بسم الله الرحمن الرحیم

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دافغانستان بانک قانون

ګڼه رسمي جریده (۸۱۹)
نېټه ۱۳۸۲/۱۱/۳۰ هـ. ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواننده گرامی!

افتخار داریم که بعد از نشر"مجموعه قوانین افغانستان" با شیوۀ تنظیم موضوعی، اکنون به‌خاطر سهولت بیشتر در دسترسی شما به قوانین مورد نیاز، سلسلۀ دیگری از قوانین نافذۀ کشور را با قطع کوچک جیبی در اختیار شما قرار می دهیم.

ځارنپوه حبیب الله "غالب"

وزیر عدلیه

نام: قانون د افغانستان بانک

ناشر: وزارت عدلیه جمهوری اسلامی افغانستان

تهیه و ترتیب: ریاست نشرات

مدیر پروژه: قانونمل محمد رحیم"دقیق" سرپرست ریاست نشرات

تدارکات و اداری: سید محمد هاشمی رئیس امور مالی و اداری و احمد خالد عزیزی معاون واحد پروژه بانک جهانی در وزارت عدلیه

طراح جلد وصفحه‌آرا: امان الله صداقت(غیبی)، عباس رسولی و حسین امینی

مصححین: نورعلم خان، حلیم سروش، محمد رفیع عمری و احسان الله نیکزاد

مشاورین: اسماعیل حکیمی و محمد یما قاسمیار

تاریخ نشر: ۱۳۹۰

تیراژ: ۵۰۰۰

چاپ: اول (قطع جیبی)

قیمت: ۷۰ افغانی

مطبعه: مطبعه طباعتی وصنعتی احمد

تلفن ریاست نشرات: ۰۷۰۰۵۸۷۴۵۷

ویب سایت: www.moj.gov.af

کلیه حقوق چاپ برای وزارت عدلیه محفوظ است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتو فهرست

د دافغانستان بانک قانون

لومړی فصل: د دافغانستان بانك تأسيس، هدفونه او دندې ۲۰
تأسيس ۲۰
اساسي هدفونه او دندې ۲۰
خپلواکي (خود مختاري) ۲۲
نړيواله همکاري ۲۳
اصطلاحګانې ۲۳
دوه يم فصل: تشکيل او اداره ۳۰
تشکيل ۳۰
د عالي شوري ترکيب ۳۰
د عالي شوري دندې: ۳۱
د عالي شوري واکونه ۳۲
د عالي شوري دغړيتوب شرايط ۳۴
دعالي شوري د غړو حقوق ۳۵
د عالي شوري د غړو د واک سلبول او ګوښه کول (برطرفي) ۳۵
د عالي شوري د غړو استعفی ۳۶
په عالي شوري کې تشه کرسۍ ۳۷
د عالي شوري غونډې: ۳۷
د عالي شوري د جلسو د ډول او تصميمونو بهير ۳۸
د ګټو (منافعو) اعلامول ۳۹
عامل هيئت ۳۹
د ټولو د رئيس واکونه ۴۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

په عامل هیئت کې غړیتوب.. ۴۰
د ټولو ناظر.. ۴۲
کارکوونکي.. ۴۳
کارکوونکي اواستازي(نمایندگان).. ۴۴
امتناع... ۴۴
د ګټو(منافعو) تضاد... ۴۴
د اسرارو ساتل.. ۴۵
دریېم فصل: مالي چارې.. ۴۶
پانګه.. ۴۶
د خالصې ګټې یا زیان محاسبه.. ۴۶
د خالصو ګټو تخصیص.. ۴۷
د خالصو زیانونو تخصیص... ۴۸
په پانګه کې د کمښت جبران.. ۴۹
دخالصې ګټې په تخصیص کې قیود....................................... ۵۱
څلورم فصل: لومړۍ برخه پیسې.................................... ۵۱
رایجې پیسې او پولي واحد.. ۵۱
دبانکنوټ او سکې خپرول (نشرول).. ۵۱
رایجې او قانوني پیسې.. ۵۲
د رائجو پیسو مشخصات.. ۵۲
د رایجو پیسو تولید او ساتنه (خوندیتوب)............................... ۵۳
د رایجو پیسو تبادله... ۵۳
نامناسبې رایجې پیسې.. ۵۳
د رایجو پیسو موجودي او خپرونو پلان................................... ۵۴
د خپرو شوو پیسو د حسابدارۍ کړنلاره.................................. ۵۵
د رایجو پیسو راټولول.. ۵۵
دوه یمه برخه: د محاسبې او ورکړې (پرداخت) وړ پیسې............... ۵۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولتــي حسـابونه او الزامي ورکړې........................ ۵۶
په تقنيني سندونو کې ذکر شوي مبالغ، ارزښت اېښودنه او تعويض ۵۶
قراردادونه ۵۷
د رايجو پيسو په اړه آزادي ۵۸
د اسعاري تأدياتي مکلفيت تنفيذ................................ ۵۸
دريېمه برخه: جرمونه ۵۹
جعلي پيسې.. ۵۹
د پيسو جعل ۶۰
د جعلي پيسولرل ۶۰
د سکو ويلې (ذوب) کول.. ۶۱
په جريان کی اېښودل (جريان ته وړاندې کول) ۶۱
فلزي ټوټې او توکنونه.. ۶۲
له شکل څخه غورځول يا معيوبول.. ۶۲
دبانکنوټونو ورته جوړونه.. ۶۳
وسايل يا مواد ۶۴
له ضرابخانې څخه د ضرب وهلو د وسايلو لېږدول.............. ۶۵
اعلان، سوداګري.. ۶۵
د اثبات په هکله اختصاصي حکمونه ۶۶
د بانکنوټ، سکې، سندونو او نښو (توکنونو)غير مجاز خپرول ۶۷
مصادره... ۶۷
پنځم فصل: پولي دندې او فعاليتونه ۶۸
پولي سياست ۶۸
د آزاد بازار عمليات ۶۸
د بانکونو الزامي زېرمې.. ۶۸
د الزامي زېرمو له تأمينولو څخه سرغړونه ۶۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تنزیل عملیات ۶۹
د پورونو ورکول... ۷۱
د تنزیل یا پور نرخونه... ۷۱
شپږم فصل: د اسعارو د نرخ او کنترول سیاست ۷۲
کلي سیاستونه ۷۲
مکلفیتونه.. ۷۲
د تصفیې قراردادونه او نړیوالې ورکړې.. ۷۳
اسعاری زېرمې.. ۷۳
د نړیوالو اسعاری زېرمو ترلاسه کول، ساتل او لېږدول ۷۴
اسعاري بدیهیو محدود والی.. ۷۵
د اسعارو صرافان ۷۵
اووم فصل: له دولت سره د دافغانستان بانک اړیکي................................ ۷۶
بانکدار، سلاکار (مشاور) او مالي استازی.. ۷۶
د دولتي پور اخیستنې (استقراض) په اړه مشوره او رپوټ ۷۷
د دولت امین او خزانه دار ۷۷
د مالي نمایندګۍ فعالیت ۷۸
مطلوبه معلومات.. ۷۸
دولت ته د دافغانستان بانک پورونه ۷۸
د دولت د پور د بها لرونکو سندونو پېرودل ۷۹
اتم فصل: له نورو بانکونو سره د دافغانستان بانک اړیکي.......... ۷۹
د بانکونو د جواز صادرول، څارنه او تنظیمول.................................... ۷۹
د بهرنیو بانکونو څارنیزو مقاماتو سره همکاري ۷۹
په دفترونو کې بانکي حسابونه ۸۰
وروستنی پور ورکوونکی.. ۸۰
نهم فصل: ورکړه، تصفیه او تسویه.. ۸۱
د ورکړې سیستمونه او د هغو مجریان ۸۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ورکړې د سیستم سیاست... ۸۳
د سیستم داخلي خطرونه او په تسویه کې ډاډ ۸۳
پولي خدمتونه... ۸۴
متفرقه ۸۵
لسم فصل: د بهالرونکو سندونو خدمتونه او د هغو د لېږدولو سیستم.. ۸۷
د بها لرونکو سندونو د خدمتونو ثبتېدل............................. ۸۷
د ثبت له مقرراتو څخه معافیت...................................... ۸۸
تنظیم، نظارت او احتیاطي معیارونه ۸۸
په عامه وړاندې کونه (عرضه) او د بها لرونکو سندونو په پلورنه کې محدودیت.. ۸۹
د بها لرونکو سندونو د لېږدولو سیستمونه ۹۰
د هرمي برنامو منع ۹۲
متفرقه ۹۳
دندې ۹۴
یوولسم فصل: حسابونه، مالي صورت حساب، پلټنې او رپوټونه.. ۹۵
مالي کال... ۹۵
د حسابدارۍ تګلاره ۹۵
مالي صورت حساب.. ۹۵
د حسابونو پلټل ۹۶
د حسابونو د صورت او راپورونو طبع کول او خپرول ۹۶
د پولي سیاست رپوټ.. ۹۷
دوولسم فصل: د مالي شخړو د حل کمېسیون ۹۷
کمېسیون ۹۷
د کمېسیون واکونه ۹۸
د کمیسیون جوړښت ۹۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شتمنۍ ثبتول او د شخړې په حل و فصل کې ګډون نه کول . ۱۰۰
د کميسيون د مسلکي غړو مکلفيتونه................................ ۱۰۱
د کمېسيون طرزالعمل او لايحه ۱۰۱
کمېسيون ته د اشخاصو احضارول....................................... ۱۰۱
د کمېسيون پرېکړه ۱۰۲
پر پرېکړو او حکمونو باندې اعتراض.................................... ۱۰۲
دیارلسم فصل: متفرقه حکمونه ۱۰۴
د تقدم حق ۱۰۴
ممنوعه فعاليتونه.. ۱۰۴
د احصائيوي اطلاعاتو راټولول... ۱۰۶
مصئونيتونه ۱۰۸
د ور ادارې معيارونه.. ۱۰۹
اماني حسابونه.. ۱۰۹
د جواز او ثبت نه لرونکي اشخاص.. ۱۱۰
سرغړونې.. ۱۱۱
د مقرراتو وضع کول.. ۱۱۱
څوارلسم فصل: انتقالي حکمونه ۱۱۱
د قرار دادونو او معاملو مرعي الاجراء والي ۱۱۱
د سوداګريزې بانکوالۍ خدمتونه.. ۱۱۱
د څېړنې خپلواکه کميټه.. ۱۱۲
تصديو ته اسعاري حسابونه ۱۱۳
د جواز نوي کول... ۱۱۴
د ماليې دوزير په واسطه د عالي شورې د يوه غړي معرفي کول
.... ۱۱۴
د تابعيت د اصل تعليق ۱۱۴
په سياسي فعاليتونو پورې د اړوندو موادو دنفاذ ځنډېدل... ۱۱۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

د احتیاطي مقرراتو تدریجي تطبیق ۱۱۵
د عالي شورى د غړو د تقرر په هکله حکم......................... ۱۱۵
انفاذ ۱۱۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست(دری)

قانون دافغانستان بانک

فصل اول: تأسیس، اهداف و وظایف دافغانستان بانک............ ۱۲۴
تأسیس.. ۱۲۴
اهداف و وظایف اساسی.. ۱۲۴
خود مختاری ۱۲۵
همکاری بین المللی... ۱۲۶
اصلاحات ۱۲۷
فصل دوم: تشکیل و اداره ۱۳۲
تشکیل ۱۳۲
ترکیب شورای عالی... ۱۳۲
وظایف شورای عالی... ۱۳۳
صلاحیت های شورای عالی ۱۳۳
شرائط عضویت شورای عالی.. ۱۳۵
حقوق اعضای شورای عالی ۱۳۶
سلب صلاحیت و سبکدوشی اعضای شورای عالی ۱۳۶
استعفای اعضای شورای عالی ۱۳۷
کرسی خالی در شورای عالی ۱۳۷
جلسات شورای عالی.. ۱۳۸
جریان، صورت جلسات و تصامیم شورای عالی............ ۱۳۹
اعلام منافع.. ۱۳۹
هیئت عامل... ۱۳۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

صلاحیت های رئیس کل... ۱۴۰
عضویت در هیئت عامل ۱۴۰
ناظر کل ۱۴۲
کارکنان.. ۱۴۳
کارکنان و نمایندگان ۱۴۳
امتناع.. ۱۴۴
تضاد منافع ۱۴۴
حفظ اسرار ۱۴۵
فصل سوم: امور مالی ۱۴۵
سرمایه... ۱۴۵
محاسبهٔ منفعت یا ضرر خالص.................................... ۱۴۵
تخصیص منافع خالص... ۱۴۶
تخصیص اضرار خالص ۱۴۷
جبران کاهش در سرمایه ۱۴۸
قیود در تخصیص منفعت خالص.................................. ۱۴۹
فصل چهارم.. ۱۴۹
قسمت اول: پول.. ۱۴۹
پول رایج و واحد پولی ۱۴۹
نشر بانکنوت و سکه.. ۱۵۰
پول رایج و قانونی ۱۵۰
مشخصات پول رایج ۱۵۱
تولید و محافظت از پول رایج..................................... ۱۵۱
تبادلهٔ پول رایج.. ۱۵۱
پول رایج نامناسب ۱۵۱
موجودی پـول رایج و پلان نشر ۱۵۲
طـرز العمل حسابداری پول نشر شده............................ ۱۵۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمع آوری پول رایج.. ۱۵۳
قسمت دوم: پول مورد محاسبه و پرداخت........................... ۱۵۴
حسابات دولتی و پرداختهای الزامی ۱۵۴
مبالغ ذکر شده در اسناد تقنینی، ارزشگذاری و تعویض..... ۱۵۴
قراردادها ۱۵۵
آزادی در رابطه با پول رایج................................ ۱۵۵
تنفیذ مکلفیت تأدیاتی اسعاری ۱۵۵
قسمت سوم: جرائم.. ۱۵۶
پول جعلی ۱۵۶
جعل پول.. ۱۵۷
داشتن پول جعلی.. ۱۵۷
ذوب سکه ها ۱۵۸
به جریان گذاشتن.. ۱۵۸
توته های فلزی و توکن ها ۱۵۹
از شکل انداختن یا معیوب کردن............................ ۱۵۹
شبیه سازی بانکنوت ها ۱۶۰
وسائل یا مواد ۱۶۱
انتقال وسائل سکه زدن از ضرابخانه ۱۶۱
اعلان، تجارت ۱۶۱
احکام اختصاصی در مورد اثبات............................. ۱۶۲
نشر غیر مجاز بانکنوت، سکه، اسناد و نشانه ها (توکن ها)۱۶۳
مصادره... ۱۶۳
فصل پنجم: وظایف و فعالیتهای پولی.............................. ۱۶۴
سیاست پولی ۱۶۴
عملیات بازار آزاد ۱۶۴
ذخایر الزامی بانکها ۱۶۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

تخلف از تأمین ذخایر الزامی ۱۶۵
عملیات تنزیل ۱۶۵
اعطای قروض ۱۶۶
نرخ های تنزیل و قرضه ۱۶۶
فصل ششم: سیاست نرخ و کنترول اسعار **۱۶۷**
سیاست های کلی ۱۶۷
مکلفیت ها ۱۶۷
قرار دادهای تصفیه و پرداختهای بین المللی ۱۶۸
ذخایر اسعاری ۱۶۸
دریافت، نگهداری و انتقال ذخایر اسعاری بین المللی ۱۶۹
محدودیت بر بدیهی های اسعاری ۱۶۹
صرافان اسعار ۱۶۹
فصل هفتم: روابط د افغانستان بانک با دولت **۱۷۰**
بانکدار، مشاور و نمایندۀ مالی ۱۷۰
مشوره و گزارش در مورد استقراض دولتی ۱۷۱
امین و خزانه دار دولت ۱۷۱
فعالیت نمایندگی مالی ۱۷۲
معلومات مطلوبه ۱۷۲
قروض د افغانستان بانک به دولت ۱۷۲
خرید اسناد بهادار قرضه دولت ۱۷۳
فصل هشتم: روابط د افغانستان بانک با سایر بانکها **۱۷۳**
صدور جواز، نظارت و تنظیم بانک‌ها ۱۷۳
همکاری با مقامات نظارتی بانک‌های خارجی ۱۷۳
حسابات بانکی در دفاتر ۱۷۴
آخرین قرضه دهنده ۱۷۴
فصل نهم: پرداخت، تصفیه و تسویه **۱۷۵**

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیستم های پرداخت و مجریان آن................................... ۱۷۵
سیاست سیستم پرداخت... ۱۷۶
خطرات داخلی سیستم و اطمینان در تسویه.......................... ۱۷۷
خدمات پولی ۱۷۷
متفرقه ۱۷۸
فصل دهم: خدمات اسناد بهادار و سیستم انتقال آن ۱۷۹
ثبت خدمات اسناد بهادار ۱۷۹
معافیت از مقررات ثبت ۱۸۰
تنظیم، نظارت و معیارهای احتیاطی ۱۸۱
محدودیت در عرضهٔ عام و فروش اسناد بهادار......................... ۱۸۱
سیستم های انتقال اسناد بهادار ۱۸۲
منع برنامه های هرمی.. ۱۸۴
متفرقه ۱۸۴
وظایف.. ۱۸۵
فصل یازدهم: حسابها، صورت حساب مالی، بررسیها و گزارشها
.... ۱۸۶
سال مالی... ۱۸۶
روش حسابداری.. ۱۸۶
صورت حساب مالی... ۱۸۶
بررسی حسابات ۱۸۶
طبع و انتشار صورت حسابها و راپورها............................... ۱۸۷
گزارش سیاست پولی ۱۸۷
فصل دوازدهم: کمیسیون حل منازعات مالی.......................... ۱۸۸
کمیسیون ۱۸۸
صلاحیت های کمیسیون ۱۸۸
ترکیب کمیسیون... ۱۸۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

ثبت دارائی و عدم اشتراک در حل و فصل منازعه............. ۱۹۰
مکلفیت های اعضای مسلکی کمیسیون.......................... ۱۹۰
طرز العمل و لایحه کمیسیون.................................. ۱۹۱
احضار اشخاص به کمیسیون.................................... ۱۹۱
فیصلهٔ کمیسیون.. ۱۹۱
اعتراض بر تصامیم و احکام.................................... ۱۹۲
فصل سیزدهم: احکام متفرقه................................ ۱۹۳
حق تقدم... ۱۹۳
فعالیتهای ممنوعه... ۱۹۳
جمع آوری اطلاعات احصائیوی ۱۹۴
مصئونیت‌ها ۱۹۶
معیارهای ادارهٔ شایسته... ۱۹۷
حسابات امانی... ۱۹۷
اشخاص فاقد جواز و ثبت.. ۱۹۸
تخلفات.. ۱۹۸
وضع مقررات ۱۹۹
فصل چهاردهم: احکام انتقالی............................... ۱۹۹
مرعی الاجراء بودن قراردادها و معاملات ۱۹۹
خدمات بانکداری تجارتی.. ۱۹۹
کمیتهٔ مستقل بررسی ۲۰۰
حسابهای اسعاری برای تصدی‌ها ۲۰۰
تجدید جواز... ۲۰۱
معرفی یک عضو شورای عالی توسط وزیر مالیه ۲۰۱
تعلیق اصل تابعیت.. ۲۰۱
تأخیر نفاذ مواد متعلق به فعالیت‌های سیاسی..................... ۲۰۱
تطبیق تدریجی مقررات احتیاطی................................. ۲۰۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکم در مورد تقرر اعضای شورای عالی ۲۰۲
انفاذ ۲۰۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دافغانستان بانك د قانون د انفاذ په باب د افغانستان د اسلامي انتقالي دولت د رئيس
فرمان

ګڼه: (۶۲)
نېټه: ۱۳۸۲/۶/۲۷

د اوسني عصر له غوښتنو سره د بانكي قوانينو د هم غاړې (هم‌آهنګ) كولو په خاطر او په بانكي سيستم كې د بشپړې ډاډمنې او مصؤني فضا د رامنځ ته كولو، او دكورنيو اوبهرنيو خصوصى پانګې اچونې او د نورو نړيوالو مراجعو د باور د راجلبولو او هڅولو او په اقتصادي ژوندانه كې د هغوى د فعالې ونډې اخيستنې اوخصوصي برخې ته د دولت د پام اړولو په منظور، د دافغانستان بانك قانون د توانا خداى (ج) په نامه توشېح كوم.
دغه قانون د توشېح له نېټې څخه نافذ او په رسمي جريده كې دې خپور شې.

حامد كرزى
د افغانستان د انتقالي اسلامي دولت رئيس

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دافغانستان بانک قانون

لومړی فصل
د دافغانستان بانک تأسیس، هدفونه او دندې

تأسیس
لومړۍ ماده:

(۱) د دافغانستان بانک، د افغانستان مرکزي بانک دی.

(۲) د دافغانستان بانک، د حکمي شخصیت په توګه د بشپړو قانوني واکونو لرونکی دی، کولای شي اړوند قراردادونه عقد، منقول او غیرمنقول مالونه ترلاسه (حصول) یا پرېږدي، اړوند بها لرونکي سندونه صادر او پورونه په مختلفو شکلونو ترلاسه او د حقوقي دعواوو اړخ (طرف) واقع شي.

(۳) د دافغانستان بانک مرکزي دفتر د کابل په ښار کې دی او کولای شي، د افغانستان په دننه او بهر کې له هغو واکونو او دندو سره چې لازم یې بولي، د خپلو فرعي ارتباطي نمایندګیو دفترونه تأسیس او استازي او کارچلوونکي بانکونه وټاکي.

اساسي هدفونه او دندې
دوه یمه ماده:

(۱) د دافغانستان بانک عمده هدف د کورنیو (داخلي) قیمتونو د ثبات تأمینول او ساتل دي.

(۲) د دافغانستان بانک نور هدفونه چې د هغه د لومړني هدف تابع دي، له سیالیت (نقدینه ګي)، د پورونو د ورکړې له قابلیت، د بازار پر اقتصاد د ولاړ ثابت مالي سیستم له اغېزناک فعالیت څخه ملاتړ او د مصئون، سالم او اغېزمن ملي سیستم له پیاوړتیا څخه عبارت دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دافغانستان بانک د خپل لومړني هدف په پام کې نيولوسره، د دولت د کلي اقتصادي سياستونو ملاتړ کوي او دوامداره اقتصادي وده پياوړې کوي.

د يوه مسئول بانک په توګه د دافغانستان بانک اساسي دندې په لاندې توګه دي:

۱- د افغانستان د پولي سياست طرح کول، ترلاس لاندې نيول او اجراء.

۲- دافغانستان د بهرنيو اسعارو د ارزي سياست اوترتيباتو طرح کول، ترلاس لاندې نيول او اجراءکول.

۳- د افغانستان د بهرنيو اسعارو د رسمي زېرمو ساتنه او اداره کول.

۴- د افغانستان د کاغذي پيسو او فلزي مسکوکاتو چاپول، ضربول او خپرول.

۵- د دولت بانک لرونکي (بانکدار)، سلاکاراو د مالي استازي په توګه د دندوسرته رسول.

۶- د جواز صادرول يا ثبتول، تنظيم او پر بانکونو، د اسعارو پر صرافانو، د پولي خدمتونو پر وړاندې کوونکو، د ورکړې د سيستم پر مجريانو، د بهالرونکو سندونو د خدمتونو پر وړاندې کوونکو، د بها لرونکو سندونو د لېږدونې د سيستم پر مجريانو او نورو هغو اشخاصو باندې څارنه چې د دافغانستان بانک کولای شي د قانون د حکمونو مطابق د هغوی څارنه وکړي.

۷- د هغو قيمت لرونکو سندونو د ورکړې او انتقال لپاره د اغېزمن او سالم سيستم جوړول، ساتنه او وده چې د دولت يا د دافغانستان بانک لخوا صادر شوي وي او د ورکړ ايزو (پرداختي) معاملو او هغو معاملو د حساب تصفيه او تسويه چې په دغه ډول قيمت لرونکو سندونو کې صورت مومي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلواکي (خود مختاري)

درېیمه ماده:

(۱) د دافغانستان بانک د خپلو دندو د اجراء په منظور د دافغانستان بانک او اړوندو بانکونو او مشتریانو تر منځ په الکترونیکي معاملوکې د آسانتیاوو د برابرولو لپاره د مقرراتو د تصویب په شمول د بشپړو قانوني واکونو لرونکی دی. د دافغانستان بانک دغه مقررات، دستورالعملونه یا لارښودونه په یوه عمومي دفتر کې ثبتوي.

(۲) د دافغانستان بانک، د بانکونو، د اسعارو د صرافانو، د ورکړې د سیستم د مجریانو، د پولي خدمتونو د وړاندې کوونکو، د بهالرونکو سندونو د لېږدونې د سیستم د مجریانو او نورو هغو اشخاصو چې د فعالیت جوازیې د دې قانون د حکمونو مطابق لاسته راوړی وي د دافغانستان بانک لخوا یا په د افغانستان بانک کې ثبت شوي وي، د ادارو د کتنې، د حسابونو، د دفترونو د سندونو او نورو مدارکو د څېړنې واک لري اوکولای شي هغه اطلاعات چې د خپلو څارنیزو مکلفیتونو په اجراء کې یې لازم وبولي، له نوموړو اشخاصو څخه لاسته راوړي.

(۳) د دافغانستان بانک د خپلو هدفونو د تحقق په منظور، د دې قانون د حکمونو مطابق د بشپړې خپلواکۍ لرونکی دی او هېڅوک نشي کولای د دافغانستان بانک د تصمیم نیونې د هیئت غړي په خپلو دندو کې چې په غاړهٔ یې دي، تر ناوړې اغېزې لاندې راولي او یا په بل ډول د دافغانستان بانک په فعالیتونو کې مداخله وکړي.

(۴) د دافغانستان بانک د عالي شوري غړي، عامل هیئت او نور کارکوونکي مکلف دي د مرکزي او بشپړې خپلواکۍ لرونکي بانک په توګه چې په بې پلوۍ سره د ټولو خلکو په خدمت کې دی، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

دافغانستان بانک وقار او شهرت ته وده او پیاوړتیا ورکړي او د هغه له مغایر عمل څخه ډډه وکړي.
(۵) د دافغانستان بانک د عالي شوري غړي نشي کولای د خپلو دندو د اجراء په موده کې په سیاسي فعالیتونو لاس پورې کړي.

نړیواله همکاري

څلورمه ماده:

(۱) د دافغانستان بانک، په بین الحکومتي غونډو، ټولنو، شوري ګانو او په پولي سیاست، د جواز په صادرولو او پر بانکونو او اشخاصو باندې د څارنې په اړوندو سازمانونو کې چې د دې قانون په موجب پرهغو باندې د څارنې واک لري او په نورو هغو چارو کې چې د واک په حدودو کې یې دي، د افغانستان په استازیتوب ګډون کوي.
(۲) د دافغانستان بانک کولای شي بهرنیو هېوادونو، بهرنیو مرکزي بانکونو او نورو پولي مقاماتو او نړیوالو سازمانونو ته چې د دافغانستان بانک یا افغانستان په هغو کې ګډون لري، بانکي خدمتونه سرته ورسوي.
(۳) د دافغانستان بانک کولای شي، د پولي نړیوالو همکاریو له لارې، د نړیوالو سازمانونو غړیتوب چې هدف یې پولي او اقتصادي ثبات دی، لاسته راوړي.
(۴) د دافغانستان بانک کولی شي د افغانستان د ګډون په اړه په نړیوالو سازمانونو کې د استازي په توګه ځینې مسئولیتونه په غاړه واخلي او راکړې ورکړې ترسره کړي.

اصطلاحګانې

پنځمه ماده:

لاندې اصطلاحګانې پدې قانون کې لاندېنې مفاهیم افاده کوي:
۱- بانک:

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه حکمي شخصیت دی چې د اعتباراتو یا پانګې اچونې د رامنځته کولو په منظور، له عمومو څخه خپل حساب ته، په راکړه ورکړه او د پولي سپارنو یا د بېرته ورکړې وړ وجوهو په ترلاسه کولو باندې بوخت وي.

۲- د چک نقدول:

هغه شخص ته چې د ورکړې سندونه یا زېرمه شوی ارزښت تحویلوي، د پیسو د ورکړې د سندونو یا زېرمه شوي ارزښت (دله سفري چکونو پرته) په بدل کې د پیسو، د ورکړې د سندونو یا زېرمه شوي ارزښت د ورکړې لپاره د مزد یا اجورې تر لاسه کول دي.

۳- کالي:

پیسې، فلز، کرنیز تولیدات، جنسونه او نورې هغه شتمنۍ دي چې د اړوندو تقنیني سندونو مطابق، د کالیو په توګه پېژندل شوي وي.

۴- د اسعارو تبادله:

د یوه هېواد په پیسو باندې د بل هېواد په پیسې د بدلولو له لارې د عوایدو لاسته راوړل دي.

۵- د پور بها لرونکی سند:

د معاملې وړ پور سند، د هغه معادل سند او د معاملې وړ هغه سند دی چې د ګډون یا تبادلې د ژمنې په واسطه د پور د معاملې وړ بل بها لرونکي سند د حاصلولو حق ورکړي. د پور په بها لرونکو سندونو کې، په دفتر کې ثبت شوی سند هم شامل دی.

۶- مشتق:

د دمخه پېرودنې قرارداد، مستقبلي، اختیار او د معاملې وړ نور قراردادونه دي چې د هغو لرونکی د لاندې امتیازونو مستحق ګرځي:

- د بها لرونکي سند یا دبها لرونکو سندونو یا کالیو د مجموعې حاصلول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د نقدو پیسو ترلاسه کول دي چې د بها لرونکي سند یا کالیو یا د بها لرونکو سندونو یا کالیو د مجموعې د یوه راتلونکي قیمت یا راتلونکي ارزښت په اړه ټاکل کېږي.
- د نقدو پیسو د یوه مبلغ ترلاسه کول دي چې د ټکتانې د نرخ یا د اسعارو د مبادلې د قابل معامله د قیمتونو د شاخص یا نرخ یا د ټکتانې د نرخ د ارزښت، د اسعارو د مبادلې، د بها لرونکو سندونو او کالیو د نرخ په اړه ټاکل کېږي.

۷- مالي بازار:

هغه پولي بازار دی چې پکې د بها لرونکو سندونو راکړه ورکړه او په دغسې بازار پورې نور اړوند فعالیتونه ترسره کېږي.

۸- سعر یا ارز:

عبارت دی له:

- د افغانستان په پیسو پرته د نورو هېوادونو پیسې.
- پولي حسابي واحد چې د یوه بین الحکومتي سازمان یا د دوو یا څو هېوادونو د موافقې له مخې منځ ته راځي.
- مسکوک او غیر مسکوک سره زر، پدې شرط چې د کتنې وړ تغییرات پکې نه وي راغلي.

۹- رایج:

د هېواد یا بل ځای له رایجو قانوني پیسو څخه عبارت دي.

۱۰- بانکنوټ

له هغې وسیلې څخه عبارت ده چې د پیسو یا له پیسو سره برابر د استعمال په مقصد سره ګټه اخیستل کېږی او د واکمنې قانوني مرجع په توګه په هېواد یا بل ځای کې خپرېږي.

۱۱- د اسعارو صراف:

هغه شخص دی چې د اسعارو په پېرودنې او پلورنې، د اسعارو د دمخه پېرودنې د قراردادونو، په اسعارو د ورکړې یا اختیاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

قرارداد ، معاوضې یا بل هر مشتقي قرارداد چې د اسعارو معامله په برکې لري، په چاروباندې بوخت وي.

۱۲- د دمخه پېرودنې قرارداد:

په ټاکلي بیه په راتلونکې کې د پور د بها لرونکو سندونو یا کالیو د ترلاسه کولو قرارداد دی.

۱۳- مستقبلي قرارداد:

د دمخه پېرودنې قرارداد دی چې له معیاري شرایطو او ضوابطو سره یې په مالي بازار کې معامله کېږي.

۱۴- د پانګې اچونې صندوق:

هغه شرکت دی چې له ټولو خلکو څخه په بها لرونکو سندونو کې د وجوهو د ترلاسه کولو له لارې، پانګه اچونه کوي.

۱۵- د نړیوالې حسابدارۍ معیارونه:

د نړیوالۍ حسابدارۍ وروستني او نوي معیارونه دي چې د نړیوالې حسابدارۍ د معیارونو د کمیټې لخوا صادرېږي.

۱۶- پولي ارزښت:

د مبادلې وسیله ده چې په نقدو پیسو باندې د بیا پېرودنې وړ وي یا نه وي.

۱۷- پیسې:

د مبادلې وسیله ده چې د افغانستان یا بل هېواد لخوا مجاز پېژندل شوې او د منلو وړ ګرځېدلې وي، په دغې اصطلاح کې هغه حسابي پولي واحد هم شامل دی چې د یوه بین‌الحکومتي سازمان په وسیله یا دیوه یا زیاتو هېوادونو تر منځ د موافقې له مخې برقرار شوی وي.

۱۸- پولي خدمت:

هغه خدمت دي چې د پیسو په اړه (د پیسو د خوندي کولو او ساتنې، د پیسو د لېږدونې، د چک د نقدولو او د اسعارو د تبادلې په شمول) تر سره کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹- د پولي خدمت وړاندې کوونکی:
هغه شخص دی چې د پولي خدمتونو په برابرولو بوخت وي.
۲۰- د پیسو انتقال:
د ورکړې د سندونو، زېرمه شوي ارزښت له خرڅلاو یا صادرولو یا د لېږدونې لپاره د پیسو یا پولي ارزښت له ترلاسه کولو څخه عبارت دی. (په دغې اصطلاح کې په یوازې سر د فزیکي پیسو رسول او د آن لاین او تېلي مواصلاتي خدمتونه او د « نیت ورک» شبکې ته د لاس رسېدل شامل ندي).
۲۱- د معاملې وړ:
د مالي سندونو په اړه، د هغو د خاوندانو د ثبت په دفتر کې د سند د رسولو، ظهر نویسۍ یا ثبتولو په وسیله د مالکیت د قانوني انتقال له وړتیا څخه عبارت دی.
۲۲- د اختیار قرارداد:
هغه قرارداد دی چې د امتیاز لرونکی یې د هغه د اعتبار په موده کې تر ټاکلې نېټې پورې په موافقه شوې بیه په ټاکلې اندازه، د قیمت لرونکو سندونو یا کالیو د اختیاري پېرودنې یا پلورنې حق لري.
۲۳- د ورکړې سند:
د پیسو او پولي ارزښت چې د معاملې وړ وي یا نه وي د لېږدونې او ورکړې لپاره له چک، برأت، حوالې (مني آرډر) سفـــري چک او نورو سندونو څخه عبارت دی.
د اعتباري کارتونو فورم، لېتراف کرېډیتونه او نور هغه سندونه چې د صادروونکي په وسیله یې په کالیو او خدمتونو باندې د تبادلې وړ وي، لدې حالت څخه مستثنی دي.
۲۴- د ورکړې سیستم:
د مواصلاتي شبکې په ګډون له هر ډول هغې کړنلارې څخه عبارت دی چې په هر ډول اسعارو کې د پولي خدمتونو د دریو یا له دریو

(c) ketabton.com: The Digital Library

 څخه د زياتو وړاندې كوونكو ترمنځ، د نورو وركړو په مقابل كې د وركړې د تبادلې، د مالي مكلفيتونو يا بها لرونكو سندونو د وركړې، تصفيې او يا تسويې د معاملو د پړاوونو د تېرولو لپاره پرې موافقه شوې وي.

۲۵- د وركړې د سيستم عامل يا مجري:

هغه شخص دى چې د وركړې سيستم په كار اچوي.

۲۶- شخص:

له حقيقي يا حكمي شخص څخه عبارت دى.

۲۷- ريكارد:

هغه معلومات دي چې د لمس وړ وسيله كې خوندي يا په يوه الكترونيكي وسيله يا غير له هغې كې زېرمه شي او بيا بېرته په پوهېدو (فهم) وړ توګه لاس ته راوړل شي.

۲۸- بها لرونكى سند:

معاملې وړ (د سند په شكل يا په دفتر كې د ثبت په شكل) مالي سند دى چې لاندې ډولونه پكې شامل دي:

- ونډه، دونډې سند يا د ونډې رسيد.
- د پور قيمت لرونكي سندونه (چې ونډې باندې د بدلېدو وړ وي يا نه وي).
- مشتقات.
- د پانګې اچونې په صندوق كې ونډې يا د اشتراک واحدونه.
- د مالي معاملې وړ نور سندونه چې د دافغانستان بانک په مقرراتو كې د بها لرونكي سند په توګه پېژندل شوى وي.

۲۹- د بهالرونكوسندونوخدمت:

د دې قانون په (۹۴) ماده كې له درج شوو خدمتونو څخه عبارت دي.

۳۰- د بهالرونكو سندونو خدمت وړاندې كوونكى:

هغه شخص دى چې د بهالرونكو سندونو خدمت برابروي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۱- د بهالرونكو سندونو د لېږدونې سيستم:
د مواصلاتي شبكو په ګډون له هر ډول طرزالعمل څخه عبارت دي چې د بهالرونكو سندونو د لېږدونې او د بهالرونكو سندونو د خدمتو د وړاندې كوونكو د درې يا له دريو څخه د زياتو تر منځ د بها لرونكو سندونو يا نورو بها لرونكو سندونو يا نقدو پيسو د تصفيې يا تسويې د مربوطو معاملو لپاره پرې توافق كېږي.

۳۲- د بهالرونكو سندونو د لېږدونې د سيستم مجري:
هغه شخص وی چې د بهالرونكو سندونو د لېږدونې سيستم په كار اچوي.

۳۳- د مالي شخړو د حل كمېسيون
د دې قانون په (۱۰۸) ماده كې درج د شخړو د حل له كمېسيون څخه عبارت دی.

۳۴- ونډه:
د پانګې له ونډې يا نور پانګه ايز بها لرونكي سندونو څخه عبارت ده چې د شركت لخوا صادرېږي.

۳۵- دولتي اداره او موءسسه:
له هغې سياسي څانګې يا نمايندګۍ يا ادارې يا هغې تصدۍ څخه عبارت ده چې مالكيت يا كنترول يې د افغانستان دولت يا يوه دولتي اداره او مؤسسه په غاړه ولري.

۳۶- زېرمه شوی ارزښت:
د الكترونيكي ريكارد په واسطه، له ثابت شوي پولي ارزښت څخه عبارت دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه یم فصل
تشکیل او اداره

تشکیل
شپږمه ماده:

د دافغانستان بانک د عالي شوري (د تصمیم نیونې او سیاست ګذارۍ د لوړې مرجع په توګه) د تولو رئیس د (دافغانستان بانک د ادارې د مسئول په توګه) د تولو ناظر (د دافغانستان بانک د کورنیو عملیاتو د څېړنې او بررسۍ د مسئول په توګه) او د نورو اړوندو کارکوونکو دی.

د عالي شوري ترکیب
اوومه ماده:

(۱) د دافغانستان بانک عالي شوري په لاندې شرحې سره له اوو غړو څخه جوړه ده:

۱- د دافغانستان بانک د تولو رئیس، د عالي شوري د رئیس په توګه.

۲- د دافغانستان بانک لومړی مرستیال، د عالي شوري د مرستیال په توګه.

۳- پنځه نور غړي.

(۲) د عالي شوري غړي د ملي شوري په موافقه، د جمهور رئیس لخوا مقررېږي.

(۳) دعالي شوري د هرغړي د خدمت دوره پنځه کاله ده. (پرته له دې چې په لومړۍ دوره کې د مقررو شوو غړو کاري دوره د دې قانون مطابق د امکان ترحده پورې په همغو پنځو کلونو کې په پرله پسې والي سره پای مومي). د عالي شوري د غړو بیا مقررېدل مجاز دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دا چې د دې قانون د دوولسمې مادې په موجب، د هغوی د لیرې کولو لپاره دلیل موجود وي.

د عالي شورى دندې:

اتمه ماده:

(۱) عالي شوري د دافغانستان بانک د کلي سیاستونو د طرحې او د هغه پر ادارې او فعالیتونو باندې د څارنې مسئوله ده.

(۲) عالي شوري د خپلو دندو په اجراء کې وخت په وخت اقتصادي او پولي وضع ارزوي او پدې منظور عامل هیئت مکلف دی لږ تر لږه په هره تقویمي څلوریزه کې یو ځل د لاندې مواردو په هکله، عالي شوري ته ریپوټ وړاندې کړي:

۱- د دافغانستان بانک اداره او عملیات.

۲- د کورنیو قیمتونو د ثبات د سیاست په شمول د پولي اوتنظیماتي سیاستونو تطبیقول.

۳- په افغانستان کې د مالي سیستم سالموالی، په خاصه توګه د بانکي او ورکړې سیستم.

۴- د پیسو، پانګې او بهرنیو اسعارو د بازارونو وضع.

۵- هغه پېښې او شرایط چې د دافغانستان بانک په اداره یا عملیاتو، د سیاستونو په تطبیق، مالي سیستم یا پورتنیو ذکر شوو بازارونو کې یې مهمه اغېزه لرلې وي.

د ټولو ناظر مکلف دی د عالي شوري د غوښتنې وړ ریپوټونه او کتنې (مطالعات)، د دافغانستان بانک پر اداره او فعالیتونو باندې دڅارنې لپاره وړاندې کړي.

د ټولو رئیس مکلف دی عالي شوري ته د دافغانستان بانک پر اداره او فعالیتونو باندې د څارنې په هکله د غوښتل شوو معلوماتو له پر وخت وړاندې کولو څخه، ډاډ ترلاسه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عالي شوري واکونه

نهمه ماده:

عـــالي شوري د لاندې واکونو لرونکې ده:

۱- د دافغانستان بانک په واسطه د آزاد بازار د عملیاتو دحدودو، تنزیل او پـور لپاره د تکتاني د نـرخ، د زېرمـو د ډول او مـیزان چې بانکونـه د هغـو په ســاتنه ملکف دی په شمول دافغانستان د پولي سیاست طرح کول او جوړول.

۲- د افغانستان د بهرنیو اسعارو د سیاست طرح او جوړول.

۳- د هغــو مقرراتــو، لارښــودونو او د تطبیــق وړ دســتورالعملونو تصویبول چې د دې قانون او د هېواد د نورو نافذو قوانینو په موجب د دافغانستان بانک له لوري وړاندې کېږي.

۴- د هغو رپوټونو او مشورتونو تصویبول چې د دافغانستان بانک یې دولت یا ملي شوري ته وړاندې کوي.

۵- په نړیوالو سازمانونو کې د دافغانستان بانک د ګډون په هکله د تصمیم نیول.

۶- د بـانکنوټونو او فلـزي مـسکوکاتو د طرحې او ډېزاین او رسـمي ارزښت او د هېواد د رایجو پیسو په راټولولو پورې د اړونـدو شـرایطو په هکله د تصمیم نیول.

۷- د دافغانــستان بانــک د پــور د بهــالرونکو ســندونو او د هغــو د شرایطو په هکله د تصمیم نیول.

۸- په ډول ډول شتمنیو کې چې مناسبې وي، د دافغانستان بانک د بهرنیـو اسـعارو او نـورو سرچینو د پانګې اچونې په هکلـه د تـصمیم نیول.

۹- د هغو سندونو د تنزیل تـصویبول چې د سر رسېد وخت یې، د د افغانـستان بانـک پـه وسـیله د ترلاسـه کولـو لـه نېټېـې څخـه لـه دریـو میاشتو څخه زیات وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۰- د عالي شوري د درې پر پنځمې غړو په موافقه، د دې قانون د شپږ اتيايمې مادې د حکم مطابق، نورو بانګونو ته د دافغانستان بانګ د پورونو، ضمانتونو او نورو مشروطو ژمنو تصويبول.
۱۱- د دافغانستان بانک د کړنلارې او د هغه په ادارې او فعاليتونو پورې د نورو اړوندو مقرراتو تصويبول.
۱۲- د دافغانستان بانک د تشکيل په هکله د تصميم نيول.
۱۳- له لومړي مرستيال پرته د مرستيالانو او د ټولو د ناظر د مقررۍ منظورول او په د دافغانستان بانک کې د دوی د دندو تر بشپړېدو وروسته، په بله مالي مؤسسه کې د ټولو د رئيس او لومړي مرستيال د خدمت له کولو سره موافقه.
۱۴- د تابع، فروع شرکتونو او د دافغانستان بانک د نمايندګيو د دفترونو تأسيسول يا بندول.
۱۵- د دافغانستان بانک په وسيله د ودانيو او نورو املاکو د پيرودنې، ودانولو، ګټې اخيستنې او پلورنې په هکله د تصميم نيول.
۱۶- د دافغانستان بانک د بودجې، داستخدام، کار د شرايطو، د دافغانستان بانک د کارکوونکو او استازو د تقاعد د حقوقو په هکله د تصميم نيول.
د عالي شوري غړي له دې حکم څخه مستثنی دي.
۱۷- د دافغانستان بانک د مجاز پانګې د زياتولو وړانديز.
۱۸- د حسابدارۍ د کړنلارو او احتمالي مالي خطرونو د دافغانستان بانک د ادارې د لارو چارو په هکله د تصميم نيول.
۱۹- د دافغانستان بانک د کلني رپوټ او د مالي صورت حسابونو منظورول.
۲۰- د دافغانستان بانک د شتمنيو د استهلاک او د شتمنيو د استهلاک د ميزان، د دافغانستان بانک په دفترونو کې د خاصو

(c) ketabton.com: The Digital Library

زیرمـو د جوړولـو، د دافغانـستان بانـک د خالـصې ګټـې د تـاکلو او زېرمو ته د لېږدونې وړ خالصې ګټې د ټاکلو په هکله د تصمیم نیول.

۲۱- د نورو هغـو واکونـو اعمـالول چې د دې قـانون پـه موجب عـالي شوري ته سپارل کېږي.

د عالي شوري دغړیتوب شرایط

لسمه ماده:

هغه شخص د عـالي شوري دغـړي پـه توګـه ټاکـل (غـوره) کېـداى شـي چې د لاندې شرایطو لرونکی وي:

۱- د افغـانسـتـان تابعیت ولري.

۲- د نېک شهرت (امانت دارۍ) لرونکی وي.

۳- د لوړو تحصیلاتو لرونکی وي یا د اقتصاد، بانکوالۍ یـا حقوقـو په رشته (څانګه) کې ترجیحاً پراخې تجربې ولري.

۴- د دې قانون په دوولسمه ماده کې د درج شوو حکمونو مطابق، پـه عالي شوري کې یې غړیتوب له لاسه نه وي ورکړى.

۵- د دافغانسـتان بانک برحال مامور نه وي. د ټولـو رئیس او لـومړى مرستیال له دې امر څخه مستثنیٰ دي.

۶- پـه هېـڅ ډول سره د څارنې (نظـار) د شـوري او نـورو مـالي مؤسـسو غړیتوب و نه لري.

۷- د قانون د حکمونو مطابق، د دافغنستان بانک تـر څارنې لانـدې نه وي.

۸- د وزیرانو د شوري، د ملي شوري غړیتوب یا نـورې لـوړې دولتـي عهدې و نه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعالي شوري د غړو حقوق

يوولسمه ماده:

د ټولو رئيس، لومړی مرستيال او د عالي شوري نور غړي د دولت د رئيس د فرمان په اساس مقررېږي. د يوې دورې لپاره د عالي شوري د غړو له مقرری، يا بيا مقرری، وروسته، د هغوی معاشونه او امتيازونه د تقرر د هماغې دورې په اوږدو کې نه راټيټېږي.

د عالي شوري د غړو د واک سلبول او ګوښه کول (برطرفي)

دوولسمه ماده:

(۱) د دافغانستان بانک د ټولو رئيس، لومړی مرستيال او د عالي شوري نور غړي له لاندې عواملو څخه د يوه له مخې، د دولت د رئيس لخوا معزول يا يې عهدې د تعليق په حالت کې قرار نيسي:

۱- په هغه صورت کې چې د دې قانون په لسمه ماده کې د درج شوو شرايطو څخه يو ئې، له لاسه ورکړي وي.

۲- په هغه صورت کې چې په داسې جرم محکوم شوی وي چې مجازات يې حبس وي، خو داچې دغه ډول محکوميت د هغه د مذهبي او سياسي فعاليتونو يا نظريو په نتيجه کې صورت موندلی وي.

۳- په هغه صورت کې چې د محکمې د حکم په اثر، د نه توانيدو له امله د پورونو له ورکړې څخه عاجز يا ورشکسته اعلان شوی وي.

۴- په هغه صورت کې چې په عالي شوري کې له غړيتوب څخه د مخه په وروستيو پنځو کلونو کې د داسې کوم شرکت واکمن مدير يا کارمند وي چې ورته متولي يا د تصفيې مدير ټاکل شوی وي.

۵- په هغه صورت کې چې د شخصي بدرفتاری او ناوړه سلوک له امله د واکمن مقام لخوا له دندې څخه ګوښه يا يې د تعليق په حالت کې قرار نيولی وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶- په هغه صورت کې چې په شپږو میاشتو شخه زیات د جسمي یا ذهني ناتوانۍ له امله د سپارل شوو دندو په اجراء قادر نه وي.
۷- په وروستیو دوولسو میاشتو کې د دافغانستان بانک د عالي شورې په دوو یا زیاتو پر له پسې جلسو کې له مؤجه عذر پرته د غیابت په صورت کې.
۸- د عالي شوري د غړیتوب په موده کې سیاسي فعالیت وکړي یا په اداره کې له قانوني مکلفیتونو څخه د څرګندو او مهمو سرغړونو یا بدرفتارۍ مرتکب شي چې د دافغانستان بانک ګټو ته د شدید زیان (لطمې) باعث ګرځیدلی وي.
(۲) د عالي شوري غړي د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو حالاتو په استثنی په بل هیڅ دلیل د عالي شوري له غړیتوب څخه معزول یا له خپلو عهدو څخه د تعلیق په حالت کې قرار نه نیسي.
(۳) ګوښه کیدل (سبکدوشي) یا د عالي شوري له دندو څخه تعلیق، په خپله یا د قانوني وکیل په واسطه د دلایلو له وړاندې کولو او د دولت د رئیس له خوا د هغو له څېړلو د مخه جواز نه لري.

د عالي شوري د غړو استعفی

دیارلسمه ماده:

د دافغانستان بانک د ټولو رئیس او د عالي شوري مرستیال کولای شي د دمخه په کتبي خبر ورکولو سره چې له دریو میاشتو څخه لږ نه وي یا په هغې لالږ موده کې چې د دولت رئیس ورسره موافقه وکړي، خپله استعفی د دولت رئیس ته وړاندې کړي. د عالي شوري نور غړي کولای شي د مخه په کتبي خبرورکولو سره چې له یوې میاشتې څخه لږ نه وي یا په هغې لالږ موده کې چې د دولت رئیس ورسره موافقه وکړي، خپله استعفی ددولت رئیس ته وړاندې کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په عالي شوري کې تشه کرسۍ

څوارلسمه ماده:

په عـالي شوري کې تـشه کرسۍ د دې قـانون د نهمې مـادې د حکم مطابق، د پخواني غړي د پاتې مودې د بشپړتیا لپاره د نـوي غـړي پـه مقررېدو سره بشپړېږي.

د عالي شوري غونډې

پنځلسمه ماده:

(۱) د ټولـو رئـيس، د عـالي شـوري غونـډې رهبـري کـوي. د هغـه پـه غيـاب يـا يـې د رأيـې ورکـونې د نـه امکـان پـه صـورت کـې، لـومړی مرستيـال غونډې رهبري کوي.

(۲) د عـالي شوري غونډې له هرو دريو مياشتو وروسته دايرېږي او د اړتيا په صورت کې کېدی شي له ټاکلي وخت د مخه هم دايرې شي.

(۳) د عـالي شـوري غونـډې د ټولـو د رئـيس د تـصميم پـر اسـاس يـا د عالي شوري د دريو غړو د ليکلې غوښتنې له مخې جوړېدی شي.

(۴) د عالي شوري غونډې د عالي شوري غړو ته د خبرتيـا لـه اسـتولو وروســته چــې پــه هغــې کــې د غونــډې وخــت، ځــای او اجنــداء مشخصېږي، جـوړېږي. خبرتيـا د غونـډې لـه جوړېـدو لـږ تـر لـږه لـس کاري ورځې د مخه ابلاغېږي.

(۵) د عالي شوري هر غړی د يوې رأيې لرونکی دی. د عالي شوري د غونـډې د جوړېـدو نـصاب، د شـوري د غـړو د دوو ثلثـو يـا زيـاتو پـه حضور لـه دې جملې څخه د رئيس يـا يـې د مرسـتيال پـه حضور سره بشپړېږي.

(۶) د عـالي شوري تـصميمونه پـه غونـډه کـې د حاضـرو غـړو د سـاده رايو په اکثريت نيول کېږي، خو دا چې دغه قانون بل ډول حکم کړی وي، د عـالي شـوري لـه غـړو څخـه يـوازې هغـه شـمېر چـې شخصاً پـه غونډه کې حاضر وي، د رأيې حق لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د د افغانستان بانک کولای شي د اړوندې کړنلارې مطابق، د عالي شورې د غونډو د جوړېدو اجازه، د تیلي کنفرانسونو له لارې د رأیې ورکولو په ډول یا په استثنایي مواردو کې د شفري تلکس یا نورو الکترونیکي شفري وسایلو په واسطه ورکړي. د رأیو د تساوي په صورت کې د غونډې د رئیس رأیه ټاکونکې ده.

(۷) د دې مادې په (۵) فقره کې د درج شوي نصاب د بشپړېدو په صورت کې، د عالي شورې تصمیمونه یوازې په عالي شورې کې د یوې یا څو تشو څوکیو د موجودیت په علت نشي کیدی چې بې اعتباره اعلان شي.

(۸) د رئیس یا د عالي شورې د بل غړي تصمیمونه چې په ښه نیت تر سره شوي وي، معتبر دي، حتي که وروسته د هغه په انتصاب، واک او وړتیا کې نیوکه (ایراد) څرګند شي.

د عالي شورې د جلسو د ډول او تصمیمونو بهیر

شپاړسمه ماده:

(۱) د عالي شورې د غونډو بهیر پټ (سري) دی. عالي شوری کولای شي د خپلو ټولو یا یوې برخې مذاکرو د پایلو څرګند والی اعلان کړي.

(۲) د عالي شورې د غونډې صورت له ترتیب وروسته، د غونډې د رئیس او د عالي شورې د منشي په لاسلیک رسېږي.

(۳) د ټولو رئیس، د عالي شورې منشي د دافغانستان بانک د لوړ پوړو غړو له منځه غوره کوي دغه شخص د عالي شورې غړی نشي کیدی.

(۴) د عالي شورې د غونډې تصمیمونه ثبتېږي او د هماغې غونډې د رئیس په واسطه لاسلیک او اړوندو مراجعو ته صادرېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګټو (منافعو) اعلامول

اووه لسمه ماده:

(۱) د دافغانستان بانک د عالي شوري غړي، مرستيالان، عامل هيئت او نور کارکوونکي په عالي شوري کې په غړيتوب باندې د انتصاب په وخت کې او وروسته له هغه هر کال له خپلو يا د خپلې کورنۍ د غړو له مستقيمو يا غير مستقيمو سوداګريزو ګټو څخه، د تصويب شوو مقرراتو مطابق، عالي شوري ته معلومات ورکوي.

(۲) د عالي شوري يا د د افغانستان بانک د اجراآتو اعتبار، د دې مادې له (۱) فقرې يا د دې قانون له ځلېريشتمې مادې سره د هغو د نه مطابقت په دليل، تر پوښتنې لاندې نشي راتلای.

عامل هيئت

اتلسمه ماده:

(۱) عامل هيئت د دافغانستان بانک په اداره او عملياتو پورې دټولو اړوندو چارو چې د دې قانون په موجب، عالي شوري يا د ټولو ناظر ته ندي پرېښودل شوي، د پرمخ بيولو مسئول دی.

د عامل هيئت غړي مکلف دي خپلې اداري دندې په لازم ځير(دقت) او اغېزمنتيا سره تر سره کړي.

(۲) د عامل هيئت غړي د دندې د اشغالولو په وخت کې د ادارې د اسرارواو د دافغانستان بانک د فعاليتونواو په ځيرتيا اواغېزمنتيا سره د سپارل شوو دندو د سرته رسولو په اړه د وفادارۍ لوړه کوي.

(۳) د ټولو رئيس د غيابت يا ناتوانۍ په صورت کې، لومړی مرستيال د هغه دندې سرته رسوي او د ټولو رئيس له اختياراتو او واکونو څخه برخمن دی.

(۴) د ټولو رئيس د عالي شوري د تصميمونو په اجراء، د د افغانستان بانک د اداري او عملياتي چارو په لارښوونه او کنترول کې د عالي شوري په وړاندې مسئوليت لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بولو د رئیس واکونه

نولسمه ماده:

(۱) رئیس د هغو واکونو لرونکی دی چې د دې قانون په موجب عالي شوري یا د بولو ناظر ته مختص شوي نه وي. د بولو رئیس د خپلو اختیاراتو په حدودو کې کولای شي، د دافغانستان بانک د فعالیتونو د ښې لاربښوونې او ادارې په منظور په لاږمو اقداماتو لاس پورې کړي.

(۲) د بولو رئیس د عالي شوري په تصویب کولای شي، خپل بول یا یوه برخه واکونه د عامل هیئت یوه یا څو تنو غړو یا د دافغانستان بانک د شرایطو لرونکو نورو مامورینو یا استازو ته وسپاري. د دافغانستان بانک د واک لرونکو اشخاصو بشپړ وروستنی لست، د هغو د اختیاراتو د حدودو په توضیح کولو سره برابر او د غوښتنې په صورت کې یې د بولو (عمومو) په واک کې ورکوي.

په عامل هیئت کې غړیتوب

شلمه ماده:

(۱) د دافغانستان بانک عامل هیئت له رئیس، لومړي مرستیال، د بولو ناظر او د بولو د رئیس له هغه شمېر مرستیالانو څخه جوړ (مرکب) دی چې عالي شوري یې د بولو د رئیس د وړاندیز شوو نوماندو (نامزدانو) له منځه منظوروي، د لومړي مرستیال په استثنی، نور مرستیالان د عالي شوري د تصویب پر اساس مقررېږي.

(۲) هغه شخص کولای شي د دافغانستان بانک د بولو د رئیس یا د هغه د مرستیال یا د بولو د ناظر په صفت دنده ترسره کړي چې د لاندې شرایطو لرونکی وي:

۱- د افغانستان تابعیت ولري.

۲- د نېک شهرت (امانت دارۍ) خاوند وي.

۳- لوړ تحصیلات یا ترجیحاً د اقتصاد، بانکوالۍ او یا حقوقو په علم کې پراخه تجربه ولري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴- د دې مادې په (۳) فقره کې تر درج شوو شرایطو لاندې نه وي راغلی.
۵- د بل بانک یا مالي مؤسسې چې قانون هغه د دافغانستان بانک تر څارنې لاندې راوستلې وي، ټول وخت یا نیم وخت له حقوقو سره یا بې له حقوقو، برحال منصوب یا کارکوونکی، نه وي.
۶- د وزیرانو د شورې یا ملي شورې یا د نورو دولتي عالي مقامونو (عهدو) غړیتوب و نه لري.
(۳) عالي شورې، مرستیالان (له لومړي مرستیال پرته) او د دافغانستان بانک د ټولو ناظر، په یوه له لاندې حالاتو کې له خپلو دندو څخه ګوښه (برطرفه) کوي یا ئې د تعلیق په حالت کې راولي:
۱- په هغه صورت کې چې د دې مادې په (۲) فقره کې د درج شوو حکمونو مطابق، د خدمت د دوام لپاره د نه واک لرونکی وي.
۲- په هغه صورت کې چې په داسې جرم محکوم شي چې مجازات یې حبس وي، خو دا چې دغسې محکومیت د هغه د مذهبي یا سیاسي فعالیتونو یا عقیدو په نتیجه کې صورت موندلی وي.
۳- د محکمې د حکم په اثر، د ناتوانۍ له امله د پورونو له ورکولو (اداء کولو) څخه عاجز یا ورشکسته اعلان شوی وي.
۴- په عامل هیئت کې یې تر غړیتوب د مخه په وروستیو پنځو کلونو کې، د داسې یوه شرکت واکمن مدیر یا کارمند وي چې د هغه لپاره متولي یا د تصفیې مدیر ټاکل شوی وي.
۵- د شخصي ناوړه سلوک او بد خلقۍ له امله، د یوه واکمن مقام له لوري د دندو له اجراء څخه بې واکه (سلب صلاحیت) شوی یا د تعلیق په حالت کې راوستل شوی وي.
۶- د جسمي یا ذهني بې وسۍ (ناتوانۍ) په علت چې تر شپږو میاشتو زیات یې دوام موندلی وي او د اداري چارو په سرته رسولو قادر نه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷- له قانوني مکلفیتونو څخه د سرغړونو، اهمال یا په اداره کې د ناوړه سلوک (بد رفتارۍ) چې د دافغانستان بانک ګټو ته یې سخت زیان رسولی وي، مرتکب شوی وي.

(۴) د دې مادې په (۳) فقره کې له درج شوو حالاتو په پرته، مرستیالان یا د ټولو ناظر په بل هیڅ دلیل له خپلو دندو څخه نه معزولیږي یا د تعلیق په حالت کې نه راوستل کیږي.

(۵) پخپله یا یې د قانوني وکیل په واسطه د دلایلو له وړاندې کولو او د جمهور رئیس لخوا د هغو تر څیړنې د مخه، له دندو څخه د مرستیال یا د ټولو د ناظر لیرې کول یا تعلیق جواز نه لري.

(۶) د دافغانستان بانک مرستیال یا د ټولو ناظر کولای شي د ټولو رئیس ته له دریو میاشتو څخه په لږه یا په لالږه موده کې چې د ټولو رئیس له هغې سره موافقه وکړي، له خپلې دندې څخه استعفی ورکړي.

د ټولو ناظر

یوویشتمه ماده:

(۱) عالي شوري، د ټولو ناظر چې د شرایطو لرونکی مسلکي حسابدار وي، د دې قانون د شلمې مادې په (۲) فقره کې د درج شوو حکمونو پر بنسټ، د هغو نوماندو (کاندیدانو) له منځه څخه چې د خدمت د شرایطو نه لرونکي پیژندل شوي نه وي، غوره کوي.

د ټولو ناظر بیا انتصاب په دې سمت باندې مجاز دي.

(۲) د ټولو ناظر د دافغانستان بانک د څیړنې د څانګې مسئول دی.

(۳) د څیړنې د څانګې کارکوونکي، د ټولو د ناظر په وړاندیز او د دافغانستان بانک د ټولو د رئیس په منظورۍ مقرر یا ګوښه کیږي.

(۴) د ټولو ناظر او د څیړنې څانګه د لاندې دندو لرونکي دي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- د دافغانستان بانک د احتمالي مالي خطرونو د مخنيوي لپاره د کړنلارو وضع کول او ساتل او د مناسبو سندونو ساتل او د هغو پر تطبيق باندې څارنه.
۲- د دافغانستان بانک د نافذو قوانينو او مقرراتو پر رعايت باندې د څارنې لپاره، د دافغانستان بانک د ادارې او فعاليتونو دوامداره څېړنه.
۳- د څېړنې سرته رسول او د دافغانستان بانک د حسابونو، ريکاردونو او همدارنګه دکړنلارو، دحسابدارۍ دکنترولونو او بودجې په باره کې عالي شورى ته د وړانديزونو او مشورو وړاندې کول.
۴- د دافغانستان بانک د مالي صورت حسابونو او نورو اړوندو سندونو منظمه څېړنه او رسيدګي او د هغو د سموالي (صورت صحت) د تصديق پاڼې صادرول.
۵- د دافغانستان بانک دعالي شوري او د ټولو د رئيس د تصميمونو له رغنده اجراء او تطبيق څخه څارنه.
۶- د نورو هغو دندو او مکلفيتونو سرته رسول چې د عالي شوري او د ټولو د رئيس لخوا سپارل کېږي.

کارکوونکي

دوه ويشتمه ماده:

(۱) د دافغانستان بانک مسئولين او کارکوونکي تر هغه وخته پورې چې په د افغانستان بانک کې دنده سرته رسوي، نشي کولاى د بل هغه بانک يا مالي مؤسسې چې څارنه يې د دافغانستان بانک په غاړه ده، استخدام يا کريډت ترلاسه کړي. خو دا چې د افغانستان بانک بل تصميم ونيسي.
(۲) د کارکوونکو د کار او استخدام د ښوشرايطو د تنظيم په منظور، د دافغانستان بانک عالي شوري مقررات وضع کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کارکوونکي اواستازي(نمایندگان)

درویشتمه ماده:

(۱) عامل هیئت د اړوندو تقنیني سندونو مطابق، د دافغانستان بانک کارکوونکي او استازي مقرر او معزولوي.

(۲) معاش، اجوره (دستمزد) حق الزحمه او نور حقوق او امتیازونه چې د دافغانستان بانک په واسطه د هغه کارکوونکو او استازو ته ورکول کېږي، د دافغانستان بانک د خالصې ګټې یا نورو ګټو په حساب د محاسبې وړ نه دي.

امتناع

څلېریشتمه ماده:

که چېرې د دې قانون په اووه لسمه ماده کې درج شوې موضوع په عالي شوري یا عامل هیئت کې تر بحث لاندې ونیول شي، غړی مکلف دی خپلې ګټې د مخه ښکاره کړي، پدې صورت کې هغه په بحث او تصمیم نیونه کې ګډون نه کوي او د نصاب د بشپړتیا لپاره د هغه حضور لازم نه دی.

د ګټو(منافعو) تضاد

پنځه ویشتمه ماده:

(۱) د دافغانستان بانک رئیس، مرستیالان او د ټولو ناظرخپل ټول مسلکي توان په دافغانستان بانک کې په خدمتونو لګوي او له بانک څخه بهر، بل هېڅ بې معاشه یا بامعاشه منصب یا پست نشي منلی. خو دا چې د دافغانستان بانک د نوماند (نامزد) یا استازي په توګه په هغه کې دنده سرته ورسوي.

(۲) پخوانی رئیس، مرستیال یا د ټولو ناظر، په دافغانستان بانک کې له خدمت څخه له ګوښه کېدو وروسته، د عالي شوري له مخکنی

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیکلې موافقې پرته، تر یوه کاله پورې په بله مالي مؤسسه کې په دنده کې نشي شاملیدای.

(۳) د دافغانستان بانک کارکوونکی نشي کولای، د د افغانستان بانک له مخکنۍ لیکلې موافقې پرته، په بله اداره کې بې معاشه یا بامعاشه استخدام شي.

(۴) د ټولو رئیس، مرستیال، د لوړې رتبې مامور یا نور کارکوونکي نشي کولای هغه تحفه یا پور چې د هغو د دندې په بې پلوه (بېطرفانه) سرته رسولو کې ناسمه اغېزه پرېږدي، خپل ځان ته یا د بل شخص په استازیتوب چې ده ته منسوب وي یا له هغه سره سوداګریز، مالي یا کورني (فامیلي) اړیکي ولري، ومني.

د اسرارو ساتل

شپږویشتمه ماده:

هغه شخص چې د دافغانستان بانک د عالي شورې، عامل هیئت د غړي، د ټولو د رئیس، لوړ پوړي مامور، کارکوونکي یا استازي په توګه دنده سرته رسولې یا یې رسوي د لاندې مراتبو په رعایتولو مکلف دی:

۱- محرمو اطلاعاتو ته چې د خپلې رسمي دندې د سرته رسولو په وخت کې یې لاس ته راوړي دي، د لاس رسېدنې یا افشاء یا خپرولو د اجازې نه ورکول، خو دا چې د محکمې یا قانون د حکم په اثر یا د محکمې د غوښتنې یا له بهرني څارونکي (ناظم) سره د همکارۍ د مقاولې په نتیجه کې.

۲- د دې مادې په (۱) فقره کې له درج شوو معلوماتو څخه شخصي ګټه نه اخیستل یا بل شخص ته له هغو څخه د ګټې اخیستنې د اجازې نه ورکول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریېم فصل
مـالي چارې

پانګه
اووه ویشتمه ماده:

(۱) د دافغانستان بانک مجازه پانګه اته ملیارده افغانۍ یا هغه مبلغ چې د دې قانون د یو سلو دیرشمې مـادې پـه موجب د دافغانستان بانک له شتمنیو یا ورکړو (بدیهیو) څخه د مستقلې بررسۍ په واسطه او یـا د هغـو زیـاتو پیـسو چـې د دې قـانون د نهـه ویـشتمې مـادې مطابق، د خالصو ګټو د لېږدونې په نتیجه کې په رامنځته کېږي، ټاکل کېږي.

(۲) د دافغانستان بانک پانګه په دولت پورې اړه لري او د لېږدونې وړ یا د حبس یا د رهن د حق تابع نده.

د خالصې ګټې یا زیان محاسبه
اته ویشتمه ماده:

د هر مالي کال لپاره د دافغانستان بانک خالصې ګټې یا زیانونه د نړیـوالې حـسابدارۍ د معیـارونو مطـابق، د عملیـاتو د عوایـدو یـا خالص زیان د جمع په توګه، د موندو خالصو عوایدو او نښتو زیانونو او د نه لاسته راغلې ارزښت موندنې (ارزش یابۍ) د په ګډون لاندې زېرمـه ایز یـا احتیـاطي حساب تـه لـه ورکړې ګټې یـا زیـان وروسـته محاسبه کېږي:

۱- د نه حصول وړ او یا مشکوکو پورونو، د پانګې د استهلاک او د کارکوونکو د تقاعد صندوق ته د ونډې د ورکړې لپاره.

۲- د مـالیې د وزیر له تأیید وروسته د هغو نورو مقصدونو لپاره چې د دافغانستان بانک یې لازم وبولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خالصو ګټو تخصیص

نهه ویشتمه ماده:

(۱) د دافغانستان بانک په هر کال کې د خالصې ګټې (منفعت) د موجودیت په صورت کې د لومړیتوب (تقدم) په ترتیب سره، په لاندې مواردو کې هغه اختصاصوي:

۱- د دافغانستان بانک د پانګې په حساب ترهغه حده چې د دافغانستان بانک مجازه پانګه د پولي په سلو کې د پوررونو (بدیهیو) د ټول مبلغ په سلو کې د (پنځو) معادل چې د دافغانستان بانک په بیلانس شیټ یا تراز پاڼه کې د هغه مالي کال په پای کې منعکسه شوېده، زیاتوب ومومي.

۲- د بها لرونکو سندونو د بیا پېرودنې لپاره چې د دولت لخوا د دې قانون دیو دېرشمې مادې مطابق، د دافغانستان بانک ته صادر شوي او د هغه په واک کې ورکول کېږي.

۳- د دافغانستان بانک د عمومي زېرمې لپاره تر هغه حده چې د عمومي زېرمې میزان، د دافغانستان بانک د مجازې پانګې معادل شي.

عمومي زېرمه یوازې د دافغانستان بانک د زیانونو د جبران لپاره لګول کېږي.

۴- د مالیې د وزیر له تأیید وروسته، د نورو زېرمو لپاره د خاصو مقصدونو د تأمین په غرض چې د دافغانستان بانک یې لازم وبولي.

۵- له خالصې ګټې څخه پاتې مبالغ، د دې مادې د(۱) فقرې له (۱-۴) جزء پورې د درج شوو تخصیصاتو له وضع کولو وروسته تر دغو شرایطو لاندې لېږدول کېږي:

- د دې مادې د(۱) فقرې له (۱-۴) جزء کې درج، اختصاص ورکړل شوي مبالغ داسې محاسبه کېږي لکه دا چې د بانکي عملیاتو د خالصو عوایدو له مجراء څخه یې صورت موندلی وي. په هغه صورت

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې چې په خالصه ګټه کې د عملیاتونو د عوایدو له د مخکنیو تخصیصاتو وروسته چې په خالصه ګټه کې شامل دي، کلاً مصرف شوي وي. داسي تخصیصونه پدې ډول محاسبه کېږي لکه چې د تحقق نه موندلې ارزش یا بی د خالصې ګټې له مدرک څخه صورت مومي.

- د عملیاتي خالصو عوایدو پاتې، د مالي کال له پای ته رسېدو وروسته په څلورو میاشتو کې دولت ته لېږدول کېږي او د (موجودیت په صورت کې) د تحقق نه موندلې ارزش یابی د خالصو ګټو پاتې د ارزش یابی د زېرمې په حساب چې د دافغانستان بانک په بېلانس شیټ کې منعکسه شوېده، تخصیص ورکول کېږي.

(۲) د دې قانون د حکمونو د په پام کې نیولو سره، د دافغانستان بانک د پولي بدیهیو مجموع له لاندې مبالغو څخه عبارت دي:

۱- د دوران (چلند) په حال کې ټول بانکنوټونه، فلزي مسکوکات او د دافغانستان بانک لخوا صادرې شوې د پور بها لرونکې پاڼې چې راټولې شوې نه دي.

۲- په ټولو حسابونو کې موجود مبالغ چې د دافغانستان بانک په دفترونو کې د حساب لرونکو په وسیله تحویل شوېدي.

د خالصو زیانونو تخصیص

د پرشمه ماده:

په هغه صورت کې چې د دافغانستان بانک په هر مالي کال کې د خالص زیان متحمل شي، دغه زیان په لاندې ترتیب اختصاصېږي:

۱- په هغه صورت کې چې د عملیاتو د خالص زیان له مجموع څخه مرکب خالص زیان یا د بانک فعالیتونه اود ارزش یابی خالص زیان تحقق نه وي موندلی، د عملیاتي خالص زیان مبلغ، بالترتیب د عمومي زېرمې یا پانګې په حساب اېښودل کېږي او د تحقق نه موندلې ارزش یابی خالص زیان، د ارزش یابی د زېرمې حساب ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

لېږدول کېږي اويا په هغه صورت کې چې د ارزش يابی د زېرمې حساب د دې زيان د اختصاص په پايله کې منفی شوی وي، خالص زيان بالترتيب د عمومي زېرمې يا پانګې حساب ته لېږدول کېږي.
۲- په هغه صورت کې چې خالص زيان قسماً د عملياتي عوايدو په اثر او زياته برخه يې د تحقق نه موندلې ارزش يابی د خالص زيان په اثر منځ ته راغلی وي، خالص زيان د ارزش يابی د زېرمې حساب ته اختصاص مومي او په هغه صورت کې چې د ارزش يابی د زېرمې حساب د دې اختصاص په پايله کې منفي شوی وي بالترتيب د عمومي زېرمې يا پانګې حساب ته لېږدول کېږي.
۳- په هغه صورت کې چې د تحقق نه موندلې ارزش يابی خالصه ګټه د عملياتو له خالص زيان څخه لږ وي، بالترتيب د عمومي زېرمې يا پانګې حساب ته لېږدول کېږي.

په پانګه کې د کمښت جبران

يودېرشمه ماده:

(۱) د پانګې د کمښت جبران هغه وخت د تطبيق وړ دی چې د دافغانستان بانک، له لاندې مواردو څخه له يوه سره مخامخ شي:
۱- په هغه صورت کې چې د مياشتني بېلانس شيټ پروفورمه چې د دې قانون د څلور اويايمې مادې مطابق برابرېږي، د شتمنيو ارزښت د بديهيو له مجموع او لاس نه خوړلې مجاز پانګې څخه ښکته سقوط وکړي.
۲- په هغه صورت کې چې د دافغانستان بانک خالصه ګټه د هر مالي کال په پای کې د هغه په حسابونوکې د دې قانون د نهه ويشتمې مادې د (۱) فقرې په (۱) جزء او (۲) فقره کې درج د بديهيو د مبلغ د مجموع په سلو کې د پنځو معادل په ميزان، د مجاز پانګې د زياتولو لپاره د مالي کال په پای کې ښودل کېږي، کافي نه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) د دې مادې د (۱) فقرې په (۱ او ۲) جزء کې د درج شوو حالاتو د تحقق په صورت کې لاندې اجراآت صورت مومي:

۱- په هغه صورت کې چې د کلني تورم د رسمي سنجش وروستی میزان په سلو کې له ۳ څخه تر ۲۰ پورې وي، د مالیې وزیر د بېلانس شیټ له ترلاسه کولو وروسته د یوې میاشتې په ترڅ کې، په افغاني پیسو د معاملې وړ پور بها لرونکي سندونه او د بازار د ټکټاني نرخ چې د دولت لخوا خپور شوی (په نشر رسېدلی) دی، په هر هغه مبلغ چې د دې کمبود د جبران لپاره کافي وي، د دافغانستان بانک په واک کې ورکوي. د تورم پر دغو حدودو باندې په هرو دریو کلونوکې نوې کتنه کېږي.

۲- په هغه صورت کې چې د کلني تورم د رسمي سنجش وروستنی میزان په سلو کې له ۳ څخه تر ۲۰ پورې نه وي، د مالیې وزیر لومړی د حکومت د بودجوي تخصیص د پروسې له لارې یو تخصیص برابروي. که دغسې تخصیص منظور نشی، د مالیې وزیر د بېلانس شیټ، په افغاني پیسو د معاملې وړ پور بهالرونکي سندونه او د بازار د ټکټاني نرخ چې د دولت لخوا خپور شوی دی، په هر هغه مبلغ چې د دې کمبود د جبران لپاره کافي وي، د دافغانستان بانک په واک کې ورکوي.

(۳) د دې مادې په (۱) فقره کې له درج شوو حالاتوڅخه د یوه دتحقق په صورت کې ملي شورې له کورنیو او بهرنیو متخصیصو څخه جوړ څېړنیز (تحقیقاتي) کمېسیون د عواملو د څېړنې لپاره ټاکي او حسب الزوم وړاندیزونه وړاندې کوي.

د دافغانستان بانک له کمېسیون سره په هر اړخیزه همکارۍ مکلف دی د نه همکارۍ په صورت کې د دې قانون د دوولسمې مادې د (۱) فقرې په (۸) جزء کې درج شوی حکم د تطبیق وړ دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخالصې ګټې په تخصيص کې قيود

دوه دېرشمه ماده:

لېږدونه يا بيا پېرودنه او يا ورکړه د دې قانون د نهه ويشتمې مادې د حکم مطابق چې په پايله کې يې د دافغانستان بانک شتمنۍ له بديهيو او لاس ته خوړلې پانګې او زېرمې څخه لږېږي، صورت نشي موندلی.

څلورم فصل
لومړۍ برخه پيسې

رايجې پيسې او پولي واحد

دري دېرشمه ماده:

د افغانستان رايجې پيسې او پولي واحد (افغانۍ) ده او نښه (علامه) يې (Af) ده.

دبانکنوټ او سکې خپرول (نشرول)

څلور دېرشمه ماده:

(۱) د دافغانستان بانک په هېواد کې د دوران په منظور د بانکنوټ او سکې د خپرولو د انحصاري حق لرونکی دی.

(۲) هغه بانکنوټونه چې د دې مادې د حکمونو مطابق خپرېږي، د دافغانستان بانک په شتمنيو کې تر ټولو لومړنۍ بديهي ګڼل کېږي.

(۳) د دافغانستان بانک د خپلو بانکنوټونو او سکو خپرولو په منظور په مرکزي دفتر، په هېواد کې د خپلو نمايندګيو او فروعو په دفترونو کې مناسب ترتيبات نيسي او بانکنوټونه او سکې حسب اللزوم د دوران لپاره وړاندې (عرضه) کوي.

(۴) په هغو بانکنوټونو اوسکو کې چې د دافغانستان بانک په واسطه د دوران لپاره په هېواد کې خپرېږي، د تجارت په قانون کې درج

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعهدي نوټونه، حجت، برات یا د سوداګریزو سندونو نور ډولونه شامل ندي.
د دافغانستان بانک له هغو سره په رابطه کې یوازې د دې قانون د حکمونو مطابق د مکلفیت لرونکی دی.

رایجې او قانوني پیسې
پنځه دېرشمه ماده:

(۱) د پیسو د ورکړې وسیله په هغه صورت کې د هېواد قانوني او رایجې پیسې ګڼل کېږي چې د بانکنوټ اوسکې په واسطه سرته ورسېږي.
بانکنوټونه او سکې په هېواد کې د ټولو دولتي او خصوصي پورونو د ورکړې لپاره د هېواد په رایجو پیسو د هغو په اسمي ارزښت سره صورت موندلی شي.

(۲) د دافغانستان بانک واک لري هغه پیسې چې د بانکنوټ اوسکې په واسطه ورکول کېږي، محدودې کړي او د بانکنوټونو او سکو اسمي ارزښت چې ورکړه د هغو په واسطه صورت مومي په مشخصو مبالغو محدوده کړي.

(۳) له بانکنوټونو او سکو څخه منظور، هغه بانکنوټونه او سکې دي چې په هېواد کې د دوران لپاره، د دافغانستان بانک په واسطه د دې فصل د اړوندو مادو د حکمونو په موجب خپرې شوې او له دوران څخه وتلی نه وي.

د رائجو پیسو مشخصات
شپږ دېرشمه ماده:

(۱) رایجې پیسې له هغو بانکنوټونو او سکو څخه عبارت دي چې په هېواد کې د دوران لپاره، د دافغانستان بانک په واسطه، د دې قانون دحکمونو مطابق خپرېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) د بانکنوټونو او سکو اسمي ارزښت، اندازه، ډول (شکل)، جنس، محتوی، وزن، ډیزاین او نور مشخصات د دافغانستان بانک لخوا په اړوندو مقرراتو کې مشخصیږي. بانکنوټونه د مالیې د وزیر او د دافغانستان بانک د ټولو د رئیس د لاسلیک لرونکي وي.

د رایجو پیسو تولید او ساتنه (خوندیتوب)

اووه دېرشمه ماده:

د دافغانستان بانک مکلف دی، د بانکنوټونو د چاپ او د سکو د ضربولو په غرض په دوران کې د نه لوېدلو بانکنوټو او سکو د امنیت او خوندیتوب د تأمینولو او د اړتیا په صورت کې، د کلیشو، سرسکو، له دوران څخه د وتلو (خارج شوو) بانکنوټونو او سکو د له منځه وړلو لپاره لازم تدبیرونه ونیسي.

د رایجو پیسو تبادله

اته دېرشمه ماده:

د دافغانستان بانک د غوښتنې په صورت کې، بانکنوټونه او سکې په معادل مبلغ له مزد او حق العمل پرته تبادله کوي.

نامناسبې رایجې پیسې

نهه دېرشمه ماده:

(۱) نامناسب بانکنوټونه او سکې له هغو بانکنوټونو او سکو څخه عبارت دي چې خیرې خیرې یا له شکل څخه غورځول شوي وي او هغه سکه چې چیته، ناقصه او یا له شکل څخه لوېدلې وي او وزن یې له معمولې کچې اخیستنې څخه د زړښت له علت پرته را ټیټ شوی وي.

(۲) نامناسب بانکنوټونه او سکې له دوران یا چلند څخه ایستل کېږي. د دافغانستان بانک، د دې مادې په (۳) فقره کې د درج شوو شرایطو په استثنی هغه نامناسب بانکنوټ یا سکه چې پیدا (ترلاسه)

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي یې، له دوران څخه باسي او له منځه یې وړي او هغه په مشخصو بانکنوټونو او سکو چې د هغو معادل دي بدلوي.

(۳) د دافغانستان بانک کولای شي د هغو بانکنوټونو او سکو له بدلولو څخه چې ډيزاین یې مشهود نه وي، بد شکله یا سوري شوي یا یې څلویښت فیصد سطح ضایع یا ورکه شوې ده، ډه ډه وکړي، دغه ډول پیسې، د هغه خاوند ته د بدل له ورکولو پرته له جریان څخه وځي او محوه کېږي. د دافغانستان بانک کولای شي په خاصو مواردو کې په کلي یا جزئي بدلونې لاس پورې کړي.

(۴) د دافغانستان بانک کولای شي هغه بانک نوټ چې له ظاهري نظره یې تغییر موندلی، له معاوضې پرته مصادره کړي، په خاصه توګه هغه بانکنوټونه چې پر مخونو یې څه شی لیکل شوي، نقاشي شوي، ډیزاین او محتویات یې مکرراً چاپ شوي وي، مهر یې خوړلی یا تسلسلي سوري لري اویا یې سریښناکه ماده پر مخونو پکار وړل شوې وي.

(۵) دعوایدو د ټولولو مسئولین مکلف دي، نامناسب یا جعلي بانکنوټونه یا سکې چې لاسته یې راوړي، د دافغانستان بانک ته ور واستوي.

د رایجو پیسو موجودي او خپرونو پلان

څلویښتمه ماده:

د دافغانستان بانک مکلف دی د رایجو پیسو د زېرمو موجودي مستقیماً اداره او د نشر پلان ترتیب او د افغانستان د اقتصاد دپولي اړتیاوو د تأمینو لو لپاره د بانکنوټونو او سکو له کافي وړاندې کونې څخه ډاډ ترلاسه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپرو شوو پیسو د حسابداری کړنلاره

یوڅلوېښتمه ماده:

د دافغانستان بانک په حسابونو کې تر دوران لاندې بانکنوټونه او سکې د هغه دبدیهی په حساب معامله کېږي.

د دافغانستان بانک په خزانه کې زېرمه شوي بانکنوټونه او سکې پدې بدیهیو کې شامل ندي.

د رایجو پیسو راټولول

دوه څلوېښتمه ماده:

(۱) د دافغانستان بانک کولای شي، د معادلو بانکنوټونو او سکو په صادرولو سره، د بانکنوټونو یا سکو د راټولولو او له دوران څخه د ایستلو په هکله تصمیم ونیسي. دغه تصمیم د هغې کړنلارې مطابق چې د دافغانستان بانک لخوا وضع کېږي او په هغې کې هغه ځای، نېټه او ساعتونه چې بانکنوټونه او سکې د بدلونې لپاره وړاندې کېږي مشخصېږي او د مبادلې په کړنلارې پورې اړوندې موضوعګانې ترتیب او تنظیمېږي.همدارنګه د هغو اشخاصو د پیژندنې په هکله چې بانکنوټونه او سکې د مبادلې لپاره وړاندې کوي قواعد او شرایط او په مبادله پورې اړوند سندونه او مدارک ټاکي او د جعلي نوټونو په نسبت چې د مبادلې لپاره وړاندې شي، د چلند (برخورد) ډول ټاکي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج د مبادلې د دورې په پای یا په بل وخت کې چې د کړنلارې مطابق مشخصېږي تعویض شوي بانکنوټونه او سکې، له دوران څخه بهر (خارج) او قانوني اعتبار یې ساقطېږي.

(۳) د دې مادې په (۱) فقره کې تصمیم، په هېواد کې د رایجو پیسو د نوم او د اسمي ارزښت د تغییر په منظور د قانون د تطبیق یا نورو مقصدونو لپاره نیول کېدی شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه يمه برخه
د محاسبې او ورکړې (پرداخت) وړ پيسې

دولتـي حسـابونه او الزامي ورکړې
دري څلوېښتمه ماده:

(۱) دولتي بودجه، مـالي سوابق او هغه حسابونه چې د هېواد د نافـذه قوانينـو پـر بنسټ الزامـي ګڼـل کېـږي او پـه افغانـستـان کې رامنځتـه کېږي يا ساتل کېږي، د هېواد په رايجو پيسو دي يا د هغو پر بنسټ ارزول کېـږي، د اسـعارو د تأديـاتو د مکلفيتونـو لـه اجـراء پرتـه، پـه جزايي مسائلو يا نورو قضائي اقداماتو کې د ايجاب په صورت کې د پيسو ورکول (تأديه کول)، د هېواد په رايجو پيسو صورت مومي.

(۲) الزامي ورکړې په افغانۍ ارزول او ورکول کېږي.

الزامي ورکړه له هغې ورکړې څخه عبارت ده چې دولت تـه يا د دولت لخوا صورت مومي، د هغو ورکـړو پـه استثنی چې د قـرارداد يا بلې داوطلبانـه معـاملې پـه اثـر سـرته رسـېږي، پـه الزامـي ورکـړو کـې د محکمې د حکم پـه اثـر يـا د قـانون مطـابق د مـالياتو (مـستقيمه او غيرمـستقيمه) ورکـړه، ګمرکـي عـوارض، فيـسونه، حـق الزحمـې، لګښتونه او جريمې او د عـامې سوکـالۍ د خـدمتونو لپـاره هـر ډول ورکړه شامل دي.

په تقنيني سندونو کې ذکر شوي مبالغ، ارزښت اېښودنه او تعويض
څلورڅلوېښتمه ماده:

(۱) په تقنيني سندونو کې ذکـر شـوی مبلـغ، د هېـواد لـه رايجـو پيـسو څخه عبارت دی، خو دا چې بل ډول اټکل شوی وي.

(۲) که چېرې په تقنيني سندونو، کنوانسيون يا د افغانستان لخوا پـه عقـد شـوي قـرارداد يـا موافقـه ليـک کـې، د هېـواد پـه رايجـو پيـسو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بهرنیو اسعارو د بدلولو له ډول څخه یادونه شوې نه وي، د دافغانستان بانک کولای شي، د اړوندو مقرراتو مطابق، د نوموړو اسعارو په افغانۍ د معادل ارزښت د ټاکلو یا محاسبې وسیله یا تګلاره مشخصه کړي.

(۳) د د افغانستان بانک کولای شي په ګمرکونو او مالیاتي مکلفیتونو یا نورو ورکړو پورې د اړوندو قوانینو د ادارې، اجراآتو او تطبیق په منظور، د مقرراتو مطابق، د نورو هېوادونو د رایجو پیسو معادل ارزښت او د تسعیر وسیله یا روش یا د هغو محاسبه د یوې ورځې یا اوږدې مودې لپاره یا په دوامدار شکل سره مشخصه کړي.

(۴) په هغه صورت کې چې د دې قانون د حکمونو مطابق، د هېواد د رایجو پیسو د اسمي ارزښت د تغییر تصمیم ونیول شي، رسمي ارزښتونه په تولو سوابقو، حسابونو، ورکړه ایزو (تأدیاتي) مکلفیتونو، بدیهیو، آفر اخیستنو (داوطلبیو) او نورو تقنیني سندونو کې د تغییر موندلي اسمي ارزښت د مبادلې د نرخ مطابق، د اعتبار وړ دي.

قراردادونه

پنځه څلویښتمه ماده:

د قرارداد، خرڅلاو، ورکړې، برات، بها لرونکي سند یا سندونو، عمل، معاملې او نور مواردو په اړه چې په پیسو، د پیسو په ورکړې یا د پیسو د ورکړې په مکلفیت پورې مربوط وي. د هېواد په رایجو پیسو صورت مومي د دې قانون په شپږ څلویښتمه ماده کې درج شوي موارد له دې حکم څخه مستثنی دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رایجو پیسو په اړه آزادي

شپږ څلوېښتمه ماده:

(۱) د قرارداد خوا وې (طرفین) یا نورې داوطلبانه معاملې (برات، حجت، بها لرونکی سند یا سندونه) کولای شي د خپلو تأدیاتي مکلفیتونو د ورکړې په هکله، له هر سعر سره موافقه وکړي.

(۲) طرفین کولای شي خپل موافقه لیک د محیطي شرایطو پر بنسټ (د سوداګرۍ عرف، د معاملې تګلوری او د معاملې اجراء) په څرګنده یا ضمني توګه عقد کړي.

د اسعاري تأدیاتي مکلفیت تنفیذ

اووه څلوېښتمه ماده:

(۱) اسعاري تأدیاتي مکلفیت د هغه د شرایطو مطابق نافذ یږي. په هغه صورت کې چې حکمي شخص د بهرنیو اسعارو په ورکړه مکلف شي او د حکم پر بنسټ ایجاب کړي چې ورکړه د هېواد په رایجو پیسو چې په بهرنیو اسعارو باندې د تأدیاتي مکلفیت د پېرودنې لپاره کافي وي، صورت ومومي، نوموړی مبلغ د هېواد له بانکونو څخه د یوه په واسطه د افغانۍ د اعلام شوي نرخ په اساس، د لومړۍ کاري ورځې په پای کې له هغې ورځې د مخه چې ورکړه یې د داین په واسطه ترلاسه کېږي، محاسبه کېږي. د دې مادې (۳) او (۴) فقره لدې حکم څخه مستثنی دي.

(۲) نورې ورکړې چې د دې مادې د (۱) فقرې مطابق صورت مومي، د مبادلې د نرخ په اړه، په ذکر شوې فقره کې درج شوی حکم د تطبیق وړ دی.

(۳) په هغه صورت کې چې د اسعاري تأدیاتو د مکلفیت په تنفیذ پورې د اړوندو اجراآتو په بهیر کې، محکمه ومومي چې د هېواد په رایجو پیسو د پور د مبلغ تبدیلول، د دې مادې د (۱) فقرې مطابق دواړو خواووته غیر عادلانه دي، کولای شي د هېواد په رایجو پیسو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه مبلغ د ورکړې حکم چې د بهرنیو اسعارو د تأدیې مکلفیت لپاره کافي وي، د هېواد د یوه بانک په واسطه د افغانۍ د ټاکل شوي نرخ په اساس، په بله ورځ چې محکمه هغه عادلانه وبولي، صادر کړي، محکمه مکلفه ده د داسې تبادلې د نرخ دستور ورکړي چې د داین حق تأمین شي او د مدیون په ګټه له فیصلې څخه چې د خپلې ورکړې مکلفیت یې ځنډولی دی ډډه وکړي. د دې مادې (۴) فقره لدې حکم څخه مستثنی ده.

(۴) په هغه صورت کې چې په هېواد کې د تنفیذ وړ تأدیاتي مکلفیت، په افغاني رایجو پیسو باندې د یوه بهرني سعر د مبادلې نحوه ټاکلې وي، محکمه د مبادلې هماغه نحوه مرعي الاجراء ګرځوي.

دریمه برخه
جرمونه

جعلي پیسې
اته څلوېښتمه ماده:

په جعلي پیسو کې لاندې اقلام شامل دي:

۱- جعلي سکه یا بانکنوټ چې رایجې سکې یا بانکنوټ ته ورته وي، یا د هغو په عوض واخیستل شي.

۲- منقش یا سپین بانکنوټ څه بشپړوي یا نه وي.

۳- واقعي سکه یا بانکنوټ په داسې ډول لاس وهل شوی یا تغییر موندلی وي چې هغې رایجې سکې یا بانکنوټ ته ورته شي چې لوړ اسمي ارزښت لري یا د هغه په عوض واخیستل شي.

۴- هغه رایجه سکه چې ځنځیره یې د سوانکارۍ یا د څنډو غوڅولو په واسطه لیرې (اخیستل) شوې وي او ځنځیره یې پرمخ عوض شوې وي چې ظاهر یې اعاده کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- هغه سکه چې د سرو زرو، سپینو زرو یا نېکلو پوښښ ورکړل شوی وي، څو د سرو زرو، سپینو زرو یا نېکلو سکې ته ورته شي یا د هغو په عوض واخیستل شي.
۶- سکه یا د فلز ټوټه یا د فلزاتو مخلوط چې د سرو زرو، سپینو زرو یا نېکلو ظاهري شکل ولري یا د فلز اوبه ورکړل شوې یا رنګ شوي وي څو سرو زرو، سپینو زرو یا نېکلو ته ورته شي یا د هغو پر ځای واخیستل شي.
۷- جعلي قیمت لرونکي توکن (نښه) له جعلي مالیاتي مهر، جعلي پستی ټکټ یا ارزښت لرونکې جعلي شهادتنامې څخه عبارت دي چې د فني، مبتذل یا غولوونکي نوم په واسطه ډیزاین شوی وي .په دغه حکم کې واقعي کاغذي پیسې چې د پیسو په عنوان ارزښت نلري هم شاملې دي.

د پیسو جعل

نهه څلوېښتمه ماده:

هغه شخص چې جعلي پیسې جوړې کړي یا یې په جوړولو اقدام وکړي، د جرم مرتکب ګڼل کېږي او د واکمنې محکمې لخوا په طویل حبس محکومېږي.

د جعلي پیسولرل

پنځوسمه ماده:

(۱) هغه شخص چې له قانوني عذر پرته چې اثباتول ئی د ده پخپله غاړه دي له لاندې اعمالو څخه د یوه مرتکب شي، مجرم ګڼل کېږي او په طویل حبس محکومېږي:
۱- په هغه صورت کې چې جعلي پیسې وپېري یا یې ترلاسه کړي یا یې د پېرودلواو پلورلو وړاندیز وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- په هغه صورت کې چې جعلي پیسې ترخپل حیازت یا مالکیت لاندې ولري.
۳- په هغه صورت کې چې جعلي پیسې هېواد ته دننه وار دې کړي.
(۲) هغه شخص چې له قانوني عذر پرته چې اثبات یې ده په خپله غاړه دی، د سرو زرو یا سپینو زرو براده، برش یا استوانه یا هغه په ګردي صورت، محلول یا په بل شکل سره تر خپل حیازت یا مالکیت لاندې ولري چې د سرو زرو یا سپینو زرو د رایجو سکو د معیوبولو، کمولو یا سپکولو په واسطه تولید یا لاسته راغلي وي، د جرم مرتکب ګڼل کېږي، د احوالو مطابق په هغه حبس چې له پنځو کلونو څخه زیات نه وي، محکومېږي.

د سکو ویلې (ذوب) کول

یو پنځوسمه ماده:

(۱) هېڅ شخص نه شي کولای د هېواد رایجه او قانوني سکه ویلې کړي، ماته یې کړي یا یې له رایجې پیسې پرته په بل عنوان استعمال کړي، خو دا چې جواز یې د دافغانستان بانک څخه اخیستی وي.
(۲) هغه شخص چې د دې مادې د (۱) فقرې حکم یا په جواز کې درج شوي شرایط نقض کړي د جرم مرتکب ګڼل کېږي په حبس چې له یوه کال څخه زیات نه وي یا نقدي جریمه چې له پنځه ویشتو زرو افغانیو څخه زیاته نه وي یا په دواړو په جزاء محکومېږي. محکمه کولای شي د هغو وسایلو په مصادرې چې جرم د هغو په واسطه یا له هغو سره په رابطه کې صورت موندلی دی هم حکم وکړي.

په جریان کی اېښودل (جریان ته وړاندې کول)

دوه پنځوسمه ماده:

(۱) هغه شخص چې د قانوني عذر له لرلو پرته چې اثبات یې د هغه په خپله غاړه دی یو له لاندې اعمالو څخه سرته ورسوي، د جرم

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرتکب ګڼل کېږي او د واکمنې محکمې طویل په اوږده حبس محکومېږي:

۱- په هغه صورت کې چې جعلي پیسې دوران ته وړاندې کړي یا یې دوران ته د وړاندې کولو لپاره عرضه کړي یا جعلي پیسې د واقعي پیسو په شان استعمال کړي.

۲- په هغه صورت کې چې جعلي پیسې له افغانستان څخه وباسي.

(۲)هغه شخص چې د خلکو د تېر ایستلو لپاره او په آګاهانه توګه غیر قانوني سکه یا د فلزاتو مخلوط چې د اندازې، شکل یا رنګ له نظره یوې رایجې سکې ته ورته وي او د رایجې سکې په عوض یې جریان ته وړاندې کړي، په هغه حبس چې له دوو کلونو څخه زیات نه وي محکومېږي.

فلزي ټوټې او توکنونه

دري پنځوسمه ماده:

هغه شخص چې له قانوني عذر پرته چې اثبات یې د ده په خپله غاړه دی، داسې شیان جوړکړي، تولید یې کړي، ویې پلوري یا یې په خپل حیازت کې ولري چې هدف یې په تیر ایستونکې توګه د هغو قیمت لرونکو توکنونو پر ځای استعمالول وي چې ماشینونه او وسایل د هغو په وسیله فعالېږي، د جرم مرتکب ګڼل کېږي، په هغه حبس چې له شپږو میاشتو څخه زیات نه وي یا نقدي جریمه چې له دوولسو زرو افغانیو څخه زیاته نه وي یا په دواړو په جزاء محکومېږي.

له شکل څخه غورځول یا معیوبول

څلور پنځوسمه ماده:

(۱) هغه شخص چې لاندې عملونه سرته ورسوي، د جرم مرتکب ګڼل کېږي او د طویل حبس په جزاء محکومېږي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- په هغه صورت کې چې د سرو زرو یا د سپینو زرو سکه پدې منظور چې د سرو زرو یا سپینو زرو د رایجې سکې پر ځای وګڼل شي، معیوبه کړي، کمه یې کړي یا یې سپکه کړي.
۲- د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوې سکه آګاهانه جریان ته وړاندې کړي.
(۲) هغه شخص چې یو له لاندې عملونو څخه سرته ورسوي، د جرم مرتکب ګڼل کېږي، په هغه حبس چې له شپږو میاشتو څخه زیات نه وي یا په نغدي جریمه چې له دوولسو زرو افغانیو څخه زیاته نه وي یا په دواړو په جزاء محکومېږي:
۱- په هغه صورت کې چې رایجه سکه له شکل څخه وغورځوي.
۲- په هغه صورت کې چې رایجه سکه چې له شکل څخه غورځېدلې ده، په دوران کې واچوي.
۳- په هغه صورت کې چې د دافغانستان بانک له استیذان پرته یو بانکنوټ د چاپولو (طبع کولو)، مهر کولو، د هغو له پاسه د کلیمو یا خطونو او تصویرونو د نښلولو په وسیله له شکل څخه وغورځوي.
۴-په هغه صورت کې چې رایج بانکنوټ چې د دې مادې د (۱) فقرې د (۳) جزء مطابق چې له شکل څخه غورځول شوی دی، دوران ته وړاندې کړي.

دبانکنوټونو ورته جوړونه
پنځه پنځوسمه ماده:
(۱) هېڅوک نشي کولای د الکترونیکي وسایلو یا کمپیوتر په مرسته یا په بل ډول داسې شیان جوړ، خپاره، چاپ، اجراء، صادر او یا یې په جریان کې واچوي چې له لاندې اقلامو څخه یوه ته ورته وي:
۱- رایج بانکنوټ.
۲- د پور بهالرونکی سند یا د دولت یا بلې مالي مؤسسې بهالرونکي سندونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) لاندې اشخاص، د دې مادې په (۱) فقره کې له درج شوي حکم څخه مستثنی دي:
۱- د دافغانستان بانک یا یې کارکوونکي، د دندې د اجراء په وخت کې.
۲- پولیس، د دندې د اجراء په وخت کې.
۳- هغه شخص چې د قرارداد یا جواز په اساس، د دافغانستان بانک یا پولیسو لخوا عمل کوي.
(۳) هغه شخص چې د دې مادې د (۱) فقرې کې درج شوی حکم نقض کړي، د جرم مرتکب ګڼل کېږي او په هغه حبس چې له شپږو میاشتو څخه زیات نه وی یا نقدي جریمه چې له دوولسو زرو افغانیو څخه زیاته نه وي یا په دواړو په جزاء محکومېږي.
(۴) هېڅ شخص د هغه ورته بانکنوټ د چاپ په اړه چې د دافغانستان بانک لخوا صادر شوی دی، په لاندې مواردوکې د دې مادې د (۳) فقرې مطابق، په مجازاتو نه محکومېږي، په هغه صورت کې چې معلومه شي چې د هغه ورته بانکنوټ اوږده اوسور، د جاري بانکنوټ له اوږدو او سور څخه درې پر څلور یا له یونیم برابر څخه زیات وي:
۱- اړوند شکل یوازې تور او سپین وي.
۲- ورته والی یوازې د ورته بانکنوټ پر یوه مخ باندې ښکاره شوی وي.

وسایل یا مواد

شپږ پنځوسمه ماده:

هغه شخص چې له قانوني عذر پرته چې اثبات یې د هغه په خپله غاړه دی د ماشین، انجن، ابزارو، وسایلو، موادو یا شیانو چې پوهېږي د پیسو، قیمت لرونکو جعلي توکنونو د جوړولو لپاره په کار وړل کېږي یا وپوهېږي چې د دغه ډول ګټې اخیستنې لپاره برابر

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوي دي او هغه جوړ کړي، ترميم يې کړي يا يې په جوړولو يا ترميمولو لاس پورې کړي يا يې په خپل حيازت کې ولري د جرم مرتکب ګڼل کېږي، په طويل حبس محکومېږي.

له ضرابخانې څخه د ضرب وهلو د وسايلو لېږدول

اووه پنځوسمه ماده:

هغه شخص چې له قانوني عذر پرته چې اثبات يې د هغه پخپله غاړه دی، په آګاهانه توګه يو له لاندې شيانو څخه د قانوني فعاليت له جواز لرونکې ضرابخانې څخه بهر کړي، د جرم مرتکب ګڼل کېږي، او په طويل حبس محکومېږي:

۱- ماشين، انجن، ابزار، وسايل، مواد يا هغه شيان چې د سکې په جوړولو کې ورڅخه ګټه اخيستل کېږي يا په کار وړل کېږي.

۲- د دې مادې په (۱) فقره کې په درج شوو شيانو کې د ګټې اخيستنې وړ جزء.

۳- سکه، د فلز استوانه يا د فلزاتو مخلوط.

اعلان، سوداګري

اته پنځوسمه ماده:

(۱) هغه شخص چې يو له لاندې عملونو څخه سرته ورسوي، د جرم مرتکب ګڼل کېږي او له احوالو سره سم هغه په حبس چې له پنځو کلونو څخه زيات نه وي، محکومېږي:

۱- د جعلي پيسو يا قيمت لرونکو توکنونو د خرڅلاو، برابرولو يا لېږدونې د وړانديز يا د ګټې اخيستنې د ډول يا د هغو وسايلو په اړه چې د هغو په واسطه جعلي پيسې يا قيمت لرونکي توکنونه خرڅ، برابر يا لېږدول کېداې شي، د اطلاعاتو د هر ډول اعلان يا اشتهار خپرول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- د قیمت لرونکو جعلي توکنونو پېرودل یا لاس ته راوړل یا د قیمت لرونکو جعلي توکنونو د پېرودلو یا لاس ته راوړلو په هکله مذاکره یا د مذاکرې وړاندیز یا د هغو په اړه په بل ډول د ارتباط نیول.

(۲) هېڅوک د دې مادې د (۱) فقرې د حکم مطابق د واقعي سکې یا بانکنوټ په اړه چې د پیسو په عنوان ارزښت نه لري، د جرم په ارتکاب نه محکومېږي، خو دا چې وپوهېږي چې نوموړې سکه یا بانکنوټ د پیسو په عنوان ارزښت نه لري او د هغو په اړه خدعې او تېر ایستنې وجود ولري.

د اثبات په هکله اختصاصي حکمونه

نهه پنځوسمه ماده:

(۱) د پیسو یا قیمت لرونکو توکنونو په اړه جعل کاري، د هغو د نه ورته والي، د مودې د تېرېدو (انقضاء) او تبادلې با وجود، بشپړ جرم ګڼل کېږي.

(۲) د دافغانستان بانک د مؤظف شخص لاسلیک، په افغانستان یا نورو هیوادونو کې د پیسو یا قیمت لرونکو توکنونو د جعلي یا واقعي توب، رایج یا نه رایج والي د اثبات په رابطه کې، د جعل کارۍ د څېړنې په اړه کافي دی، د لاسلیک کوونکي شخص د رسمي مشخصاتو اثبات ته اړتیا نشته.

(۳) هغه اړخ (لوری) چې د دې مادې په (۲) فقره کې درج تصدیق پاڼه د هغه په خلاف وړاندې شوېده، کولای شي د محکمې په اجازه، د متقابل تحقیق په منظور، د جعلکارۍ د تحقیق کوونکي حضور وغواړي.

(۴) د دې مادې په (۲) فقره کې درج تصدیق پاڼه د مدرک په توګه نه پېژندل کېږي، خو دا چې هغه لوری چې د هغې د وړاندې کولونیت

(c) ketabton.com: The Digital Library

لـري، د محـاكمې لـه بهيـر د مخـه يـې مقابـل لـورى خبـر كـړى او د تصديقپاڼې يوه نسخه يې هغه ته وراستولې وي.

د بانكنوټ، سكې، سندونو او نښو (توكنونو)غير مجاز خپرول

شپېتمه ماده:

هغه شخص چې يو بـانكنوټ يـا سكه، د دې قـانون د ځلور دېرشمې مادې په (۱) فقره كې لـه درج شوي حكم سره پـه تنـاقض كې يـا نـور سندونه يا توكنونه چې په افغانستان كې د خپرولو پـه منظور تـر ګټې اخيــستنې لانــدې نيــول كېــږي، خپــاره كــړي، پــه طويــل حــبس محكومېږي.

مصادره

يوشپېتمه ماده:

(۱) **جعلـي** بانكنوټونـه، سـكې، سـندونه او نـښې يـا قيمـت لرونكـي توكنونه او هغه وسايل چې د جوړولو لپـاره تـر ګټې اخيستنې لانـدې نيول كېږي يا پدې منظور برابر شوي وي، مصادره كېږي.

(۲) پوليس كولاى شي لاندې شيان ضبط كړي اوويې ساتي:

۱- **جعلي** پيسې.

۲- **جعلي** قيمت لرونكې نښې.

۳- ماشـينونه، انجنونـه، ابـزار، وسـايل يـا هغـه شـيان چـې د **جعلـي** پيسو يا قيمت لرونكو توكنونو د جوړولو لپاره په كـار وړل شـوي يـا د هغو دګټې اخيستنې لپاره اختصاص كړى شوي يا د هغـو د توليـد پـه مقصد جوړ شوي دي.

(۳) د دې مادې په (۲) فقره كې درج ضبط شوي شيان، د محوه كولـو يــا د بــل منظــور لپــاره چــې واكمــن مقامونــه يــې لازم وبــولي، د دافغانستان بانک ته استوي. هغه شيان چې ساتل يې د جرم د اثباتيـه مدرک په توګه اړين وګڼل شي له دې حكم څخه مستثنى دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴) بانکنوټ، سکه، سند یا د دې مادې له (۱) فقرې سره په تناقض کې نورې نښې چې د پیسو په توګه په دافغانستان بانک کې د دوران لپاره په پام کې نیول شوي وي، جعلي ګڼل کېږي.
هغه موارد چې د دې فصل د حکمونو مطابق، مجاز ګڼل شوي دي له دې حکم څخه مستثنی دي.

پنځم فصل
پولي دندې او فعالیتونه

پولي سیاست
دوه شپېتمه ماده:
د دافغانستان بانک، د هېواد د پولي سیاست د طرح، تر لاس لاندې نیولو او اجراء مسئول دی.

د آزاد بازار عملیات
دري شپېتمه ماده:
د دافغانستان بانک د خپل پولي سیاست په اجراء کې کولای شي د آزاد بازار له لارې د تبالې وړ بهرنیو اسعارو، د دولت لخوا خپرو شوو د پور د بها لرونکو سندونو، په قطعي پېرودنه او پلورنه (د فوري یا د مخکنۍ پېرودنې) او یا د بیا پېرودنې د قرارداد په موجب، له خپل لوري اقدام وکړي. پدې هکله له نورو اسعارو او بها لرونکوسندونو څخه ګټه نشي اخیستل کېدی.

د بانکونو الزامي زېرمې
څلورشپېتمه ماده :
(۱) د دافغانستان بانک د خپل پولي سیاست په اجراء کې کولای شي بانکونه مکلف کړي، په دافغانستان بانک کې سپارنې (اجباري زېرم) کېږدي. د دغو سپارنو حد اقل میزان د مقدار، ډول یا د سپارنو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر رسید ، د ترلاسه شوو پورونو د وجوهو او د بانکونو د نورو بدیهیو پر بنسټ چې د دافغانستان بانک یې لازم وبولي د اړوندو مقرراتو مطابق ټاکي. د بدیهیو په وړاندې د الزامي زیرمې میزان، د ټولو بانکونو لپاره یوشان دی.

(۲) د دافغانستان بانک کولای شي د نقدي سپارنو یا د بانکونو د نورو پولي سپارنو میزان چې په دافغانستان بانک کې یې د الزامي زیرمو په توګه لري او هغه وخت موده چې د موجودو الزامي زیرمو د میزان د ټاکلو لپاره د ورځنیو بیلانسونو اوسط تثبیتیږي، د اړوندو مقرراتو مطابق وټاکي.

د دافغانستان بانک کولای شي د اجباري زیرمو لپاره ګټه (مفاد) وټاکي.

(۳)ددې مادې په (۲) فقره کې په درج شوو مقرراتو کې چې دهغو په موجب الزامي زیرمې ټاکل کیږي یا تغییرات پکې راځي، هغه نېټه چې بانکونه نوې زیرمې یا دهغو میزان رعایت کړي هم ټاکل کیږي .

د الزامي زیرمو له تأمینولو څخه سرغړونه

پنځه شپېتمه ماده:

په هغه صورت کې چې بانکونه، د دې قانون په څلور شپېتمه ماده کې د درج شوو الزامي زیرمو له حداقل تأمینولو څخه ډډه وکړي، د دافغانستان بانک کولای شي د کمښت تر جبرانه پورې، جریمه چې اندازه یې د دافغانستان بانک د مقرراتو مطابق ټاکل کیږي، اعمال کړي.

د تنزیل عملیات

شپږشپېتمه ماده:

(۱) د دافغانستان بانک کولای شي یوازې لاندې بانکي وړاندې شوي سندونه چې له افغانستان بانک سره حساب ولري راټیټ (تنزیل) کړي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- برات او حجت چې د پیسو واحد یې افغانۍ او په هېواد کې د ورکړې وړ وي او حداقل د دریو لورو (طرفونو) چې د خپلو دیونو د ورکړې وړتیا لري او لږ ترلږه له هغو څخه یو لوری یې بانک وي، د لاسلیک لرونکي وي او د سررسید موده یې، د دافغانستان بانک په واسطه د هغو د ترلاسه کولو له نېټې څخه له دریو میاشتوڅخه زیاته نه وي.

۲- په استثنایي مواردو کې د دافغانستان بانک کولای شي، د دې فقرې په (۱) جزء کې درج شوي سندونه، په هغه صورت کې چې حداقل د دوو لورو چې د خپلو دیونو د ورکړې وړتیا لري او له دې جملې یو لوری یې بانک وي د لاسلیک لرونکي وي او د سر رسید موده یې، د دافغانستان بانک په واسطه د هغو له تر لاسه کولو څخه له دریو تر شپږو میاشتو پورې زیاته نه وي.

۳- د پور بها لرونکي سندونه چې د دولت یا د دافغانستان بانک په واسطه صادر یا ضمانت شوي، د خرڅلاو لپاره ټولو (عمومو) ته د پور د وړاندې شوو بها لرونکو سندونو جزء او د افغانستان په قلمرو کې د ورکړې وړ وي او پولي واحدیې افغانۍ او د سررسید موده یې د دافغانستان بانک په واسطه د اخیستلو له نېټې څخه درې میاشتې وي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوي د تنزیل عملیات، د نورو شرایطو او مقرراتو (د تنزیل د نرخ په شمول) چې د دافغانستان بانک لخوا وضع کېږي، تابع دي.

(۳) د دافغانستان بانک کولای شي، د دې مادې په (۱) او (۲) فقره کې د درج شوو سندونو د هر یوه له تنزیل څخه، ډډه وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پورونو ورکول

اووه شپېتمه ماده:

(۱) د دافغانستان بانک کولای شي، د اړوندو شرایطو او مقرراتو مطابق، د دریو میاشتو تر مودې پورې نورو بانکونو ته پور ورکړي، پدې شرط چې په دافغانستان بانک کې حساب ولري او د هغو د لاندې شتمنیو څخه د یوې په واسطه تضمین شي:

۱- د دې قانون په دوه اویایمه ماده کې درج اسعاري زېرمې.

۲- د پور بها لرونکي نور سندونه چې د دولت لخوا صادر یا ضمانت شوي وي او په هېواد کې ټولو ته د وړاندې شوو د پور د بها لرونکو سندونو جزء په افغاني پیسو د ورکړې وړوي.

۳- د مالونو د ګدام رسیدونه، د کالیو یا لومړنیو موادو یا نورو جنسونو چې د نابودۍ او زیان په وړاندې بیمه شوي وي د مالکیت سندونه.

۴- له دافغانستان بانک یا د دافغانستان بانک ته د منلو وړ سپارنو اخیستونکو سره موجودې، له هغو ډول ډول شتمنیو څخه جوړې (مرکبې) سپارنې چې د دافغانستان بانک یې، د دې قانون د حکمونو مطابق، د هغو په پېرودلو، پلورلو یا معاملې مجازوي، د سرو زرو او نورو قیمتي فلزاتو او کریمه احجارو په شمول.

(۲) هغه بانکونه چې له دافغانستان بانک سره حساب لري، په افغانستان کې یوازې د دوی مرکزي دفترونو ته پور ورکول کېږي.

د تنزیل یا پور نرخونه

اته شپېتمه ماده:

د دافغانستان بانک د تنزیل او پور نرخونه، د هغو مقرراتو مطابق چې د دافغانستان بانک یې وضع کوي، ټاکل کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږم فصل
د اسعارو د نرخ او کنترول سیاست

کلي سیاستونه
نهه شپېتمه ماده:

(۱) د دافغانستان بانک د هېواد د اسعارو د نرخ د سیاست د طرح کولو تر لاس لاندې نیولو، تنظیمولو او اجراء کولو مسئول دی، مکلف دی چې په دې هکله له تصمیم نیونې څخه د مخه د مالیې له وزارت سره مشوره وکړي.
(۲) د دافغانستان بانک د افغانستان د استازي په توګه د اسعارو د کنترول په اړه د له هېواد د اړوندو نافذه قوانینو مطابق عمل کوي.
هغه رسېدلي رپوټونه، د حساباتو صورتونه یا اطلاعات چې لازمي وګڼل شي، د دافغانستان بانک لخوا وړاندې کېږي.

مکلفیتونه
اویایمه ماده:

د دافغانستان بانک د لاندې مکلفیتونو لرونکی دی:
۱- په هېواد کې د اسعارو د نرخ د سیاست او د اسعارو د بازار د فعالیتونو د اجراء کولو او لپاره د مقرراتو، لایحو، دستورالعملونو یا لازمو لارښوونو وضع کول.
۲- د دې قانون د اووه اویایمې مادې مطابق د صرافانو، بانکونو او نورو مالي مؤسسو د جواز ثبتول او صادرول او د هغوی د اړوندو چارو څارنه او تنظیمول.
۳- د اسعارو، صرافانو او بانکونو د وضعیت په اړه د حدودو ټاکل.
۴- د اسعارو د لیلام د مجلس د دایرولو سازمانول.
۵- د افغانستان د نړیوالو زېرمو اداره کول او ساتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تصفيې قراردادونه او نړيوالې ورکړې

يو اويايمه ماده:

د دافغانستان بانک کولی شي چې ځانته يا د دولت په استازيتوب، په بهر کې مېشتو دولتي او خصوصي تصفيوي مؤسسو سره، تصفيوي او د ورکړې موافقت ليکونه او نور قراردادونه عقد کړي.

اسعاری زېرمې

دوه اويايمه ماده :

(۱) د دافغانستان بانک د هېواد اسعاري زېرمې چې د لاندې شتمنيو له ټولو يا يوې برخې څخه جوړې دي، رامنځته کوي او ساتي يې:

۱- سره زر، کريمه ډبرې او نور ګران بيه فلزات.

۲- بانکنوټونه او د آزادې تبادلې وړ اسعار او سکې.

۳- د دافغانستان بانک په حسابونو کې موجود مبالغ چې د بهرنيو مرکزي بانکونو يا نورو مالي مؤسسو په دفترونو کې د آزادې راکړې وکړې وړ اسعارو په ډول ساتل کېږي.

۴- د پيسو د نړيوال صندوق څخه د اخيستلو (برداشت) د حق مجموعي مبلغ چې د دولت لخوا ساتل کېږي.

۵- برات، حجت، تعهدي نوټونه، د سپارنې سندونه، د پور سندونه او د پور نور بها لرونکي سندونه چې په تبادلې وړ اسعارو د ورکړې وړ وي.

۶- د مخکنۍ پېرودنې يا بيا پېرودنې قرارداد ، د دافغانستان بانک د اسعارو د بدلونې (معاوضې) قرارداد چې د بهرنيو مرکزي بانکونو يا نړيوالو مالي سازمانونو لخوا ترسره شوي يا ضمانت شوي وي، مستقبلی او د اختيار قراردادونه او نور قراردادونه چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دافغانستان بانک ته د تبادلې وړ بهرنیو اسعارو د لاسته راوړنې حق ورکوي.

(۲) د دافغانستان بانک مکلف دی چې خپله بین المللی زېرمه تر هغه حده وساتې چې د افغانستان د پولي سیاستونو او اسعاري نرخونو د اجراء کولو او د بین المللی معاملو د په وخت غوښتنې د تسوئې لپاره کفایت وکړي.

(۳) په هغه صورت کې چې د دې مادې په (۲)فقره کې درج شوې نړیواله زېرمه داسې راکمه شي یا د سقوط د خطر په حال کې وي چې د پولي یا اسعاري سیاستونویا د نړیوالو معاملو د په وخت غوښتنو د تسویې لپاره کفایت ونه کړي، د دافغانستان بانک اصلاحي تدبېرونه په نظر کې نیسي او د موضوع رپوټ د وضعې د اغېزمن ښه والی لپاره د حل د لارو چارو له وړاندیز سره یو ځای د وزیرانو شوري ته وړاندې کوي.

(۴) د دافغانستان بانک مکلف دی چې د دې مادې په (۳) فقره کې د درج شوې وضعې تر لیرې کېدو پورې، اصلاحي اقداماتوته دوام ورکړي او رپوټونه او لازم وړاندیزونه وړاندې کړي.

د نړیوالو اسعاری زېرمو ترلاسه کول، ساتل او لېږدول

دري اویایمه ماده:

د دافغانستان بانک د بانکداری په قانون کې د درج شوو حکمونو مطابق کولی شي چې د دې قانون د دوه اویایمې مادې په (۱) فقره کې د درج شوي نړیوالو اسعاري زېرمو د تر لاسه کولو، ساتلو او لېږدولو لپاره لازم اقدامات تر سره کړي او د نړیوالو پېژندل شوو ښو معیارونو مطابق هغه اداره کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسعاري بديهيو محدود والی

څلوراويايمه ماده:

د دافغانستان بانک نه شي کولای د خپلو (بديهيو) زياتوالی، چې په اسعارو د ورکړې وړوي، په هغه صورت کې چې د هغې په نتيجه کې د دغو بديهيو مجموع د هغه د لاس نه خوړونکې پانګې او اسعاري زېرمې د مجموع مبلغ په سلوکې له پنځوس څخه زيات سره معادل شي اجازه ورکړي.

د اسعارو صرافان

پنځه اويايمه ماده:

(۱) د اسعارو صرافان مکلف وي چې د فعاليت جواز له دافغانستان بانک څخه واخلي.

(۲) د جواز د ورکړې، ثبتولو، ردولو او لغو کولو ډول د مربوطو مقرراتو مطابق تنظيمېږي.

(۳) لاندې اشخاص د دې مادې د (۱) فقرې له حکم څخه مستثنی دي:

۱- د افغانستان بانک.

۲- بانکونه.

۳- ټاکلي اشخاص د هغو د طبيعت د دليل، د راکړې ورکړې د اندازې او موقعيت ياپې د مشتريانو د ډول له مخې.

(۴) هغه معافيتونه چې د دې مادې د (۳) فقرې په (۳) جزء کې درج شوو اشخاصو ته ورکول کېږي، مشروط يا د وخت له نظره محدود يا قسمي وي او هغه خدمتونه چې د هغوی لخوا تر سره کېږي يا نه ترسره کېږي، د دافغانستان بانک لخوا فهرست کېږي.

(۵) د اسعارو صرافان مکلف دي چې د دافغانستان بانک قوانين، مقررات، قواعد او ټول (کلاً) او په خاص ډول په لاندې مواردو کې رعايت کړي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- اړوندې څانګې یا ادارې ته د هغو معاملو په هکله چې ارزښت ئې د دافغانستان بانک په مقرراتوکې درج له ټاکل شوي حداقل مبلغ څخه زیاتی وکړي، د معلوماتو ورکول.
۲- د مشتریانو په هکله د معلوماتو راټولول او په مربوطو دوسیو کې د هغو ثبتول او ساتل.
۳- د دافغانستان بانک په اړوندو مقرراتو کې د اټکل شوو شرایطو مطابق د خپلو مشتریانو، ادارې، راکړې ورکړې او مالي وضعیت په هکله د مطلوب معلوماتو وړاندې کول.
(۶) د دافغانستان بانک کولی شي د اسعارو د صرافانو د فعالیت جواز او ثبت په هغه صورت کې چې د دې قانون یاد دافغانستان بانک له نورو مقرراتو څخه سرغړونه وکړي یا د جرم مرتکب شي، لغو کړي.

اووم فصل
له دولت سره د دافغانستان بانک اړیکي

بانکدار، سلاکار (مشاور) او مالي استازی
شپږاویایمه ماده:

(۱) د دافغانستان بانک مکلف دی چې د دولت او د هغو دولتي ادارو او مؤسسو د بانکدار، سلاکار او مالي استازي په توګه عمل وکړي چې د مالیې وزیر یې ټاکي، د دافغانستان بانک نه شي کولای له دولت یا دولتي ادارو او مؤسسو سره د مالي مرستې یا د هغو د ګټو د تأمین په منظور معامله ترسره کړي.
(۲) د دافغانستان بانک د خپلو هدفونو یا د واک او تخصص په ساحه کې د نورو چارو په هکله وړاندیزونه، مخکې لدې څخه چې ملي شورې ته وړاندې شي، د مالیې له وزیر سره پرې مشوره کوي.
(۳) د مالیې وزیر هر کال د دولت د راتلونکي کال د بودجې د جوړېدو په وخت کې له دافغانستان بانک سره مشوره کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دافغانستان بانک مکلف دي چې د مربوطې بودجې د اقتصادي او مالي مسایلو په هکله لیکلي رپوټ د مالیې وزیر ته ورکړي.
(۴) د دافغانستان بانک د راتلونکي بودجوي کال بودجه طبع او د مالیې وزیر ته یې ورکوي او دولت ته په راتلونکي کال کې د لېږدونې وړ تخصیص په اټکلي توګه ټاکي.

د دولتي پور اخیستنې (استقراض) په اړه مشوره او رپوټ

اووه اویایمه ماده:

د مالیې وزیر هرکال د راتلونکي مالي کال په اوږدوکې د دولتي کورني او بهرني استقراض د پلان په هکله چې په قرار داد، د وېش په برنامه او د قرار داد په نورو شرایطو کې درج مبالغ پکې شامل وي له د دافغانستان بانک سره مشوره کوي. دولت او نورې دولتي ادارې او مؤسسې مکلفې دي، د خپلو استقراضی معاملو رپوټ د مربوطو مقرراتو مطابق وړاندې کړي.

د دولت امین او خزانه دار

اته اویایمه ماده:

(۱) ددافغانستان بانک کولی شي د دولت او نورو دولتي ادارو او مؤسسو دیپازیتونه د مالیې وزارت د تجویز له مخې ومنې او د دولت د امین په توګه حسابونه وساتي، پیسې ترلاسه او ورکړې او نور مالي اړوند خدمتونه تر سره کړي او په مربوطوحسابونو کې د سپارل شوو مبالغو په اندازه د غوښتنې په وخت کې، پیسې ورکړي او موافقه وکړي چې د دي سپارل شوو مبالغو په مقابل کې ټکټانه ورکړي.
(۲) د دافغانستان بانک کولای شي د هغه شرائطو مطابق چې تجویزوي ئې، نورو مالي مؤسسوته د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شویو سپارنو د لاسته راوړلو واک ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مالي نمايندګۍ فعاليت

نهه اويايمه ماده:

د دافغانستان بانک کولی شي د مالي استازي په توګه، د ماليې د وزير په موافقه د دولت او نورو دولتي ادارو او مؤسسو لپاره لاندې فعاليتونه سرته ورسوي:

۱- د پورتنيو مراجعو لخوا د بهالرونکو سندونو د صادره پورونو لپاره بازار موندل او د هغوې ثبتول او لېږدول.

۲- بها لرونکو سندونو د اصلي پېسو، ټکټاني، حق العمل او نورو لګښتونو ورکول.

۳- له دافغانستان بانک سره د پورتنيو ذکر شوو مراجعو د حسابونو په هکله د ورکړې د معاملو اجراء کول.

۴- د نورو هغو چارو اجراء کول چې د دافغانستان بانک له اصلي هدفونو او دندو سره موافق وي.

مطلوبه معلومات

اتيايمه ماده:

د دافغانستان بانک کولای شي چې د خپلو دندو د تر سره کولو لپاره له دولت څخه د دلايلو په وړاندې کولو سره هغه اطلاعات او مالي او اقتصادي سندونه غوښتنه کوي، ترلاسه کړي.

دولت ته د دافغانستان بانک پورونه

يو اتيايمه ماده:

د دافغانستان بانک نه شي کولای، دولت يا نورو دولتي ادارو يا مؤسسو ته هېڅ ډول مالي مرستې برابرې کړي. د دې قانون دوه اتيايمه ماده له دې حکم څخه مستثنی ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دولت د پور د بها لرونکو سندونو پېرودل

دوه اتیایمه ماده:

د دافغانستان بانک نه شي کولای د دولت د پورونو صادر شوي بها لرونکي سندونه دولت ته، د دافغانستان بانک د پور په توګه وپېري.

هغــه پېرودنې چې د دافغانستان بانک له پولي سیاست سره مطابقت ولري، یا د دافغانستان بانک د پانګې اچونو لپاره لازم وي او هغه هم یـوازې د دوه یـم لاس پـه بـازار کـې صـورت ونیـسي، لـدی حکـم څخـه مستثنی دي.

اتم فصل

له نورو بانکونو سره د دافغانستان بانک اړیکي

د بانکونو د جواز صادرول، څارنه او تنظیمول

دري اتیایمه ماده:

د دافغانستان بانک د بانکونو د جواز د صادرولو، څارنې او د هغـو د چارو د سمبالولو مسئول دی.

د بهرنیو بانکونو څارنیزو مقاماتو سره همکاري

څلوراتیایمه ماده:

(۱) د دافغانستان بانک د بهرنیو بـانکونو لـه څـارنیزو مقامـاتو سـره د بانکونو د څارنې په اړه د اړوندو متقابلو اړیکیـو پـه اسـاس چـې یـو د بـل د واک پـه حـوزه کـې عمـل کـوي، نېـږدې همکـاري کـوي. دغـه همکاري د دافغانستان بانک او د بهرنیـو بـانکي څارنیزو مراجعـو تـر منځ د همکارۍ د موافقت لیک په صورت کې تر سره کېدلی شي.

(۲) د دې مـادې پـه (۱) فقـره کـې درج شـوې همکـاري د هـر بانـک پـه هکلـه د اطلاعـاتو د تبـادلې پـه ګډون چـې د دواړو د واک د حـوزو پـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حدودو کې فعالیت کوي، تر سره کېدلی شي، په دې شرط چې د پټ والي (سري توب) اصل رعایت کړي.

په دفترونو کې بانکي حسابونه

پنځه اتیایمه ماده:

د دافغانستان بانک کولای شي تر هغه شرایطو او حدودو لاندې چې په بانکي حسابونو پورې په اړوندو موافقت لیک کې ذکر کېږي، بانکونو، د اسعارو صرافانو د بهالرونکو سندونو د خدمتونو وړاندې کوونکو، د ورکړو د سیستم مجریانو او نورو هغو اشخاصو ته چې د قانون مطابق د دافغانستان بانک تر څارنې لاندې دي، په خپلو دفترونوکې بانکي حسابونه پرانیزي، ویې ساتي او د هغوی ورکړې ومني.

وروستنی پور ورکوونکی

شپږ اتیایمه ماده:

د دافغانستان بانک کولای شي د ټاکلو شرائطو مطابق، په دافغانستان بانک کې حساب لرونکو کورنیو او بهرنیو مالي مؤسسو ته د وروستنۍ پور ورکوونکې سرچینې په توګه، هغوته د مالي مرستو د ورکړې له لارې یا د ګټو د تأمینولو لپاره په هغه موده کې چې له دریو میاشتوڅخه زیاته نه وي، د پور، معاوضې، بیاپېرودنې (بازخرید) او مشروط تعهد په ډول د دغه قانون په نهه شپېتمه ماده کې د درج شوو شتمنیو په تضمین پورورکړي، مګر دا چې د دافغانستان بانک تصمیم ونیسي چې په استثنایي حالاتو کې د نا تضمین شویو پورونو ورکړه مؤجه ده. د دافغانستان بانک لخوا د پور ورکړه یا ژمنه تر دغو شرائطو لاندې صورت مومي:

۱- پور یا ژمنه د حساب لرونکي او عامه ګټو په سیالیت پورې د اړوندو حکمونو د رعایتولو په منظور وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- د مـاليې وزيـر د دې مـادې په (۱) جزء کې لـه درج شوي پـور يـا ژمنـې سـره د اړونـد وړانـديز لـه رسـېدلو څخـه وروسـته پـه د (۲۴) ساعتونو کې موافقه کړې وي. د پورونو او ژمنو موده په هغه صورت کـې تمدېدېـدلی شـي چـې د حـساب لرونکـی د سيـاليت پـه هکلـه د دافغانستان بانک شرائط رعايت کړي او د هغه د قناعت وړ وګرځي.

نهم فصل
ورکړه، تصفيه او تسويه

د ورکړې سيستمونه او د هغو مجريان
اووه اتيايمه ماده:

(۱) د دافغانـستان بانـک مکلـف دی چـې د ورکـړې سـالم او اغېـزمن سيستمونه تأسيس کړي، ويې ساتي او پراختيا ورکړي.

(۲) د دافغانستان بانک د ورکړې پر سيستمونو او د هغو پر مجريـانو باندې د ثبت تنظيم او نظارت کولو مسئول دی.

(۳) د دافغانــستان بانــک کــولای شــي سيــستمونه او د ورکــړې د سيستمونو مجريان وڅاري او د مقرراتو مطابق لاندې مراتب وضع کړي:

۱- د ورکړې سيستمونه او د هغو مجريان د جواز په اخيستلو يا ثبت مکلف کړي.

۲- د ورکـړې سيـستمونه او د هغـو مجريـان د احتيـاطي مقرراتـو پـه ګډون د هغـو مقرراتـو پـه رعـايتولو چـې د ورکـړې پـر سيـستمونو او د هغو مجريانو باندې د دافغانستان بانک د څارنې کولو د آسانولو پـه منظـور، چـې د عامـه شـتمنيو د سـاتلو لپـاره د هغـوی پـه امانـت کـې اېښودل شوې دي، مکلف کړي.

۳- د شــرائطو د درلودلــو د مقرراتــو پــه ګــډون د هغــو شــرايطو او مقرراتو رامنځ ته کول چې د هغو مطابق مـالي مؤسسې او د پـولي د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدمتونو وړاندې کوونکي وکولی شي چې د ورکړې په هر ډول سیستم کې ګډون وکړي.

۴- د ورکړې سیستمونه او د هغو مجریان د هغو نورو مقرراتو د حکمونو په رعایتولو چې د دې فصل په موجب وضع کېږي، مکلف کړي.

(۴) د دې مادې په اساس وضع شوي شرایط او مقررات د هغو په شمول چې د جواز د صادرېدو او ثبت په هکله صراحت لري، کېدی شي د ورکړې د سیستم یا د هغو د مجریانو د یو صنف یا ډول څخه د هغه د بل صنف یا ډول سره متفاوت وي.

(۵) د دافغانستان بانک کولای شي برسېره پر لاندینیو مواردو هغه څه چې د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو دندو د تر سره کولو لپاره اړین وبولي ترسره یې کړي:

۱- د ورکړې د سیستم سمبالول، پراخول، ګډون او اجراء کول.

۲- په اړوندو مقرراتو یا موافقت لیکونو کې د درج شوو شرایطو او ضوابطو په اساس په خپلو دفترونو کې د مالي مؤسسو او د ورکړې د سیستمونو د مجریانو د تسویه ئي حسابونو ساتل.

۳- د اړوندو مقرراتو مطابق د کافي رهن په بدل کې حساب لرونکو ته د اضافه اخیستنې (اضافه برداشت) د ورکولو لپاره د آسانتیاوو برابرول.

۴- د هېواد مالي سیستم ته د معلوماتي شبکو جوړول او اجراء کول یا په هغه کې ګډون کول.

(۶) د دافغانستان بانک کولی شي په لاندې مواردوکې لازمې آسانتیاوې برابرې کړي:

۱- د دافغانستان بانک د ورکړې له سیستمونو سره د نورو ورکړو د سیستمونو د متقابلواړیکیو تأمینول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- په داخلي راپځو پیسو یا اسعارو باندې د ورکړو د اجراء کولو لپاره د پر مختللې نوې تکنالوژۍ جوړول او ورته پراختیا ورکول.
۳- د هېواد د سراسري ورکړې د سیستم د تدریجي ودې په اړه په منظم ډول د دوامدارو پلانونو طرح کول او تطبیقول.

د ورکړې د سیستم سیاست
اته اتیایمه ماده:
(۱) د دافغانستان بانک د هېواد د خلکو د ګټو د تأمینولو په منظور په ډېرو ښو نړیوالو معیارونو سره د مالي سیستم د ثبات د تأمینولو لپاره د ورکړې د سیستم سیاست طرح کوي، نیسي او اعلامو یې او د هغه له تطبیق څخه څارنه کوي، چې د هغه لومړنی هدف د ورکړې د سیستم د خوندیتوب او اغېزمنتوب تېنګښت او د ورکړې په سیستم کې د احتمالي خطرونو او زیانونو مخنیوی او کنترولول دي. همداراز دعامه ګټو نور اړخونه، په خاص ډول په بازار کې د ورکړې د خدمتونو د سیستم لپاره د رقابت پراخول او د ورکړې د سیستم د ګټه اخیستونکو ساتنه هم تقویه کوي او تأمینوي ئي.
(۲) د دافغانستان بانک مکلف دی د ورکړې د سیستم د خوندیتوب او اغېزمنتوب د ودې او تقویې په منظور د ورکړې د سیستم له مجریانو، مرکزي بانکونو او نورو مربوطو کورنیو او بهرنیو مقاماتو سره همکاري وکړي.

د سیستم داخلي خطرونه او په تسویه کې ډاډ
نهه اتیایمه ماده:
د دافغانستان بانک کولې شي د داخلي خطرونو د مخنیوي او کنترول او د ورکړې په سیستم کې د ډاډ وړ تسوئې ته د رسېدلو لپاره، د لاندې ټکو لرونکي مقررات او خاص دستورالعملونه وضع کړي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- په دوه اړخيزو او څو اړخيزو قراردادونو کې د اړخونو ترمنځ او ټولو ثالثو اړخونو پرعليه د تعهداتو او موافقت ليکونو د اعتبار، د تطبيق قابليت او قطعيت تأمينول، د مالي مؤسسو او هر هغه نهائي او خالص شوي مبلغ ترمنځ چې د پورته ذکر شوو مقرراتو او موافقت ليکونو سره په مطابقت کې ټاکل کېږي، پر مالي مؤسسو حاکم د تسوئې د قواعدو تخليصول.

۲- د څو اړخېزې تصفيې څخه د تأدياتي مکلفيتونو د نه رعايتولو له امله د راپيدا شوو خطرونو کمول او د هغه مخنيوی کول.

۳- پر اړخونو باندې يا د ثالثو اړخونو پر عليه له بانکونو پرته د نورو اشخاصو د ټولو انتقالي فرمايشونو د قطعيت او وروستني والي په اړه د بانکدارۍ د قانون د اووه اويايمې مادې د حکم او له بانکونو پرته د اشخاصو ترمنځ د مالي قراردادونو په اړه د تخليص او متعادل والي په هکله د بانکدارۍ د قانون د دوه اتيايمې مادې د حکم تطبيقول او په دې هکله د نورو قوانينو څخه پېروي نه کول.

۴- د دې مادې په (۱، ۲او ۳) اجزاوو کې له درج شوو حکمونو څخه د سرغړونې په صورت کې د جريمو او تعزيراتو وضع کول.

پولي خدمتونه

نوي يمه ماده:

(۱) د دافغانستان بانک د پولي خدمتونو د وړاندې کوونکو د ثبتولو، د جواز د صادرولو، تنظيمولو او پر هغوی باندې د نظارت کولو مسئول دی.

(۲) د دافغانستان بانک واک لري چې د پولي خدمتونو وړاندې کوونکي نظارت کړي او پر هغوي باندې لاندې مکلفيتونه وضع کړي:

۱- د فعاليت د جواز اخيستل او د هغه ثبتول.

۲- د دې فصل د حکمونو مطابق، د مربوطو مقرراتو په رعايتولو باندې مکلفول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳- د هغو شرايطواو مقرراتو لرل چې پر بنسټ ئې پولي خدمتونه تر سره شي، د دافغانستان بانک ته د نظارت په چارو کې لازمې آسانتياوې برابرې کړي او د عامه شتمنيو د ساتلو لپاره چې په امانت کې ئې دي، مرسته وکړي.
۴- مسئولې شعبې يا اداري ته د هغو معاملو د رپوټ ورانديې کول چې ارزښت يې د ټاکل شوي حد اقل مبلغ تجاوز وکړي.
(۳) د دې مادې پر بنسټ شرايط او مقررات د جواز د صادرېدو او ثبت د شرايطو په ګډون کېدلی شي چې د پولي خدمتونو يو صنف يا ډول له بل صنف يا ډول سره متفاوت وي.
(۴) د دافغانستان بانک کولاې شي هغه خدمتونه او آسانتيا وې چې د پولي خدمتونو د وړاندې کوونکو په ګډون د مالي مؤسسو لخوا د مشتريانو لپاره د ورکړو د فرمايشاتو د لېږلو، د پړاوونو د بشپړولو او ترلاسه کولو لپاره د هېواد په رائجو پيسو يا اسعارو باندې وړاندې کېږي، تنظيم او نظارت کړي.
(۵) د دافغانستان بانک کولای شي، د دې مادې په (۴) فقره کې د درج شوو خدمتونو او آسانتياوو د رامنځ ته کولو، اجراء کولو او سمبالولو په کارکې له مالي مؤسسو سره مرسته وکړي.

متفرقه

يونوي يمه ماده:

(۱) د دې قانون په اووه اتيايمه اونوي يمه ماده کې درج د جواز غوښتنليک ورکول، ثبتول، ردول او لغو کول د مربوط طرزالعمل مطابق صورت مومي.
(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوي جواز ورکول او ثبتول د لاندې مراحلو لرونکی دی:
۱- د عامه ثبت په دفتر کې د معلوماتو درجول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- د دافغانستان بانک له خوا د جواز یا د ثبت د تصدیق لیک صادرول.
۳- د دې فقرې د (۱او۲) اجزاو په درج شوو مراحلو کې سیستم او د خدمت ډول او هغه اشخاص چې جواز او تصدیق لیک ورته صادرېږی، مشخص کېږي.
(۳) لاندې اشخاص د دې قانون په اووه اتیایمه او نوي یمه ماده کې د جواز د اخیستلو او ثبتولو د شرایطو څخه معاف دي:
۱- د دافغانستان بانک.
۲- بانکونه.
۳- د راکړې ورکړې د طبیعت، اندازې او موقعیت یا د هغو د مشتریانو د ډول په دلیل نور اشخاص. دغه معافیت کېدلی شي چې مشروط او د وخت له نظره محدود یا قسمي وي. هغه خدمتونه چې د داسې اشخاصو لخوا برابرېږي یانه برابرېږي، د دافغانستان بانک لخوا فهرست کېږي.
(۴) د ورکړې د سیستمونو مجریان او د پولي خدمتونو وړاندې کوونکي د دافغانستان بانک د قوانینو او مقرراتو د حکمونو په رعایتولو سره په خاص ډول په لاندې مواردو کې مکلف دي:
۱- د مربوطو اټکل شوو شرایطو مطابق د خپلو مشتریانو په هکله په دفترونو او دوسیو کې د معلوماتو راټولول، ثبتول او ساتل.
۲- د دافغانستان بانک په مقرراتو کې د اټکل شوو شرایطو مطابق د خپلو مشتریانو او ادارې د راکړې ورکړې او مالي وضعیت په هکله د مطلوبه معلوماتو وړاندې کول.
(۵) په هغه صورت کې چې د دافغانستان بانک یې تشخیص کړي چې د ورکړې د سیستم مجریان یا د پولي خدمتونو وړاندې کوونکي، د دې قانون یا نورو مقرراتو حکمونه نقض کړي وي یا د خپلو دیونو په ورکړې قادر نه وي یا د جرم مرتکب شوی وي یا د جرمي فعالیتونو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر سره کولو د اشتباه په تقوئې باندې مدرکونه وجود ولري، د هغوی جواز او ثبت لغو کېږي.

لسم فصل
د بهالرونکو سندونو خدمتونه او د هغو د لېږدولو سیستم

د بها لرونکو سندونو د خدمتونو ثبتېدل

دوه نوي یمه ماده:

(۱) هغه شخص چې په مستقیم یا غیرمستقیم ډول په افغانستان کې د بها لرونکو سندونو د لاندې راکړې ورکړې او خدمتونو په وړاندې کولو کې ګډون وکړي، د غیر قانوني عمل مرتکب ګرځي:

۱- د بها لرونکو سندونو د پېرودنې، پلورنې، تبادلې، ادارې، ساتنې او حمل او نقل خدمتونه.

۲- د بهالرونکو سندونو یا نورو مالي سندونو د تخریب لپاره د خدمتونو برابرول.

۳- د مالي بازار د اداري او عملیاتو لپاره د خدمتونو برابرول.

۴- د بهالرونکو سندونو په صندوق کې د پانګې اچونې لپاره د خدمتونو برابرول چې د عامه پیسو څخه لاس ته راغلي وي.

۵- نور هغه خدمتونه چې د وزیرانوشوري لخوا د بهالرونکو سندونو د خدمتونو په توګه پېژندل شوي وي.

(۲) هغه شخص چې د بهالرونکو سندونو د خدمتونو د وړاندې کوونکي په توګه په دافغانستان بانک کې ثبتېږي، یا د دې قانون د دري نوي یمې مادې د حکم مطابق له ثبتو لوڅخه معافیږي، له دې حکم څخه مستثنی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ثبت له مقرراتو څخه معافيت

دري نوي يمه ماده:

(۱) لاندې اشخاص د دې قانون د دوه نوي يمې مادې د حکم د په نظر کې نيولو سره د ثبت له مقرراتو څخه مستثنی دي:

۱- د دافغانستان بانک.

۲- بانکونه.

۳- د راکړې ورکړې د طبيعت، اندازې او موقعيت يا د هغو د مشتريانو د ډول په دليلونو نور اشخاص.

(۲) د دې مادې د (۱) فقرې په (۳) جزء کې درج شوي اشخاص په هغه صورت کې له معافېدو څخه ګټه اخيستلی شي چې د دافغانستان بانک د دې قانون د نهه نوي يمې مادې له تطبيقېدو څخه ډاډ ترلاسه کړي.

د دغه معافېدل کېدلی شي چې مشروط يا د وخت له نظره محدود يا قسمي وي.

(۳) د بهالرونکو سندونو هغه خدمتونه چې د دې مادې د (۱) فقرې په (۳) جزء کې د درج شوو اشخاصو لخوا برابرېږي يا نه برابرېږي، د دافغانستان بانک لخوا فهرست کېږي.

تنظيم، نظارت او احتياطي معيارونه

څلور نوي يمه ماده:

(۱) د دافغانستان بانک د دې قانون په نهه نوي بمه ماده کې د درج شوو هدفونو د په نظر کې نيولو سره د بهالرونکو سندونو د خدمتونو د وړاندې کوونکو د تنظيمولو او نظارت مسئول دی.

(۲) د دافغانستان بانک کولای شي چې د بهالرونکو سندونو د خدمتونو وړاندې کوونکي نظارت کړي او لاندې شرايط پر هغوی باندې وضع کړي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- د احتیاطي مقرراتو رعایتول چې د هغه مطابق د بهالرونکو سندونو خدمتونه تر سره کېږي، د هغو مقرراتو په ګډون چې د بهالرونکو سندونو د خدمتونو د وړاندې کوونکو او د هغو له مجریانو څخه د دافغانستان بانک د نظارت د آسانولو لپاره د عامه شتمنیو د ساتنې چې د دې وړاندې کوونکو په امانت کې دي.
۲- د دولت مربوطې ادارې ته د هغو معاملاتو د رپوټ وړاندې کول چې ارزښت ئې د ټاکل شوي حد اقل مبلغ څخه تجاوز وکړي.
(۳) هغه مبالغ او بهالرونکي سندونه چې د بهالرونکو سندونو د خدمتونو د وړاندې کوونکو پوروالي (مقروضیت) خپلو مشتریانو ته تشکیلوي، له هغو شتمنیواو بهالرونکو سندونو څخه چې د نورو مشتریانو په حسابونو کې کرېدت کېږي او په جلا ډول ساتل کیږي، د نورو مشتریانو په پورونو(بدیهیو) یا په خپله د بهالرونکو سندونو د خدمتونو د وړاندې کوونکو په بدیهیوکې د وجوهو یا بهالرونکو سندونو په ورکړه کې ورڅخه ګټه اخیستل کېدای نه شي.
بانکونه له دی حکم څخه مستثنی دي.

په عامه وړاندې کونه (عرضه) او د بها لرونکو سندونو په پلورنه کې محدودیت

پنځه نوي یمه ماده:

(۱) هېڅ شخص نه شي کولای په مستقیم یا غیرمستقیم ډول د هغو بهالرونکو سندونو د پلورنې یا پېرودنې یا د هغه د خدمتونو د وړاندې کولو په اړه فعالیت وکړي کوم چې د دافغانستان بانک د ثبت په عام دفتر کې نه دي ثبت شوي. استثنائی حالات او شرایط له مربوطو مقرراتو سره سم تنظیمېږي.
(۲) د دافغانستان بانک کولای شي د دې مادې په (۱) فقره کې درج د ثبت د ساتلو لپاره شرایط د هغو شرایطو په ګډون چې د بهالرونکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سندونو او د هغه د صادروونکو په هکله تولو (عمومو) ته د معلوماتو د وړاندې کولو په هکله وي، وضع کړي.
(۳) د دافغانستان بانک کولای شي د بهالرونکي سند ثبت د منظور شوي بهالرونکي سند په توګه تر دې شرايطو لاندې لغوکړي:
۱- په هغه صورت کې چې د بهالرونکي سند صادروونکي، د مستقل شخصيت په توګه خپل موجوديت له لاسه ورکړي يا د محکمې له خوا د ديونو له ورکړې څخه عاجز يا ورشکسته اعلان شوی وي.
۲- په هغه صورت کې چې د بهالرونکي سند بازاري ارزښت له شلو افغانيو څخه کم وي.
(۴) د هغه بهالرونکي سند راکړه ورکړه چې ثبت شوي نه وي، باطل ګڼل کېږي. په هغه صورت کې چې راکړه ورکړه تسويه شوې وي، پېرودونکی کولای شي بهالرونکی سند د ورکړل شوي قيمت په بدل کې د سند پلورونکي ته پرته له دې چې، حق العمل، فيس يا د هغه نور لګښتونه تر لاسه کړي، مسترد کړي.

د بها لرونکو سندونو د لېږدولو سيستمونه

شپږنوي يمه ماده:

(۱) د دافغانستان بانک مکلف دی چې د بهالرونکو سندونو سالم او اغېزمن سيستمونه رامنځ ته کړي، ويې ساتي او هغه ته پراختيا ورکړي.
(۲) هغه اشخاصو چې د فعاليت جواز ئې له د افغانستان بانک څخه تر لاسه کړی وي، نه شي کولای د بهالرونکو سندونو په لېږدونه کې تشبث وکړي.
(۳) د دافغانستان بانک د بهالرونکو سندونو د لېږدونې او د هغه مجريانو د د جواز د صادرولو، تنظيمولو او نظارت مسئول دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴) د دافغانستان بانک کولای شي چې لاندې شرایط د بهالرونکو سندونو د لېږدولو په سیستمونو او د هغه پر مجریانو باندی وضع کړي:

۱- د احتیاطی مقرراتو رعایتول چې د هغه مطابق د بهالرونکو سندونو خدمتونه تر سره کېږی، د هغو مقرراتو په ګډون چې د دافغانستان بانک د نظارت د آسانولو لپاره د بهالرونکو سندونو د خدمتونو د وړاندې کوونکو او د هغه د مجریانو او د عامه شتمنیو د ساتنی لپاره چې د دې وړاندې کوونکو په امانت کې ایښودل شوي دي.

۲- د اشخاصو د بهالرونکو سندونو د لېږدولو د ټولو فرمایشاتو د تسوئې د قطعیت او وروستني والی په هکله د دې قانون د اووه اویایمې مادې د حکم د تطبیقولو لپاره د زمینې برابرول (د اړخونو ترمنځ او د ټولو ثالثو اړخونو پر علیه). بانکونه لدې حکم څخه مستثنی دي.

۳- د بهالرونکو سندونو د لېږدونې په سیستم کې د ګډون لپاره د شرایطو لرل.

(۵) د دې مادې په (۴) فقره کې درج شوي شرایط او مقررات د بهالرونکو سندونو د لېږدونې د سیستم یا د بها لرونکو سندونو د عاملینو یوه طبقه یا ډول د هغه د بلی طبقې یا ډول سره متفاوت کېدلی شي.

(۶) د دافغانستان بانک کولای شي د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو دندو د ښه تر سره کولو لپاره لاندې اجراآت او نور موارد چې ضروري وګڼل شي، تر سره کړي:

۱- د بهالرونکو سندونو د لېږدونې د سیستم سازمانول، لوړول او اجراء کول او په هغه کې ګډون کول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- په خپلو دفترونو کې د بهالرونکو سندونو د لېږدونې د سیستم د مجریانو او د بهالرونکو سندونو د خدمتونو د وړاندې کوونکو د تسویه ئې حسابونو ساتل د هغه موافقتنامې د مقرراتو د شرایطو او ضوابطو مطابق چې د حساب لرونکو سره لاسلیک کېږي.
۳- د مربوطو مقرراتو مطابق د کافي رهن په بدل کې حساب لرونکو ته د اضافه برداشت د ورکولو لپاره د آستانتیاوو برابرول.
(۷) د دافغانستان بانک کولی شي د لاندې مواردو په هکله لازمې آسانتیاوې برابرې کړي:
۱- د دافغانستان بانک د بهالرونکو سندونو د تسویې د سیستمونو او د بهالرونکو سندونو د لېږدونې د نورو سیستمونو سره د متقابلو اړیکو تأمینول.
۲-په داخلي پیسو او اسعارو باندې د بها لرونکو سندونو د لېږدونې لپاره د نوو تګلارو او پرمخ تللې تکنالوژۍ رامنځته کول او هغه ته پراختیا ورکول.
۳- په هېواد کې د بهالرونکو سندونو د لېږدونې د سیستم د تدریجي ودې لپاره د دوام د اره منظمو پلانونو طرح کول او تطبیقول.
(۸) د دافغانستان بانک کولای شي چې د دولت یا د د افغانستان بانک له خوا د بهالرونکو سندونو د صادره پور د لېږدونې او دفترداری د ساتنې او د بهالرونکو سندونو د پور د تسوئې د معاملاتو او د هغه د لیلام د طرزالعمل او همدا راز د دلالانو د مربوطو چارو د تنظیمولو لپاره مقررات وضع کړي.

د هرمي برنامو منع

اووه نوي یمه ماده:

هېڅ شخص نه شي کولای په مستقیم یا غیر مستقیم ډول د برنامې په رامنځته کولو آفر ورکولو، یا آفر اخیستلو، اعلانولو، تطبیقولو، تمویلولو، اداره کولو، نظارت او رهبري کولو کې چې د هغو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګډونکوونکو ګټه عمدتاً په برنامه کې دهغو ګډونکوونکو د شمېر په زیاتوالي او د برخه اخیستو په ونډه پورې تړلې وي، ګډون وکړي.

متفرقه

اته نوي یمه ماده:

(۱) د دې قانون په څلور نوي یمه او اته نوي یمه ماده کې درج شوي د جواز د غوښتنلیک، ورکولو او ردولو شرایط او د هغه د ثبتولو یا لغو کولو ډول د مربوطو مقرراتو مطابق مشخص کېږي.

(۲) جوازونه او ثبت د لاندې مراحلو لرونکي وي:

۱- د دافغانستان بانک د عامه ثبت په دفترکې د معلوماتو درجول.

۲- د دافغانستان بانک لخوا جواز یا د ثبت د تصدیق لیک صادرول.

۳- د دې فقرې د (۱او۲) اجزاوو په درج شوو مراحلو کې سیستم او د خدمت ډول او هغه اشخاص چې هغوی ته جواز او تصدیق لیک صادریږي، هم په نښه کېږي.

(۳) د بهالرونکو خدمتونو وړاندې کوونکي او د بهالرونکو سندونو د لېږدونې د سیستم مجریان د مربوطو قوانینو او مقرراتو د حکمونو له په پام کې نیولو برسېره د لاندې چارو په تر سره کولو هم مکلف دي:

۱- د مربوطو مقرراتو مطابق د مشتریانو په هکله د معلوماتو راټولول او ساتل.

۲- د مربوطو مقرراتو مطابق د مشتریانو، اداري، راکړې ورکړې او مالي وضعیت په هکله د مطلوبه معلوماتو وړاندې کول.

(۴) د دافغانستان بانک کولای شي د بهالرونکو سندونو د خدمتونو د وړاندې کوونکو یا د بهالرونکي سند د لېږدونې د سیستم د مجري جواز او ثبت چې د دې قانون یا مربوطو مقرراتو حکمونه نقض کړي یا د خپلو دیونو له ورکولو څخه عاجز وي یا د جرم مرتکب شوی وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او يا د جرمي فعاليتونو د تر سره کولو په اړه د اشتباهاتو پر تقوئې باندې ئې مدارکو موجود وي، لغو کړي.

(۵) هغه شخص چې په مستقيمه ياغير مستقيمه توګه د بهالرونکو سندونو د خدمت يا د بهالرونکو سندونو د لېږدونې د خدمت په هکله چې منع شوي دي يا د دې قانون په نهه نوي يمه ماده کې درج يو له هدفونو سره په تناقض کې فعاليت وکړي يا له مشتريانو څخه لاس ته راغلي وجوه او بهالرونکي سندونه د هغوي په ګټه يا د هغوی په حساب استعمال يا د هغه د استعمال اجازه ثالثو اړخونوته ورکړي ياغولوونکي عملونه ترسره کړي، د جرم مرتکب ګڼل کېږي او په هغه حبس چې له دوه کلونو څخه تجاوزو نه کړي يا په نقدی جريمه چې له پنځه ويشتو زرو افغانيو څخه زياته نه وي او يا په دواړو جزاء ګانو باندې محکومېږي.

هغه اشياء چې د جرم په ارتکاب کې ورڅخه ګټه اخيستل شوې وي (د نقدو پيسو په ګډون) مصادره کېږي.

دندې

نهه نوي يمه ماده:

د دافغانستان بانک مکلف دی لاندې هدفونه چې په دی فعل کې د درج شوو دندو د پرمخ بيولو په منظور هغه ته ورسپارل شوي دي، پلي کړي:

۱- د بهالرونکو سندونو له خدمتونو، د بهالرونکو سندونو د لېږدونې د سيستم او مالي بازار ته د خلکو د باور او پيژندګلوی راجلبول او هغه ته پراختيا ورکول.

۲- په بهالرونکو سندونو کې د پانګه اچوونکو د شتمنيو او پانګوالۍ ساتل.

۳- د بهالرونکو سندونو د خدمتونوله تر سره کولو څخه چې د جرمي هدف د پلي کولو لپاره، غولونه (فرېبکاری) خيانت او د بهالرونکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سندونو یا له هغو شخه د لاس ته راغلو عوایدو په معاملې پورې مربوط له اطلاعاتو شخه ناوړه ګټه اخیستنه برخه پکې ولري، د اشخاصو منع کول.

یوولسم فصل
حسابونه، مالي صورت حساب، پلټنې او رپوټونه

مالي کال
سلمه ماده:

د دافغانستان بانک مالي کال، هجري شمسي کال دی چې د وري له لومړۍ ورځې شخه پيل او د هماغه کال د کب د مياشتې له وروستنۍ ورځې سره پای ته ر سېږي.

د حسابدارۍ تګلاره
یو سلو یوومه ماده:

د دافغانستان بانک مکلف دی چې خپل حسابونه او ریکاردونه د حسابدارۍ د بین المللي معیارونو سره په مطابقت کې چې د هغه فعالیت او مالي شرایط په دقیق ډول منعکس کړي، وساتي.

مالي صورت حساب
یو سلو دوه یمه ماده:

د دافغانستان بانک مکلف دی د بېلانس شيټ، د ګټې او تاوان د حساب د صورت او نورو حسابونو د صورت په ګډون د خپل هر مالي کال د حساب صورتونه برابر او ترتیب کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حسابونو پلټل

یو سلو دريم يمه ماده:

د دافغانستان بانک حسابونه او ریکاردونه د بین المللي معیارونو مطابق له بانک څخه بهر د مستقلو پلټونکو لخوا چې د وزیرانو شوري لخوا ټاکل کېږي، پلټل کېږي.

د حسابونو د صورت او راپوروونو طبع کول او خپرول

یوسلو څلورمه ماده:

(۱) د دافغانستان بانک مکلف دی د هر مالي کال په پای کې د دریو میاشتو په ترځ کې لاندې مراتب ملي شوري ته وړاندې کړي:

۱- د هغو مالي حسابونو د صورت نقل (کاپي) چې د پلټونکو لخواتصدیق شوي وي.

۲- د مربوط مالي کال د فعالیتونو او د نورو چارو د فعالیت رپوټ.

۳- د اقتصادي وضعي په هکله رپوټ.

(۲) د دافغانستان بانک مکلف دی د هرې میاشتې په وروستۍ کې د هرو پنځلسو ورځو په ترځ کې، د خپل حساب د صورت پروفورمه چې په هغې کې د دافغانستان بانک په اسعاري زېرمو کې نګه (خالص) بدلونونه د هماغې میاشتې په اوږدو کې راغلي وي، د مالیې وزیر ته وړاندې کړي.

(۳) د دافغانستان بانک پروفورمې له وړاندې کولوو روسته د دې مادې په (۱او۲) فقره کې درج شوي د مالي حسابونو صورت او رپوټ او د مالي او اقتصادي مسایلو په هکله نور رپوټونه او کتنې (مطالعات) د لزوم سره سم خپروي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پولي سیاست رپوټ

یوسلو پنځمه ماده:

(۱) په هغه صورت کې چې د دافغانستان بانک د زېرمه اېزو حسابونو نګه زېرمه د اووه ورځو په ترڅ کې په سلو کې شل راپرېوزي، د دافغانستان بانک مکلف دی د مراتبو رپوټ په لیکلې توګه جمهور رئیس او د مالیې وزیرته ورکړي.

(۲) د دافغانستان بانک مکلف دی چې له هرو شپږو میاشتو وروسته د راتلونکو اجراآتو پلان چې لاندې مراتب پکې وي، ملي شوري ته وړاندې کړي:

۱- د پولي سیاست د نیولو د تشریح کولو او توضیح کولو د لیلونه چې د دافغانستان بانک هغه د راتلونکو شپږو میاشتو په اوږدو کې تطبیقوي.

۲- د هغه اصولو تشریح کول چې د دافغانستان بانک ئي د پولي سیاست د نیولو او اجراء کولو لپاره د دوه راتلونکي کلونو یا اوږدې مودې لپاره تطبیقوي.

۳- د دافغانستان بانک له خوا د پولي سیاست په نیولو او اجراء کولو باندې نوې کتنه او د هغه ارزول په هغه موده کې چې د پولي سیاست د وروستنیو شپږو میاشتو شرح په کې وي.

دوولسم فصل
د مالي شخړو د حل کمېسیون

کمېسیون

یو سلو شپږمه ماده:

د دې قانون په درج شوو حکمونو کې د مالي شخړو د حل په منظور، یو کمېسیون په د افغانستان بانک کې جوړېږی چې د شخړو وړ مالي قضیې د قضائي څېړنې د صلحې سره د مخه به حل او فصل کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کمېسیون واکونه

یو سلو اوومه ماده:

(۱) کمېسیون کولی شي د دافغانستان بانک په لاندې پرېکړو او حکمونو باندې نوې کتنه وکړي:

۱- هغه تصمیم چې د غوښتنلیک ورکوونکي د بانکي جواز د غوښتنلیک، د بانکي اجازه لیک یا ثبت د ردولو په هکله نیسي.

۲- هغه تصمیم چې پر بانکي جواز یا بانکي اجازه لیک ثبت باندې د قیدونو یا محدودیتونو په هکله وضع کېږي.

۳- هغه تصمیم چې د بانکي جواز یا بانکي اجازه لیک د لغو کولو په هکله نیول کېږي.

۴- هغه تصمیم چې د زیان د جبران یا مالي مجازاتو په هکله صادرېږي.

۵- صادر شوي حکمونه د هغه شخص پر علیه چې په د افغانستان بانک کې د جواز یا بانکي اجازه لیک یا ثبت له لرلو پرته، په داسې فعالیت لاس پورې کړي چې د قانون مطابق د جواز یا اجازه لیک په اخیستلو یا ثبتولو مکلف وي.

۶- هغه تصمیم چې د متولي د تقرر یا د هغه د کار د تمدید په هکله نیول کېږي.

۷- نور هغه موارد چې د قانون مطابق کمېسیون ته سپارل کېږي.

(۲) کمیسیون کولای شي هغه غوښتنلیکونه چې د بانک د پرانیستلو یا ورشکستګۍ پر علیه وړاندې کېږي، وڅېړي او له هغه څخه نظارت وکړي.

(۳) کمېسیون کولای شي د مالي ادارو ترمنځ شخړې وڅېړي او هغه لرې کړي، پدې شرط چې د مخکنۍ موافقې له مخې د شخړې رفع کول په صریح ډول هغه ته سپارل شوې وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کمیسیون جوړښت

یوسلو اتمه ماده:

(۱) د مالي شخړو د حل کمېسیون جوړ دی له:

۱- درې تنه حقوق پوهان د دافغانستان بانک د رئیس په وړاندیز او د جمهور رئیس په منظوری.

۲- د مالي چارو درې تنه مسلکي، مجرب او سابقه لرونکي حسابداران د مالیې د وزیر په وړاندیز او د دولت د رئیس په منظوری.

۳- اداري مامورین او کارکوونکي د اړتیا په اندازه.

۴- د کمېسیون رئیس د حقوق پوهانو له منځه د دافغانستان بانک د رئیس په وړاندیز او د دولت د رئیس په منظوری ټاکل کېږي.

(۲) د کمېسیون مسلکي غړي د لاندې شرایطو لرونکي وي:

۱- د افغانستان د تابعیت لرونکي وي.

۲- د نیک شهرت لرونکې وي او په امانت کې د خیانت په جرم نه وي محکوم شوي.

۳- د سیاسي او مدني حقوقو په حرمان نه وي محکوم شوي.

۴- د دندې په بهیر کې په نورو رسمي دندو نه وي ګمارل شوي.

۵- د هېڅ یو بانک د عالي شوری او عامل هیئت غړیتوب و نه لري یا د دافغانستان بانک د ناظر یا کارکوونکي په توګه دنده تر سره نه کړي.

۶- د تقرر په وخت کې یې سن له (۳۵) کلونو څخه کم نه وي.

(۳) د کمېسیون مسلکي غړي د تقرر وروسته له خپلو عهدو څخه ګوښه کیدلی نه شي مګر دا چې د دې مادې په (۲) فقره کې درج شوي کوم شرط ئي له لاسه ورکړی وي یا د خیانت د جرم د ارتکاب له امله د واکمنې محکمې له خوا د ماموریت څخه په انفصال یا حرمان یا طرد محکوم شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴) مسلکي غړی د (۷۰) کلنۍ سن په بشپړولو سره متقاعد کېږي او مخکې له هغې کولای شي په لیکلي غوښتنلیک سره د شخصي معاذیرو له امله له دندې څخه استعفی وکړي.
د مسلکي غړو د معاش اندازه، د تقاعد حقوق او نور امتیازونه د دافغانستان بانک په وړاندیز او د وزیرانو شوري په تصویب ټاکل کېږي.

د شتمنۍ ثبتول او د شخړې په حل و فصل کې ګډون نه کول
یوسلو نهمه ماده:
(۱) مسلکي غړی مکلف دی د تقرر په وخت کې خپله شتمني د شتمنیو د ثبت په فورمه کې درج کړي.
(۲) د شتمنیو د ثبت فورمه د هرکال په پای کې د هغه هیئت لخوا چې د د افغانستان بانک، دمالیې د وزیر او د وزیرانو د شوري لخوا ټاکل کېږي، څېړل کېږي. د وزیرانو د شوري استازی د څېړنې د هیئت رئیس دی.
(۳) که چېرې مسلکي غړی په هغې قضې کې چې د حل او فصل لپاره کمېسیون ته راجع شوې ده، ګډې ګټې و لري، د قضیې د څېړنې په هیئت کي له ګډون څخه لیکلی معذرت غواړي او په دې هکله له څېړنې څخه ډډه کوي، پدې حالت کې قضیه د نورو غړو له خوا حل او فصل کېږي، پرته له هغې د کمېسیون فیصله باطله ګڼل کېږي.
(۴) د کمېسیون هېڅ یو مسلکي یا اداري غړی نه شي کولای تحفه یا پور د شخړې د یوه اړخ لخوا په خپل نوم یا د هغه شخص په نوم چې له هغه سره د خپښۍ اړیکي یا ورسره مالي شراکت لري، و مني.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کمیسیون د مسلکي غړو مکلفیتونه

یو سلو لسمه ماده:

د کمېسیون مسلکي غړي د لاندې مراتبو په رعایتولو مکلف دي:

۱- د دندې د اسرارو یا هغو اطلاعاتو په هکله د معلوماتو نه افشاء کول چې د هغو د اجرأ کولو له امله د نورو اشخاصو په هکله لاس ته راغلي وي، مګر د قانون د حکم یا دواکمنې محکمې په امر د ضرورت له مخې.

۲- د لاس ته راغلو معلوماتو او د اطلاعاتو څخه د ځان یا نورو اشخاصو په ګټه استفاده نه کول یا نورو ته د ګټې اخیستنې د اجازې ورکول یا له هغو څخه د ګټې اخیستنې د زمینې برابرول.

د کمېسیون طرزالعمل او لایحه

یو سلو یوولسمه ماده:

کمېسیون مکلف دی د تشکیل له نېټې څخه یوه میاشت وروسته خپل طرزالعمل او د دندو لایحه تدوین او د تصویب لپاره یې د دافغانستان بانک عالي شوري ته وړاندې کړي.

کمېسیون ته د اشخاصو احضارول

یو سلو دوولسمه ماده:

کمېسیون کولای شي اشخاص د یوې قضیې په هکله چې د حل او فصل لپاره ورته راجع شوې وي، احضار او هغوی د اړتیا وړ سندونو او مدرکونو په وړاندې کولو مکلف کړي. سرغړوونکی مجازات کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کمېسیون پرېکړه

یو سلو دیارلسمه ماده:

(۱) د کمېسیون د تصمیم نیولو په وخت کې لاندې مراتب په نظر کې نیسي:

۱- د کمېسیون تصمیم د غړو په اکثریت رایو نیول کېږي.

۲- تصمیم په دلایلو او مدرکونو مستند او د قانون د حکمونو مطابق صادرېږي.

۳- تصمیم ګډون کوونکي غړي لاسلیک کوي او ثبتېږي.

۴- د نیول شوي تصمیم یو نقل له صادرېدو وروسته رسماً د قضیې اړخونو ته لېږل کېږي.

(۲) اړخونه (طرفین) کولای شي چې له رسمي خبرتیا وروسته د پنځلسو ورځو په ترڅ کې د کمېسیون پر پرېکړې اعتراض وکړي او دشخړې د حل او فصل لپاره قضائي مراجعو ته ورشي.

(۳) په هغه صورت کې چې د کمېسیون پرېکړه د اړخونو د یوه د اعتراض وړ ونه ګرځي د قضائي قرارونو په څېر تطبیقېږي.

پر پرېکړو او حکمونو باندې اعتراض

یو سلو څوارلسمه ماده:

(۱) د اعتراض په څېړنه کې لاندې مراتب شامل دي:

۱- د دافغانستان بانک د تصمیمونو او حکمونو پرعلیه اعتراض د نیونې یا صادرېدو له نېټې څخه د شپږو میاشتو په ترڅ کې د هغه شخص لخوا چې په تصمیم یا حکم کې ئې نوم اخیستل شوی وي، کمېسیون ته وړاندې کېږي.

۲- اعتراض د تصمیم یا حکم د باطلولو یا تعدیلولو لپاره دمشخصو د لیلونو لرونکی وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳- د کمېسیون اداري مسئول وارد شوی اعتراض د کمېسیون رئیس ته وړاندې کوي او د غونډې د جوړېدو نېټه اړخونو ته په لیکلې توګه ابلاغوي او یوه نسخه ئې د دافغانستان بانک ته لېږي.

۴- کمېسیون په لاندې حالاتو کې نیول شوی تصمیم یا حکم باطل یا تعدیلوي:

- په هغه صورت کې چې د دافغانستان بانک د تصمیم په نیولو یا د حکم په صادرولو کې د خپلو قانوني واکونو له حدودو څخه تجاوز کړی وي.

- په هغه صورت کې چې د دافغانستان بانک په خپلو اجراآتو کې، د تصمیم په نیولو یا د حکم د صادرولو په وخت کې د مربوطو مقرراتو او طرزالعملونو حکمونه په پام کې نه وي نیولي.

۵- کمېسیون د دافغانستان بانک د پرېکړو یا حکمونو د باطلولو یا تعدیل په وخت کې لاندې مراتب په پام کې نیسي:

- د دې مادې په (۴) جزء کې د درج شوو دلیلونو او د هغو د اصلاح کولو د لارو تصریح کول.

- د کمیسیون د نیول شوي تصمیم د عملي کولو په منظور د وروستنۍ نېټې ټاکل.

په هغه صورت کې چې د دافغانستان بانک د کمېسیون د تصمیم مطابق اجراآت ترسره نه کړي، نیول شوی تصمیم عملي کېږي.

(۲) د دافغانستان بانک نیول شوي تصمیمونه او صادر شوي حکمونه تر هغه وخته نافذ دي چې د کمېسیون حکم د هغو د باطلېدو یا تعدیلېدو په هکله نه وي صادر شوی یا د هغه د اعتبار موده نه وي منقضي شوې.

(۳) د دافغانستان بانک تصمیم یا حکم د هغې قضیې په هکله چې د کمېسیون د تصمیم مطابق د باطلولو یا تعدیلولو په هکله بیا نیول کېږي یا صادرېږي، بیا تر اعتراض لاندې راتلای شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیارلسم فصل
متفرقه حکمونه

د تقدم حق

یوسلو پنځلسمه ماده:

(۱) د دافغانستان بانک د نغدو پیسو او نورو شتمنیو په ګډون چې په خپل یا د مربوطه مدیون په حساب کې ئې ساتي، د خپلو غوښتنو د لاس ته راوړلو په منظور د تقدم حق لري، دغه شتمنۍ کېدلی شي چې د رهن په صورت د دافغانستان بانک د غوښتنو د تضمین لپاره وي، په هغه صورت کې چې غوښتنې په سررسېدلی او د ورکړې وړ وي، د دافغانستان بانک له هغه څخه د خپلو غوښتنو د مجرائی او لاس ته راوړلو(حصول) لپاره ګټه اخلي. د بانکونو شتمنۍ چې د دافغانستان بانک له خوا د الزامي زېرمو په توګه ساتل کېږي، له دې حکم څخه مستثنی دي.

(۲) د دافغانستان بانک کولای شي د خپل د تقدم له حق څخه یوازې د نقدي وجوهو په برداشت او د مناسبې بیې په بدل کې د مدیونینو د نورو شتمنیو په پلورلو او د اړوندو لګښتونو له کسر وروسته د هغو د پلورنې له ماحصل څخه په طلباتو کې ګټه واخلي.

د مالکیت د طلب په شمول رقابتي طلب یا نور ړومبني اکتسابي حقوق، نشي کولای د دافغانستان بانک د تقدم د حق مانع شي، مګر دا چې ثابته شي چې د دافغانستان بانک مامورین پوهېدل چې دغه شتمنۍ په اړوند مدیون پورې اړه نلري.

ممنوعه فعالیتونه

یوسلو شپاړسمه ماده:

(۱) د دافغانستان بانک د هغو مواردو په استثني چې دغه قانون ورته واک ورکړی دی، نشي کولای لاندې فعالیتونه سرته ورسوي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- د مستقیم پور د مالي مرستې، بلاعوضه مرستې، مشروطې ژمنې یا د پور د پېرودلو یا د پور یا د بدهکارۍ په بل سند کې د مشارکت په ډول د مالي مرستې ورکول یا د پور قبلولو یا مشروطې بدیهۍ په ډول یا په نورو ډولونو یا د بانکوالۍ په قانون کې په درج شوو نورو فعالیتونو کې ګډون کول.
۲- په سوداګرۍ او د مالي مؤسسې د سهامو په شمول د سهامي شرکت د ونډو په پېرودلو یا په بل ډول سره په سوداګرۍ کې ګډون کول چې په هر ډول مالي، سوداګریزو، کرنیزو، صنعتي یا نورو ژمنوکې د مالکیت ګټې ولري.
۳- د پېرودنې، اجارې یا له بلې لارې، په غیر منقولو مالونو کې د مالکیت حق لاس ته راوړل. خو دا چې د اداري دندو او خپلو فعالیتونو د اجراء په منظور یا د اړوندو کارکوونکو د اسکان یا د ورته اړتیاوو لپاره د دې قانون د حکمونو مطابق یې صورت موندلی وي.
(۲) د دافغانستان بانک کولای شي لاندې فعالیتونه سرته ورسوي:
۱- د پور ورکول یا په هغه سازمان کې چې د دافغانستان بانک په دندو او مکلفیتونو پورې په اړوندو چارو کې فعالیت کوي، د مالکیت د ونډې د لرلو یا ګډون د اجازې لرل.
۲- د ټکتانې یا هغو حقوقو ترلاسه کول چې د دافغانستان بانک ته د ورکړې وړ پور په جریان کې وي، پدې شرط چې ټکتانې یا حقوق د پلورنې وړ وي او یا په بل ډول مصرفېدلای شي.
۳- د دافغانستان بانک د کارکوونکو، خپلو خپلوانو یا استازو د ګټې یا مصؤنیت لپاره د تقاعد د صندوق یا ورته مواردو تأسیسول او د ټاکلو شرایطو مطابق، د دغو لګښتونو ټول یا د یوې برخې ورکول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴- اړوندو کارکوونکو او د دوی د کورنیو غړو ته د کور (مسکن)، روغتیا او ښوونې او روزنې د برابرولو په منظور د پورونو د پروګرام رامنځته کول.

د احصائیوي اطلاعاتو راټولول

یو سلو اووه لسمه ماده:

(۱) د دافغانستان بانک مکلف دی د خپلو هدفونو او دندو د پرمخ بیولو په منظور د هېواد له واکمنو مقاماتو یا مستقیماً له اقتصادي استازو څخه لازم احصائیوي اطلاعات لاس ته راوړي او پدې برخه کې د نورو هېوادونو له واکمنو مراجعو یا نړیوالو سازمانونو سره همکاري وکړي.

(۲) د دافغانستان بانک مکلف دی د خپل تخصص په ساحو کې د احصائیوي راټولولو، تدوین او خپرولو پورې د اړوندو لایحو او اسلوبونو په هم غاړي کولو او تنظیم کې برخه واخلي.

(۳) د دافغانستان بانک، د دافغانستان بانک لپاره احصائیوي اطلاعات، د برابرولو ډول، د دغو اطلاعاتو برابرونکي اشخاص او د برابرو شوو احصائیوي اطلاعاتو محرمانه سیستم، د مقرراتو مطابق ټاکي.

(۴) د دافغانستان بانک کولای شي هغه بانکونه چې په هېواد کې فعالیت کوي، د کلنیو، ربعوارو رپوټونو یا په لنډ زماني واټن سره چې د پولي احصائیو، د عوایدو او لګښتونو، د صعب الحصولو پورونو او له پورونو څخه د راپیدا شوو زیانونو او تدارکاتو، د اسعارو د خالص بیلانس او ټکټاني د نرخ او د خپلو نورو فعالیتونو په برکې نیوونکي وي، په وړاندې کولو مکلف کړي. د دافغانستان بانک مکلف دی، احصائیې له نړیوالو معیارونو او تګلارو سره په مطابقت کې تدوین کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵) د دافغانستان بانک کولای شي غیر بانکي مالي مؤسسې او استازي يې چې په هېواد کې فعالیت کوي، په لنډو زماني واټنونو سره د کلنیو، ربعوارو یا احصائیوي رپوټونو په برابرولو او وړاندې کولو مکلف کړي.

(۶) د دافغانستان بانک مکلف دی له بانکو او نورو پولي ادارو څخه راټول شوي احصائیوي ارقام د سیاست ګذارۍ د اړتیاوو مطابق د عامې خبرتیا او د نړیوالو ادارو په وړاندې د خپلو مسئولیتونو د سرته رسولو په منظور برابر او وړاندې کړي.

(۷) د دافغانستان بانک کولای شي د خپلو څارنیزو، سیاست ګذارۍ او احصائیوي دندو او مسئولیتونو د پرمخ بیولو په منظور، بانکونه، استازي يې او نورې پولي ادارې د دوی د افرادو یا شرکتونو د خاصو معاملو په هکله د معلوماتو په برابرولواو وړاندې کولو مکلف کړي.

(۸) د دافغانستان بانک مکلف دی د احصائیوي معلوماتو له خپرولو د مخه چې د هغو له امله د اشخاصو او تشبثاتو سوداګریز اړیکي، عامو خلکوته بربنډ (افشاء) کېږي، د هغو کتبي موافقه واخلي.

(۹) د دافغانستان بانک کولای شي څارونکو او نورو واکمنو مراجعوته د دوی د رسمي دندو د سرته رسولو لپاره د افرادو او خاصو شرکتونو د معاملو په هکله د بانکي او پولي رېکاردونو د محرمیت په باب معلومات برابر کړي.

(۱۰) د دافغانستان بانک کولای شي د بانکونو، پولي ادارو او د دوی د استازو (ایجنتهانو) او ادارې پرخلاف د هغو لخوا د نابشپړو معلوماتو د برابرولو، په رپوټ ورکونه کې د ځنډ، د نه رپوټ ورکونې، د غیرمؤثقې رپوټ ورکونې په صورت کې تعزیرات وضع کړي.

(۱۱) هغه شخص چې د دې مادې د حکم په موجب، د دافغانستان بانک ته د احصائیوي معلوماتو په برابرولو مؤظف کېږي، د اړوندو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقرراتو د شرایطو مطابق د اطلاعاتو په برابرولو او وړاندې کولو مکلف دی، د احصائیوي اطلاعاتو له برابرولو څخه اهمال جرم ګڼل کېږي، مرتکب یې په حبس چې له شپږو میاشتو څخه زیات نه وي یا نقدي جریمه چې له دوولسو زرو افغانیو څخه زیاته نه وي یا دواړو په جزاء محکومېږي.

مصئونیتونه

یوسلو اتلسمه ماده:

(۱) د دافغانستان بانک د عالي شوری غړي، د ټولو رئیس، مرستیال، د ټولو ناظر، کارکوونکی یا استازی او د تصفیې مدیر چې د دې قانون یا د بانکوالۍ د قانون د حکمونو مطابق مقررېږي، د دندې د اجراء په وخت کې له خپل عمل یا تېروتنې (اشتباه) څخه د راپیدا شوي زیان د جبران مسئول ندي، خو دا چې اعمال یې له ناوړه (سوء) نیت څخه راپیدا شوي وي.

(۲) د دافغانستان بانک د لاندې مالیاتو او محصولاتو له ورکړې څخه معاف دی:

۱- پر عایداتو یا ګټو باندې مالیات یا ګټې.

۲- پرشتمنیو باندې د شخصي املاکو مالیات.

۳- د وجوهو پر انتقال یا نورو مالي معاملو باندې مالیات.

۴- هغه مالیات چې د صکوکو په ډول د بهالرونکو سندونو او بانکنوټونو پر صادرولو وضع کېږي.

۵- ګمرکي محصولات، وارداتي محصولات، د خرڅلاو مالیات، د سرو زرو، بانکنوټونو او سکو پر واردولو باندې پر اضافه شوي ارزښت مالیات چې د افغانستان بانک ته انتقالېږي.

۶- د سرو زرو، بانکونو او سکو پر کورنیو زېرمو باندې د خرڅلاو مالیات.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳) د دافغانستان بانک، پرمنقولو شتمنیو باندې د مالیاتو د ورکړې په اړه، پر نورو وزارتونو او ادارو باندې د نافذو قوانینو د حکمونو تابع دی.
(۴) د دافغانستان بانک د نورو مالیاتو او محصولاتو په ورکړه مکلف دی، خو دا چې قانون بل ډول حکم کړی وي.

د وړ اداري معیارونه

یوسلو نولسمه ماده:

(۱) د دافغانستان بانک مکلف دی، سپارل شوي هدفونه، د قانون د حکمونو مطابق لاس ته راوړي.
(۲) د دافغانستان بانک مکلف دی، خپل تصمیمونه د قانون د حکمونو مطابق په بې پلوۍ سره ونیسي.
(۳) د دافغانستان بانک مکلف دی، د محدودیتونو د وضع کولو په وخت کې د فعالیت په سرته رسولو او د خدمتونو په برابرولو کې د ګټو تناسب په پام کې ولري.

اماني حسابونه

یوسلو شلمه ماده:

د دافغانستان بانک کولای شي، دولت یا نورو دولتي ادارو یا مؤسسو ته د ورکړل شوو بهرنیو مبالغو د اداري او ساتنې په منظور، د موافقه لیک د شرایطو مطابق، په خپلو دفترونوکې اماني حسابونه افتتاح کړي. په دغو حسابونو کې ثبت شوې شتمنۍ د هغه د ثبت شوو بدیهیو په وړاندې د ګټې اخیستنې وړ دي یا د موافقه لیک د شرایطو مطابق، پدې برخه کې اجراآت صورت مومي. نورې شتمنۍ د بدیهیو په وړاندې د ګټې اخیستنې وړ ندي.
د دافغانستان بانک کولای شي د دغو حسابونو د اداري په مقابل کې حق الزحمه واخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جواز او ثبت نه لرونکي اشخاص

یوسلو یوویشتمه ماده:

(۱) د دافغانستان بانک کولای شي، د حسابونو، دفترونو او د ثبت د نورو ریکاردونو د پلټنې او څېړنې په منظور، د اړتیا په صورت کې جبراً د هغو اشخاصو دفترونو ته ور ننوځي چې له جواز او ثبت پرته فعالیت کوي، پدې صورت کې اړوندې امنیتې مراجع مکلفې دي له د افغانستان بانک سره همکاري وکړي.

(۲) په هغه صورت کې چې شخص یا مؤسسه د جواز له لرلو او ثبت پرته فعالیت وکړي. د دافغانستان بانک د یوې اونۍ په موده کې د دغو فعالیتونو د درولو (توقف) په منظور هغو ته دستور ورکوي، د سرغړونې په صورت کې د دافغانستان بانک موضوع د مالي شخړو د حل کمېسیون ته وړاندې کوي.

کمېسیون کولای شي، د دافغانستان بانک په واسطه د سرغړوونکي د شتمنیو، دفترونو او سندونو د ضبطولو امر صادر کړي، کمېسیون مکلف دی د یوې اونۍ په موده کې، د څېړنې په جلسه کې د ګډون په غرض، طرفینو ته بلنه ورکړي.

د څېړنې په پای کې کمېسیون کولای شي د بانکوالۍ د قانون مطابق، د شخص د شتمنیو د لیلام امر ورکړي یا ضبط لغو کړي او د د افغانستان بانک د زیان په جبران مکلف کاندي.

د انحلال په صورت کې تر لاسه شوي عایدات د کمېسیون د لګښتونو او د دافغانستان بانک د نورو لګښتونو د امانت اېښودونکو د ودیعو لپاره د ترجیح په ترتیب سره وېشل کېږي. نورې شتمنۍ خاوندانو ته مستردېږي یا ضبطېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرغړونې

یوسلو دوه ویشتمه ماده:

لـدې قـانون څخـه هـر ډول سـرغړونه چـې جـزاء یـې پـه بـل ډول سـره مشخص شوې نه وي، د جزاء د قانون له پنځه سوه شلمي مـادې سره په مطابقت کې د قباحت د جرم او د دغو مقرراتو د نه موجودیت پـه صـورت کـې، د جـزاء د قـانون لـه څلـور سـوه اتلـسمې مـادې څخـه د سرغړونې په توګه ګڼل کېږي او د عدلي تعقیب وړ ده.

د مقرراتو وضع کول

یو سلو درویشتمه ماده:

د دافغانستان بانک کولای شي، د دې قـانون د ښـه تطبیـق پـه منظـور، مقررات وضع کړي.

څوارلسم فصل
انتقالي حکمونه

د قرار دادونو او معاملو مرعي الاجراء والي

یو سلو څلېریشتمه ماده:

قرارداد، خرڅلاو، برأت، سند یا بهـالرونکی سـند، معاملـه، موضـوع یا هغه شی چې په پیسو پورې تړلی یا د پیسو پـه ورکـړې یـا د ورکـړې پـه مکلفیـت کـې شـامل وي، پـه هغـه صـورت کـې چـې د دې قـانون لـه انفـاذ څخـه د مخـه پیـل یـا یـې تحقـق مونـدلی وي، مرعـي الاجـرأ ګڼـل کېږي.

د سوداګریزې بانکوالۍ خدمتونه

یو سلو پنځه ویشتمه ماده:

په هغه صورت کې چې د هېواد په نورو ځایونو کې سوداګریز بـانکي خدمتونه ممکن نه وي، د دافغانستان بانک کولای شي دغه خدمتونـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دوو کلونو لپاره په خپلو دفترونو کې د سوداګريزو حسابونو د لرونکو لپاره چې په سودا ګريزه فعاله راکړه ورکړه باندې بوخت وي، وړاندې کړي. په هغه صورت کې چې بانک په يوه سيمه کې د سودا ګريزو بانکي خدمتونو په سرته رسولو قادر شي.

د دافغانستان بانک کولای شي په ليکلې خبرتيا سره خپلو مشتريانو ته دغه خدمتونه پای ته ورسوي او حسابونه يې بند کړي. د سوداګريزو بانکي خدمتونو وړاندې کول يا نه وړاندې کول، د دې مادې مطابق نشي کولای د دې خدمتونو د وړاندې کولو لپاره د دافغانستان بانک په واسطه د بشپړو شوو موافقه ليکونو پر اعتبار اغېزه ولري.

د څېړنې خپلواکه کميټه

يو سلو شپږويشتمه ماده:

د دې قانون د انفاذ له نېټې څخه وروسته د يوې مياشتې مودې په ترڅ کې له کورنيو، بهرنيو او نړيوالو متخصصينو څخه جوړ د څېړونکو، مرکزي بانکوالۍ د متخصصينو او عندالزوم د نورو متخصصينو په ګډون يوه خپلواک کميټه جوړېږي تر څو د دافغانستان بانک ټولې شتمنۍ او بديهۍ د مشروطو شتمنيو او بديهيو، په دولتي تصديو کې د دافغانستان بانک د ونډو او په بهرنيو حسابونو کې د دافغانستان بانک د نقدو وجوهو او موجودو سرو زرو په شمول، د هغه شتمنۍ وټاکي او ويې ارزوي او يو بيلانس شيټ چې د حساب څېړنې له نړيوالو معيارونو سره په مطابقت کې د بهرنيو خپلواکو څېړونکو په واسطه څېړل شوې وي، تصويب کړي.

د هغه د جوړېدو له نېټې څخه د پنځو مياشتو په ترڅ کې کميټې د دغو معلوماتو پر بنسټ په لاندې مواردو کې خپل وړاندېزونه وړاندې کوي:

۱- د دافغانستان بانک د مجازې پانګې ميزان.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- د دافغانستان بانک زېرمه ایزو حسابونو ته د وجوهو د تخصیص میکانیزم.
۳- په دولتي تصدیو کې د دافغانستان بانک د ونډو د پلورلو یا خوشې کولو او د نورو غیرمرتبطو شتمنیو د پل و هلو (ردیابی) پروسه.
۴- له د افغانستان بانک څخه د تېرو حکومتونو پورونې.

تصدیو ته اسعاري حسابونه

یو سلو اووه ویشتمه ماده:

د دافغانستان بانک مکلف دی، د دې قانون له انفاذ وروسته د شپږو میاشتو مودې په ترڅ کې، په یو اړخیز ډول ټول هغه حسابونه چې د کورنیو تصدیو په استازیتوب یې په بهرنیو مالي مؤسسو کې افتتاح کړیدي او ساتل کېږي، بند او منحل کړي او پر دغو حسابونو باندې د تطبیق وړ ټول موافقه لیکونه فسخ او د دغو حسابونو د پاتو شتمنیو خالص ټول (مجموعي) مبلغ دولت ته را و ګرځوي، د دغو شتمنیو د خالص مجموع مبلغ محاسبه، له دغو حسابونو سره په رابطه کې له د افغانستان بانک څخه د دغو تصدیو د بدیهیو د مجموعي مبلغ له وضع کولو وروسته، په افغانیو باندې د دغو ټولو حسابونو د ټولې شتمنۍ له جمعې څخه عبارت ده. د یوه حساب دشتمنیو د خالص مجموعي مبلغ د محاسبې لپاره فقط د یوه حساب د هماغې ورځې د مبادلې ورکړل شوی نرخ، د اعتبار وړ دی.
په هغه صورت کې چې د شتمنیو خالص مجموعي مبلغ منفي وي، دولت دغه مبلغ د دافغانستان بانک د خبرتیا له ترلاسه کولو وروسته، د شپږو میاشتو په ترڅ کې ورکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جواز نوي کول

یوسلو اته ویشتمه ماده:

اشخاص مکلف دي د دغه قانون له انفاذ وروسته د شپږو میاشتو په موده کې د جواز د نوي کولو لپاره د دافغانستان بانک ته غوښتنلیک ورکړي.

د غوښتنلیک د ردېدو په صورت کې، پخواني جواز لغو ګڼل کېږي.

د مالیې دوزیر په واسطه د عالي شوري د یوه غړي معرفي کول

یو سلو نهه ویشتمه ماده:

د دې قانون له انفاذ وروسته، د دریو لومړیو کلونو په بهیرکې، د دافغانستان بانک د عالي شوري له غړو څخه د یوه تن مقررېدل (د ټولو د رئیس او لومړي مرستیال پرته) د مالیې د وزیر په وړاندیز صورت مومي.

د تابعیت د اصل تعلیق

یو سلو دېرشمه ماده:

د دې قانون له انفاذ وروسته، د دوو کلونو په ترځ کې، په عالي شوري او عامل هیئت کې د غړیتوب په منظور، د افغانستان د تابعیت د درلودلو اړتیا د تعلیق په حالت کې راځي.

په سیاسي فعالیتونو پورې د اړوندو موادو دنفاذ ځنډېدل

یوسلو یودېرشمه ماده:

د سیاسي فعالیتونو په اړه د څلورمې مادې د (۵) فقرې او د دوولسمې مادې د (۱) فقرې د (۸) جزء حکمونه، د هغې اداري له لومړۍ ورځې څخه چې د افغانستان د انتقالي اسلامي دولت پرځای کښېني، نافذ یږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د احتیاطي مقرراتو تدریجي تطبیق

یو سلو دوه دېرشمه ماده:

(۱) د دافغانستان بانک مکلف دی هغه احتیاطي تدبیرونه چې د دې قانون او د بانکوالۍ د قانون په موجب اړین ګڼل کېږي، مقررات وضع او هغه د دې قانون له نافذېدو وروسته د دریو کلونو په موده کې تدریجاً تطبیق کړي.

(۲) په هغه صورت کې چې د دافغانستان بانک د خپلو څارنیزو دندو په سرته رسولو قادر نه وي، کولای شي د بهرنیو اسعارو صرافان، د ورکړې د سیستم مجریان، د پولي او بهالرونکو سندونو د خدمتونو برابروونکي او نور هغه اشخاص چې د دې قانون او د دافغانستان بانک د بانکوالۍ د قانون په موجب پر هغو باندې د څارنې واک (صلاحیت) لري، د دې مادې د (۱) فقرې له حکم څخه معاف کړي.

د عالي شورې د غړو د تقرر په هکله حکم

یوسلو درې دېرشمه ماده:

د ملي شورې دنه موجودیت په صورت کې، د دافغانستان بانک د عالي شورې غړي، د افغانستان د جمهور رئیس لخوا مقررېږي.

انفاذ

یو سلوڅلور دېرشمه ماده:

دغه قانون د توشېح له نېټې څخه نافذ دی او په رسمي جریده کې دې خپور شي او په خپرېدو سره یې، د ۱۳۷۷/۸/۱۶ نېټې په (۷۷۰) ګڼه رسمي جریده کې خپور شوی د پیسو او بانکوالۍ قانون او نور اړوند تقنیني سندونه او مغایر حکمونه لغو ګڼل کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعدیل ماده هفتم قانون دد افغانستان بانک

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان بانك د قانون په اوومه ماده كې دحذف او تعديل په هكله دافغانستان د اسلامي جمهوريت د رئيس فرمان

ګڼه: (۴۲)

نېټه: ۲۷ /۱۱/ ۱۳۸۸

لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسي قانون په نهه او يايمه ماده كې ددرج شوي حكم سره سم ددافغانستان بانك د قانون په اوومه ماده كې حذف او تعديل چې د وزيرانو شوري د ۱۱/ ۸/ ۱۳۸۸نېټې د (۳۲) ګڼې مصوبې پر بنسټ په دوو مادو كې تأييد شوی، توشېح كوم .

دوه يمه ماده:

د عدليې وزير او په پارلماني چارو كې د دولت وزير مؤظف دي ، دغه فرمان د ملي شوري د لومړنۍ غونډې د جوړېدو له نېټې څخه د (۳۰) ورځو مودي په ترڅ كې، هغې شوري ته وړاندې كړي .

درېيمه ماده:

دغه فرمان د توشېح له نېټې څخه نافد او د نوموړي حذف او تعديل سره يو ځای دی په رسمي جريده كې خپور شي.

حامد كرزی

د افغانستان د اسلامي جمهوريت رئيس

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دافغانستان بانك د قانون د اوومې مادې دحذف او تعديل په هكله دافغانستان داسلامي جمهوريت دوزيرانو دشوري مصوبه

گڼه : (۳۲)

نېټه : ۱۳۸۸/۸/۱۱

دافغانستان داسلامي جمهوريت د وزيرانو شوري د ۱۳۸۸/۸/۱۱ نېټې په خپله غونډه كې د ۱۳۸۲/۱۱/۳۰ نېټې په (۸۱۹) گڼه رسمي جريده كې خپورشوي ددافغانستان بانك دقانون په اوومه ماده كې حذف او تعديل تصويب كړى دى، منظورم.

حامد كرزى
د افغانستان د اسلامي جمهوريت رئيس

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دافغانستان بانك د قانون په اوومه ماده کې حذف اوتعدیل

لومړۍ ماده:

د ۱۳۸۲/۱۱/۳۰ نېټې په (۸۱۹) ګڼه رسمي جریده کې خپور شوی ددافغانستان بانک دقانون داوومې مادې (۲) فقره دې حذف او ددې مادې په (۳) فقره کې درج شوی متن دې د (۲) فقرې په توګه تعدیل شي.

دوه یمه ماده :

دغه حذف اوتعدیل دتوشیح له نېټې څخه نافذ اوپه رسمي جریده کې دی خپور شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانون د افغانستان بانک

جریدهٔ رسمی شمارهٔ(۸۱۹)
مؤرخ ۱۳۸۲/۱۱/۳۰ هـ. ش

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرمان
رئیس دولت انتــقالی اسلامی افغانستان در مورد انفاذ
قانون دافغانستان بانک

شماره: (۶۲)

تاریخ: ۱۳۸۲/۶/۲۷

به‌خاطر هماهنگ ساختن قوانین بانکی با مقتضیات عصر حاضر و به‌منظور ایجـاد فضای کاملاً مطمئن و مصؤن و جلـب اعتمـاد و تـشویق هرچـه بیـشتر سـرمایه گذاری خصوصی داخلی و خارجی و سایر مراجع بین المللی در سیـستم بـانکی و سهم گیری فعالشان در حیات اقتصادی و عطف توجه دولت به بخش خـصوصی، قانون د افغانستان بانک را به‌نـام خـدای توانـا (ج) توشیح می‌نمایم.

این فـرمـــان از تـاریخ توشیح نافـذ و در جریدهٔ رسمی نشر گردد.

حامد کرزی
رئیس دولت انتــقالی اسلامی افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانون د افغانستان بانک

فصل اول

تأسیس، اهداف و وظایف دافغانستان بانک

تأسیس

مادهٔ اول:

(۱) د افغانستان بانک، بانک مرکزی افغانستان است.

(۲) د افغانستان بانک به‌حیث شخصیت حکمی دارای صلاحیت‌های کامل قانونی بوده، می‌تواند قراردادهای مربوط را منعقد، اموال منقول و غیر منقول را حصول یا واگذار، اسناد بهادار مربوط را صادر و به اشکال مختلف قرضه‌ها را دریافت و طرف دعاوی حقوقی قرار گیرد.

(۳) دفتر مرکزی د افغانستان بانک در شهر کابل بوده و می‌تواند در داخل و خارج افغانستان با اختیارات و وظایفی که لازم می‌داند، دفاتر نمایندگی و ارتباطی فرعی خود را تأسیس و نمایندگان و بانک‌های کارگذار را تعیین نماید.

اهداف و وظایف اساسی

مادهٔ دوم:

(۱) هدف عمدهٔ د افغانستان بانک عبارت از تأمین و حفظ ثبات قیمت‌های داخلی است.

(۲) سایر اهداف د افغانستان بانک که تابع هدف اولیهٔ آن می‌باشد، عبارت اند از حمایهٔ سیالیت (نقدینه گی)، قابلیت پرداخت دیون، فعالیت مؤثر سیستم مالی ثابت متکی بر اقتصاد بازار و تقویهٔ سیستم پرداخت مصئون، سالم و مؤثر ملی.

د افغانستان بانک با در نظرداشت هدف اولیه‌اش سیاست‌های کلی اقتصادی دولت را حمایه و رشد اقتصادی دوامدار را تقویه می‌نماید.

وظایف اساسی د افغانستان بانک منحیث بانک مسئول قرار آتی است:

۱- طرح، اتخاذ و اجرای سیاست پولی افغانستان.

۲- طرح، اتخاذ و اجرای سیاست ارز و ترتیبات اسعار افغانستان.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳- نگهداری و ادارۀ ذخایر رسمی اسعار افغانستان.
۴- چاپ، ضرب و نـشر پول کاغذی و مسکوکات فلزی افغانستان.
۵- انجام وظایف منحیث بانکدار، مشاور و نمایندۀ مـالی دولت.
۶- صدور یا ثبت جواز، تنظیم و نظارت بـر بانـک‌هـا، صـرافان اســـعار، عرضـه کنندگان خدمات پولی، مجریان سیـستم پـــرداخت، عرضـه کننــدگان خـدمات اسناد بهـادار، مجریـان سیـستم انتـــقال اسـناد بهـادار و سـایر اشخاصـی کـه د افغانستان بانک می‌تواند مطابق احکام قانون آنها را نظارت نماید.
۷- ایجاد، نگهداری و توسعۀ سـیستم مؤثر و سالم جهت پرداخت و انتقال اسـناد بهادار که از طرف دولت یا د افغانستان بانک صادر شده باشد و تصفـــیه و تسویۀ حساب معاملات پرداختی و معاملاتی که در چنین اسناد بهادار صورت می‌گیرد.

خود مختاری

مادۀ سوم:

(۱) د افغانستان بانک به منظور اجرای وظایف خود دارای صلاحیت‌هـای کامـل قانونی به شمول تصویب مقـررات جهـت فـراهم نمـودن تـسهیلات در معـاملات الکترونیکی میان د افغانستان بانک و بانک‌ها و مشتریان مربوطه آنها می‌باشـد. د افغانستان بانک این مقررات، دستورالعمل‌ها یا رهنمودها را در یک دفتـر عمـومی ثبت می‌نماید.

(۲) د افغانستان بانک صلاحیت بازدید ادارات و بررسی حـسابها، دفـاتر، اسـناد و سایر مدارک بانک‌ها، صرافان اسعار، مجریان سیـستم پرداخت، عرضـه کننـدگان خدمات پولی، عرضه کنندگان خدمات اسـناد بهـادار، مجریـان سیـستم انتـــقال اسناد بهادار و سایر اشخاص که جواز فعالیت را مطابق احکام ایـن قـانون بدسـت آورده و از جانب د افغانستان بانک و یا در د افغانستان بانک ثبت شده باشند، دارا بوده و اطلاعاتی را که در اجرای مکلفیت‌های نظارتی خود لازم بداند می‌توانـد از اشخاص مذکور بدست آورد.

(۳) د افغانستان بانک به منظور تحقق اهداف خود مطابق احکام این قانون دارای استقلال کامل بوده و هـیچ کـس نمـی‌توانـد اعـضای هیئـت تـصمیم گیرنـده د

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانستان بانک را در انجام وظایفی که به‌عهده دارند، تحت تأثیر ناجایز قـرار داده و یا طور دیگری در فعالیت‌های د افغانستان بانک مداخله نماید.
(۴) اعضای شورای عالی، هیئت عامل و سایر کارمندان دافغانـستان بانـک مکلـف اند وقار و شهرت د افغانستان بانک را به حیث بانـک مرکـزی و دارنـدهٔ اسـتقلال کامل که بی‌طرفانه در خدمت تمام مردم قرار دارد، رشد و تقویه نموده و از عمـل مغایر آن اجتناب ورزند.
(۵) اعضای شورای عالی د افغانستان بانک نمی‌توانند حین اجرای وظـایف شـان، به فعالیت‌های سیاسی مبادرت ورزند.

همکاری بین المللی

مادهٔ چهارم:

(۱) د افغانستان بانک در جلـسات بـین الحکـومتی، گـردهم آیـی‌هـا، شـوراها و سازمانهای مربوط به سیاست پولی، صدور جوازها و نظارت بر بانک‌ها و اشخاصـی که به موجب این قانون، بر آنها صلاحیت نظارت دارد و سایر اموری‌که در حیطـهٔ صلاحیت آن می‌باشد، به نمایندگی از افغانستان شرکت می‌کند.
(۲) د افغانستان بانک می‌تواند برای دول خارجی، بانک‌هـای مرکـزی خـارجی و سایر مقامات پولی و سازمان‌های بین المللی که د افغانستان بانک یا افغانستان در آنها شرکت دارد، خدمات بانکی را انجام دهد.
(۳) د افغانستان بانک می‌تواند از طریق همکاری‌های بین المللی پـولی، عـضویت سازمان‌های بین المللی را که هدف آن ثبات پولی و اقتصادی مـی‌باشـد، بدسـت آرد.
(۴) د افغانستان بانک می‌تواند منحیث نماینده در رابطه به شرکت افغانـستان در سازمانهای بین المللی مسئولیت هـایی را بـه عهـده گرفتـه و داد و سـتدهائی را انجام دهد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اصلاحات

مادهٔ پنجم:

اصطلاحات ذیل در این قانون مفاهیم آتی را افاده می‌نمایند:

۱- بانک:

شخصیت حکمی است که به منظور ایجاد اعتبارات یا سرمایه گذاری، مشغول داد و ستد و دریافت سپرده‌های پولی یا سایر وجوه قابل بازپرداخت از عموم برای حساب خود می‌باشد.

۲- نقد سازی چک:

دریافت مزد یا اجوره جهت پرداخت پول، اسناد پرداخت یا ارزش ذخیره شده در بدل حصول اسناد پرداخت یا ارزش ذخیره شده (به استثنای چک‌های سفری) به شخصی است که اسناد پرداخت یا ارزش ذخیره شده را تحویل می‌دهد.

۳- کالا:

پول، فلز، تولیدات زراعتی، اجناس و سایر دارایی‌های است که طبق اسناد تقنینی مربوط به‌حیث کالا شناخته شده باشد.

۴- تبادلهٔ اسعار:

دریافت عواید از بابت تبادلهٔ پول یک کشور در برابر پول کشور دیگر می‌باشد.

۵- سند بهادار قرضه:

سند قرضه قابل معامله، سند معادل آن و سند قابل معامله است که حق حصول سند بهادار قرضه دیگر توسط تعهد اشتراک یا تبادله را بدهد. اسناد بهادار قرضه شامل سند ثبت شده در دفتر نیز می‌باشد.

۶- مشتق:

قرارداد قابل معامله پیش خرید، مستقبلی، اختیار و سایر قراردادهایی است که دارندهٔ آن مستحق امتیازات آتی می‌گردد:

- حصول سند بهادار یا یک مجموعه از اسناد بهادار و یا کالاها.
- دریافت پول نقد که در رابطه با یک قیمت آینده یا ارزش آینده سند بهادار یا کالا یا مجموعه از اسناد بهادار یا کالا ها تعیین می‌گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- دریافت مبلغ پول نقد که در رابطه به نرخ تکتانه یا نرخ مبادله اسعار یا شاخص قیم یا نرخ یا ارزش نرخ تکتانه، نرخ مبادله اسعار، اسناد بهادار و کالاها تعیین می‌گردد.

۷- بازار مالی:

بازار پولی است که در آن داد و ستد اسناد بهادار و سایر فعالیت‌های مربوط به چنین بازار صورت می‌گیرد.

۸- سعر یا ارز:

عبارت است از:

- پول سایر کشورها به استثنای پول افغانستان.
- واحد پولی حسابی که به‌وسیله یک سازمان بین الحکومتی یا طبق موافقه دو یا چند کشور به‌میان می‌آید.
- طلای مسکوک و غیر مسکوک مشروط بر این‌که تغییرات قابل ملاحظه در آن وارد نگردیده باشد.

۹- رایج:

عبارت از پول رایج قانونی کشور یا محل دیگر می‌باشد.

۱۰- بانک نوت:

بانک نوت عبارت است از وسیله‌ای‌که به‌مقصد استعمال به‌حیث پول یا برابر با پول، مورد استفاده قرار می‌گیرد و به استیذان مرجع ذیصلاح قانونی، در کشور یا محل دیگر نشر می‌شود.

۱۱- صراف اسعار:

شخصی است که مشغول خرید و فروش اسعار، قراردادهای پیش خرید اسعار، امور پرداخت به اسعار و یا قرارداد اختیار، معاوضه و یا هر قرارداد مشتقی دیگری که معامله اسعار را در بردارد، می‌باشد.

۱۲- قرار داد پیش خرید:

قرار دادی است جهت دریافت اسناد بها دار قرضه یا کالا ها در آینده با قیمت معین.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳- قرار داد مستقبلی:

قرارداد پیش خرید است که با شرایط و ضوابط معیاری آن در بازار مالی معامله می‌شود.

۱۴- صندوق سرمایه گذاری:

شرکتی است که از طریق دریافت وجوه از عموم مردم در اسناد بهادار، سرمایه گذاری می‌نماید.

۱۵- معیارهای حسابداری بین المللی:

آخرین و تازه‌ترین معیارهای حسابداری بین المللی است که از جانب کمیتهٔ معیارهای حسابداری بین المللی صادر می‌گردد.

۱۶- ارزش پولی:

وسیلهٔ مبادله است که قابل بازخرید به پول نقد باشد یا نه.

۱۷- پول:

وسیله مبادله است که به‌وسیله افغانستان یا کشور دیگر مجاز شناخته شده و مورد قبول قرار گرفته باشد. این اصطلاح شامل واحد پولی حسابی نیز می‌باشد که توسط یک سازمان بین الحکومتی یا طبق موافقهٔ بین دو یا بیشتر از دو کشور بر قرار گردیده باشد.

۱۸- خدمت پولی:

خدمتی است که در رابطه با پول (به‌شمول حفظ و نگهداشت پول، انتقال پول، نقد سازی چک و تبادله اسعار) صورت می‌گیرد.

۱۹- عرضه کنندهٔ خدمت پولی:

شخصی است که در تهیهٔ خدمات پولی مشغول می‌باشد.

۲۰- انتقال پول:

عبارت است از فروش یا صدور اسناد پرداخت، ارزش ذخیره شده یا دریافت پول و یا ارزش پولی برای انتقال. (این اصطلاح تنها شامل رسانیدن فزیکی پول و خدمات آن لاین و تیلی مواصلاتی و دسترسی به شبکه «نیت ورک» نمی‌شود).

۲۱- قابل معامله:

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبارت از قابلیت انتـقال قانونی مالکیت سند به‌وسیلهٔ رسانیدن یا ظهرنویـسی یـا ثبت سند در دفتر ثبت مـالکین آن در رابطه به اسناد مالی می‌باشد.

۲۲- قرار داد اختیار:

قراردادی‌است که دارندهٔ امتیاز آن حق خرید یا فروش اختیاری سند بهـادار و یـا کالا را به قیمت مورد موافقه الی تاریخ معین در خلال میعاد اعتبار آن بـه مقـدار معین دارد.

۲۳- سند پرداخت:

عبارت است از چک، برات، حواله (منی آردر)، چک سفری و سـایر اسـناد جهـت انتـقال و پرداخت پول و ارزش پولی که قابل معامله یا غیر قابل معامله می‌باشد. فورم کارت‌های اعتباری، لیتراف کریدت‌ها و سـایر اسـنادی‌کـه بـه‌وسـیله صـادر کنندهٔ آن قابل تبدیل به کـالا و خدمات باشد، از این حالت مستثنی است.

۲۴- سیستم پرداخت:

به شمول شبکه مواصلاتی عبارت از هر نـوع طـرز العمـل اسـت کـه جهـت طـی مراحل پرداخت، تصفیه و تسویهٔ معاملات پرداختی و تبادلـهٔ پرداخـت در مقابـل سایر پرداخت‌ها، مکلفیت‌های مالی یا اسناد بهادار در هر گونه اسعار میان سـه یـا بیشتر از سه عرضه کنـندهٔ خدمات پولی توافق می‌گردد.

۲۵- عامل یا مجری سیستم پرداخت:

شخصی است که سیستم پرداخت را به‌کار می‌اندازد.

۲۶- شخص:

عبارت از شخص حقیقی یا حکمی است.

۲۷- ریکارد:

معلوماتی‌که در وسیلهٔ قابل لمس نگهداری یا در یک وسیلهٔ الکترونیکی و یا غیـر آن ذخیره شده و دو باره به شکل قابل فهم به‌دست آمده بتواند.

۲۸- سند بهادار:

سند مالی قابل معامله (به‌شکل سند یا به شکل ثبت در دفتـر) اسـت کـه شـامل انواع ذیل می‌باشد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

- سـهم، سند سهم یا رسید سهم.
- اسناد بهادار قرضه (چه قابل تبدیل به سهم باشد یا نه).
- مشتقات.
- سهام یا واحدهای اشتراک در صندوق سرمایه گذاری.
- سایر اسناد قابل معامله مالی که در مقررات د افغانستان بانک منحیث سند بهادار شناخته شده باشد.

۲۹- خدمت اسناد بهادار:

عبارت از خدمات مندرج مادهٔ (۹۴) این قانون می‌باشد.

۳۰- عرضه کنندهٔ خدمت اسناد بهادار:

شخصی است که خدمت اسناد بهادار را تهیه می‌کند.

۳۱- سیستم انتقال اسناد بهادار:

به شمول شبکات مواصلاتی عبارت از هر نوع طرزالعمل است که جهت انتقال اسناد بهادار و تصفیه یا تسویهٔ معاملات مربوط به اسناد بهادار در برابر پرداخت سایر اسناد بهادار یا پول نقد میان سه یا بیشتر از سه عرضه کنندهٔ خدمات اسناد بهادار توافق می‌گردد.

۳۲- مجری سیستم انتقال اسناد بهادار:

شخصی است که سیستم انتقال اسناد بهادار را به‌کار می‌اندازد.

۳۳- کمیسیون حل منازعات مالی:

عبارت از کمیسیون حل منازعات مالی مندرجهٔ مادهٔ (۱۰۸) این قانون می‌باشد.

۳۴- سهم:

عبارت از سهم سرمایه یا اسناد بهادار دیگر سرمایوی است که توسط شرکت صادر می‌گردد.

۳۵- اداره و مؤسسهٔ دولتی:

عبارت از شعبه یا نمایندگی سیاسی یا اداری یا هر تصدیی‌که مالکیت یا کنترول آن‌را دولت افغانستان یا یک اداره و مؤسسهٔ دولتی به‌عهده داشته باشد.

۳۶- ارزش ذخیره شده:

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبارت از ارزش پولی ثابت شده توسط ریکارد الکترونیکی می‌باشد.

فصل دوم
تشکیل و اداره

تشکیل

مادهٔ ششم:

د افغانستان بانک دارای شورای عالی (منحیث عالی‌ترین مرجع تصمیم گیری و سیاست گذاری)، رئیس کل (منحیث مسئول اداره د افغانستان بانک) ناظر کل (منحیث مسئول بازرسی و بررسی داخلی عملیات د افغانستان بانک) و سایر کار کنان مربوط می‌باشد.

ترکیب شورای عالی

مادهٔ هفتم:

شورای عالی د افغانستان بانک مرکب از هفت عضو به‌شرح آتی می‌باشد:

۱- رئیس کل د افغانستان بانک به حیث رئیس شورای عالی.

۲- معاون اول د افغانستان بانک به حیث معاون شورای عالی.

۳- پنج عضو دیگر.

(۲) اعضای شورای عالی به موافقهٔ شورای ملی از طرف رئیس جمهور مقرر می‌شوند.*

(۳) دورهٔ خدمت هر عضو شورای عالی پنج سال می‌باشد. (به استثنای این‌که در دورهٔ اول دورهٔ کاری اعضای مقرر شده مطابق این قانون تا حد امکان در طی همان پنج سال با تسلسل اختتام می‌یابد.) تقرر مجدد اعضای شورای عالی مجاز

---

* در بخش تعدیلات مراجعه شود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

است، مگر این‌که به موجب مادهٔ دوازدهم این قانون دلیلی برای برکناری آنها موجود باشد.

وظایف شورای عالی

مادهٔ هشتم:

(۱) شورای عالی مسئول طرح سیاست‌های کلی د افغانستان بانک و نظارت بر اداره و فعالیت‌های آن می‌باشد.

(۲) شورای عالی در اجرای وظایف خود وقتاً فوقتاً وضع اقتصادی و پولی را ارزیابی می‌نماید و بدین منظور هیئت عامل مکلف است حداقل در هر ربع تقویمی یکبار در بارهٔ موارد ذیل به شورای عالی گزارش ارایه نماید:

۱- اداره و عملیات د افغانستان بانک.

۲- تطبیق سیاست‌های پولی و تنظیماتی به شمول سیاست ثبات قیمت‌های داخلی.

۳- سالم بودن سیستم مالی، به‌خصوص سیستم بانکی و پرداخت در افغانستان.

۴- وضع بازارهای پول، سرمایه و اسعار.

۵- وقایع و شرایطی که در اداره یا عملیات، تطبیق سیاست‌ها، سیستم مالی د افغانستان بانک یا بازارهای فوق الذکر اثر مهم داشته باشند.

ناظر کل مکلف است گزارش‌ها و مطالعات مورد مطالبهٔ شورای عالی را جهت نظارت بر اداره و فعالیت‌های د افغانستان بانک تقدیم نماید.

رئیس کل مکلف است از ارایه به موقع معلومات مطالبه شده در مورد نظارت بر اداره و فعالیت‌های د افغانستان بانک به شورای عالی، اطمینان حاصل نماید.

صلاحیت های شورای عالی

مادهٔ نهم:

شورای عالی دارای صلاحیت‌های آتی می‌باشد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- طرح و اتخاذ سیاست پولی افغانستان به شمول حدود عملیات بازار آزاد توسط د افغانستان بانک، نرخ تکتانه برای تنزیل و قرضه توسط د افغانستان بانک، نوع و میزان ذخایری‌که بانک‌ها مکلف به نگهداری آن می‌باشد.

۲- طرح و اتخاذ سیاست اسعار خارجی افغانستان.

۳- تصویب مقررات، رهنمودها و دستورالعمل‌های قابل تطبیق که به موجب این قانون و سایر قوانین نافذه کشور از طرف د افغانستان بانک ارایه می‌شود.

۴- تصویب گزارش‌ها و مشاورت‌های که د افغانستان بانک به دولت یا شورای ملی ارائه می‌نماید.

۵- اتخاذ تصمیم در مورد شرکت دافغانستان بانک در سازمان‌های بین المللی.

۶- اتخاذ تصمیم در مورد طرح، دیزاین و ارزش اسمی بانکنوت‌ها و مسکوکات فلزی و شرایط مربوط به جمع آوری پول رایج کشور.

۷- اتخاذ تصمیم در مورد اسناد بهادار قرضهٔ د افغانستان بانک و شرایط آن.

۸- اتخاذ تصمیم در مورد سرمایه گذاری ذخائر اسعار و سایر منابع د افغانستان بانک در انواع دارائی‌های که مناسب باشد.

۹- تصویب تنزیل اسنادی‌که موعد سر رسید آن بیشتر از سه ماه از تاریخ دریافت آن به‌وسیله د افغانستان بانک باشد.

۱۰- تصویب قرضه‌ها، ضمانت‌ها یا سایر تعهدات مشروط دافغانستان بانک به سایر بانک‌ها طبق حکم مادهٔ هشتاد و ششم این قانون به موافقت سه پنجم اعضای شورای عالی.

۱۱- تصویب طرز العمل د افغانستان بانک و سایر مقررات مربوط به اداره و فعالیت‌های آن.

۱۲- اتخاذ تصمیم در بارهٔ تشکیل دافغانستان بانک.

۱۳- به استثنای معاون اول، منظوری تقرر معاونان و ناظر کل و موافقت به ایفای خدمت رئیس کل و معاون اول در موسسهٔ مالی دیگر بعد از اکمال وظایف شان در دافغانستان بانک.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۴- تأسیس یا مسدود نمـودن شـرکت‌هـای تـابع، فـروع و دفـاتر نماینـده‌گـی دافغانستان بانک.
۱۵- اتخاذ تصمیم در مورد خریداری، اعمار، بهره برداری و فروش ساختمان‌هـا و سایر املاک به‌وسیله دافغانستان بانک.
۱۶- اتخاذ تصمیم در مورد بودجـهٔ د افغانـستان بانـک، شـرایط اسـتخدام، کـار، حقوق تقاعد کار کنان و نمایندگان د افغانستان بانک.
اعضای شورای عالی از این حکم مستثنی اند.
۱۷- پیشنهاد افزایش سرمایهٔ مجاز د افغانستان بانک.
۱۸- اتخاذ تصمیم در مورد طرزالعمل‌های حسابداری و روش‌هـای ادارهٔ خطـرات احتمالی مالی د افغانستان بانک.
۱۹- منظوری راپور سالانه و صورت حساب‌های مالی د افغانستان بانک.
۲۰- اتخاذ تصمیم در مورد استهلاک دارائی‌ها و میزان اسـتهلاک دارائـی‌هـای د افغانستان بانک، ایجاد ذخیره‌های خاص در دفاتر د افغانستان بانک، تعین درآمـد خالص د افغانستان بانک و تعیین مبلغ درآمد خالص قابل انتـقال به ذخایر.
۲۱- اعمال سایر صلاحیت‌های که به موجب این قانون به شـورای عـالی تفـویض می‌گردد.

شرائط عضویت شورای عالی

مادهٔ دهم:

شخصی به‌حیث عضو شورای عالی انتخاب شده می‌تواند کـه واجـد شـرایط ذیـل باشد:
۱- تابعیت افغانستان را داشته باشد.
۲- دارای شهرت نیک (امانت داری) باشد.
۳- دارای تحـصیلات عـالی بـوده یـا تجـارب وسـیع ترجیحـاً در رشـته اقتـصاد، بانکداری یا حقوق داشته باشند.
۴- طبق احکام مندرج مادهٔ دوازدهم ایـن قـانون عـضویت در شـورای عـالی را از دست نداده باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- مامور بر حال د افغانستان بانک نباشد. رئیس کل و معاون اول از این امر مستثنی است.

۶- عضویت شورای نظار و مؤسسات مالی دیگر را به هیچ شکل نداشته باشد.

۷- طبق احکام قانون تحت نظارت دافغانستان بانک قرار نداشته باشد.

۸- عضویت شورای وزیران، شورای ملی یا سایر عهده‌های عالی دولتی را نداشته باشد.

حقوق اعضای شورای عالی

مادۀ یازدهم:

رئیس کل، معاون اول و سایر اعضای شورای عالی بر اساس فرمان رئیس دولت مقرر می‌گردند. پس از تقرر یا تقرر مجدد اعضای شوری عالی برای یکدوره، معاشات و امتیازات آنها طی همان دوره تقرر کاهش نمی‌یابد.

سلب صلاحیت و سبکدوشی اعضای شورای عالی

مادۀ دوازدهم:

(۱) رئیس کل، معاون اول و سایر اعضاء شورای عالی د افغانستان بانک بنا بر یکی از عوامل آتی از طرف رئیس دولت معزول یا عهده‌های شان به حالت تعلیق قرار می‌گیرند:

۱- در صورتی‌که یکی از شرایط مندرج مادۀ دهم این قانون را از دست داده باشد.

۲- در صورتی‌که محکوم به‌جرمی گردیده باشد که مجازات آن حبس باشد، مگر آن‌که چنین محکومیت در نتیجۀ فعالیت‌ها یا نظریات مذهبی و سیاسی او صورت گرفته باشد.

۳- در صورتی‌که به اثر حکم محکمه نسبت عدم توانائی از پرداخت قروض عاجز یا ورشکسته اعلان شده باشد.

۴- در صورتی‌که در آخرین پنج سال قبل از عضویت در شورای عالی، مدیر یا کارمند ذیصلاح شرکتی بوده که برای آن متولی یا مدیر تصفیه تعیین شده باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- در صورتی‌که به‌علت بدرفتاری شخصی و سوء خلق از طرف مقـام ذیـصلاح از وظیفه معزول یا به حالت تعلیق قرار گرفته باشد.
۶- در صورتی که به‌علت ناتوانی جسمی یا ذهنی بیش از شش ماه قادر به انجـام وظایف محولهٔ خود نباشد.
۷- در صورت غیابت بدون عذر مؤجه در دو یا بیشتر از دو جلسهٔ متوالی شـورای عالی د افغانستان بانک، در دوازده ماه اخیر.
۸- در زمان عضویت شورای عالی، فعالیـت سیاسـی نمـوده یـا مرتکـب تخلفـات صریح و مهم از مکلفیت‌های قانونی یا بدرفتاری در اداره گـردد کـه باعـث لطمـهٔ شدید به منافع د افغانستان بانک گردیده باشد.
(۲) اعضای شورای عالی به استثنای حالات مندرج فقرهٔ (۱) ایـن مـاده بـه هـیچ دلیل دیگری از عضویت شورای عالی معزول یا از عهده‌های شان به حـالت تعلیق قرار نمی‌گیرند.
(۳) سبکدوشی یا تعلیق از وظایف شورای عالی قبل از ارائهٔ دلایل توسط خود یـا وکیل قانونی و رسیده‌گی آن توسط رئیس دولت جواز ندارد.

استعفای اعضای شورای عالی

مادهٔ سیزدهم:

رئیس کل و معاون شورای عالی د افغانـستان بانک می‌توانند با دادن اطلاع کتبی قبلی که کمتر از سه ماه نباشد یا مدت کمتری‌که رئـیس دولـت بـه آن موافقـت کند، استعفای خود را به رئیـس دولت تقدیم نمایند. سایر اعـضای شـورای عـالی می‌توانند با دادن اطلاع کتبی قبلی که کمتر از یک ماه نباشد یا مدت کمتری‌که رئیس دولت به آن موافقت کند، استعفای خود را به رئیس دولت تقدیم نمایند.

کرسی خالی در شورای عالی

مادهٔ چهاردهم:

کـرسـی خالی در شورای عالی مطابق حکم مادهٔ (۹) این قـانون بـا تقـرر عـضـو جدید برای اکمـال میعاد باقیماندهٔ عضو سابق تکمیل می‌گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جلسات شورای عالی

مادۀ پانزدهم:

(۱) رئیس کل، جلسات شورای عالی را رهبری می‌نماید. در غیاب یا عدم امکان رأی دهی وی، معاون اول جلسات را رهبری می‌کند.

(۲) جلسات شورای عالی بعد از هر سه ماه دایر می‌گردد و در صورت ضرورت می‌تواند قبل از میعاد معینه نیز دایر گردد.

(۳) جلسات شورای عالی به اساس تصمیم رئیس کل یا بنا بر درخواست کتبی سه عضو شورای عالی تشکیل شده می‌تواند.

(۴) جلسات شورای عالی بعد از ارسال اطلاعیه، به اعضای شورای عالی که در آن زمان، مکان و اجنداء جلسه مشخص می‌شود، تشکیل می‌گردد. اطلاعیه حد اقل ده روز کاری قبل از تشکیل جلسه ابلاغ می‌گردد.

(۵) هر عضو شورای عالی دارای یک رأی می‌باشد. نصاب تشکیل جلسه شورای عالی به حضور دو ثلث یا بیشتر اعضای شوری از جمله حضور رئیس یا معاون آن تکمیل می‌گردد.

(۶) تصامیم شورای عالی به اکثریت ساده آراء اعضای حاضر در جلسه اتخاذ می‌گردد، مگر این‌که این قانون طور دیگر حکم نموده باشد. صرف آن‌عده از اعضای شورای عالی که شخصاً در جلسه حاضر باشند، حق رأی دارند.

د افغانستان بانک می‌تواند طبق طرزالعمل مربوط اجازۀ تشکیل جلسات شورای عالی را به‌صورت رأی دادن از طریق تیلی کنفرانس‌ها یا در موارد استثنائی به‌وسیله تلکس شفری و یا سایر وسایل شفری الکترونیکی اجازه دهد. در صورت تساوی آراء، رأی رئیس جلسه تعیین کننده می‌باشد.

(۷) در صورت تکمیل نصاب مندرج فقرۀ (۵) این ماده، تصامیم شورای عالی را صرف به علت وجود یک یا چند کرسی خالی در شورای عالی نمی‌توان بی اعتبار اعلان نمود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۸) تصامیم رئیس یا عضو دیگر شورای عالی که با حسن نیت انجام شده باشد، معتبر است، حتی اگر بعداً ایرادی در انتصاب و صلاحیت و شایستگی او کشف گردد.

جریان، صورت جلسات و تصامیم شورای عالی

مادهٔ شانزدهم:

(۱) جریان جلسات شورای عالی سری می‌باشد. شورای عالی می‌تواند علنی بودن نتایج تمام یا قسمتی از مذاکرات خود را اعلان نماید.

(۲) صورت جلسهٔ شورای عالی بعد از ترتیب، به امضاء رئیس جلسه و منشی شورای عالی می‌رسد.

(۳) رئیس کل، منشی شورای عالی را ازمیان اعضای بلندرتبهٔ د افغانستان بانک انتخاب می‌کند. این شخص عضو شورای عالی بوده نمی‌تواند.

(۴) تصامیم جلسه شورای عالی ثبت شده و توسط رئیس همان جلسه امضاء و به مراجع مربوط صادر می‌گردد.

اعلام منافع

مادهٔ هفدهم:

(۱) اعضای شورای عالی، معاونین، هیئت عامل و سایر کارمندان د افغانستان بانک حین انتصاب شان به عضویت شورای عالی و بعد از آن هر سال از منافع تجارتی مستقیم یا غیر مستقیم خود یا اعضای خانواده‌اش مطابق مقررات تصویب شده به شورای عالی معلومات ارائه می‌نماید.

(۲) اعتبار اجراآت شورای عالی یا د افغانستان بانک به دلیل عدم مطابقت آن با فقرهٔ (۱) این ماده یا مادهٔ (۲۴) این قانون مورد سوال قرار گرفته نمی‌تواند.

هیئت عامل

مادهٔ هجدهم:

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱) هیئت عامل مسئول پیشبرد کلیه امور مربوط به اداره و عملیات دافغانستان بانک که به موجب این قانون به شورای عالی یا ناظر کل واگذار شده است، می‌باشد.

اعضای هیئت عامل مکلف اند وظایف اداری خویش را با دقت و مؤثریت لازم انجام دهند.

(۲) اعضای هیئت عامل حین اشغال وظیفه حلف وفاداری را مبنی بر حفظ اسرار اداره و فعالیت‌های د افغانستان بانک و انجام وظایف محوله با دقت و مؤثریت یاد می‌کنند.

(۳) در صورت غیابت یا عدم توانائی رئیس کل، معاون اول وظایف وی را انجام می‌دهد و از اختیارات و صلاحیت‌های رئیس کل برخوردار می‌باشد.

(۴) رئیس کل در اجرای تصامیم شورای عالی، رهبری و کنترول امور اداری و عملیاتی دافغانستان بانک در برابر شورای عالی مسئولیت دارد.

صلاحیت‌های رئیس کل

مادهٔ نزدهم:

(۱) رئیس دارای صلاحیت‌های است که به موجب این قانون به شورای عالی یا ناظر کل مختص نشده باشد. رئیس کل در حدود اختیارات خود می‌تواند به منظور رهبری و ادارهٔ بهتر فعالیت‌های د افغانستان بانک به اقدامات لازم متوسل گردد.

(۲) رئیس کل به تصویب شورای عالی می‌تواند تمام یا قسمتی از صلاحیت‌های خود را به یک یا چند نفر از اعضای هیئت عامل یا سایر مامورین و نمایندگان واجد شرایط دافغانستان بانک تفویض نماید. دافغانستان بانک آخرین لست مکمل اشخاص واجد صلاحیت را همراه با توضیح حدود اختیارات آنها تهیه و در صورت تقاضاء در اختیار عموم قرار می‌دهد.

عضویت در هیئت عامل

مادهٔ بیستم:

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱) هیئت عامل د افغانستان بانک مرکب از رئیس کل، معاون اول و ناظر کل و آن‌عده از معاونان رئیس کل می‌باشد که شورای عالی از میان نامزدهای پیشنهاد شدهٔ رئیس کل منظور می‌نماید. به استثنای معاون اول، سایر معاونین به اساس تصویب شورای عالی مقرر می‌گردند.

(۲) شخصی می‌تواند به صفت رئیس کل یا معاون وی و یا ناظر کل د افغانستان بانک اجرای وظیفه نماید که واجد شرایط ذیل باشد:

۱- تابعیت افغانستان را دارا باشد.

۲- دارای شهرت نیک (امانتداری) باشد.

۳- دارای تحصیلات عالی یا تجربه وسیع ترجیحاً در علم اقتصاد، بانکداری و یا حقوق باشد.

۴- تحت شرایط مندرج فقرهٔ (۳) این ماده قرار نگرفته باشد.

۵- منصوب یا کارمند برحال تمام وقت یا نیمه وقت با یا بدون حقوق بانک یا مؤسسهٔ مالی دیگر که قانون آن را تحت نظارت د افغانستان بانک قرار داده است، نباشد.

۶- عضویت شورای وزیران یا شورای ملی یا سایر عهده‌های عالی دولتی را نداشته باشد.

(۳) شورای عالی، معاونان (به استثنای معاون اول) و ناظر کل د افغانستان بانک را در یکی از حالات آتی از وظایف شان معزول (سبکدوش) یا به حالت تعلیق قرار می‌دهند:

۱- در صورتی‌که مطابق احکام مندرج فقرهٔ (۲) این ماده فاقد صلاحیت برای ادامهٔ خدمت باشد.

۲- در صورتی‌که محکوم به جرمی گردد که مجازات آن حبس باشد، مگر آن‌که چنین محکومیت در نتیجهٔ فعالیت‌ها یا عقاید مذهبی یا سیاسی او صورت گرفته باشد.

۳- به علت عدم توانائی، به اثر حکم محکمه عاجز از پرداخت قروض یا ورشکسته اعلان شده باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴- در آخرین پنج سال قبل از عضویت وی در هیئت عامل، مدیر یا کارمند ذیصلاح شرکتی بوده که برای آن متولی یا مدیر تصفیه تعیین شده باشد.
۵- به علت بدرفتاری شخصی و سوء خلق، از جانب یک مقام ذیصلاح از ایفای وظایف سلب صلاحیت شده یا به حالت تعلیق قرار گرفته باشد.
۶- به علت ناتوانی جسمی یا ذهنی که بیش از شش ماه ادامه داشته و قادر به انجام وظایف اداری نباشد.
۷- مرتکب تخلفات، اهمال از مکلفیت‌های قانونی و یا بدرفتاری در اداره که به مصالح دافغانستان بانک لطمه شدید وارد کرده باشد.
(۴) به استثنای حالات مندرج فقرهٔ (۳) این ماده معاونان یا ناظر کل به هیچ دلیل دیگری از وظایف شان معزول (سبکدوش) یا به حالت تعلیق قرار گرفته نمی‌توانند.
(۵) سبکدوشی یا تعلیق از وظایف معاون و یا ناظر کل قبل از ارائهٔ دلایل توسط خود یا وکیل قانونی و رسیدگی آن توسط رئیس جمهور جواز ندارد.
(۶) معاون یا ناظر کل د افغانستان بانک می‌تواند با دادن اطلاع کتبی قبلی به رئیس کل در مدت کمتر از سه ماه یا مدت کمتری که رئیس کل به آن موافقت کند از وظیفه خویش استعفی دهد.

ناظر کل

مادهٔ بیست و یکم:

(۱) شورای عالی، ناظر کل را که حسابدار مسلکی واجد شرایط باشد، برای یک دورهٔ پنجساله از میان کاندیدانی‌که بر مبنای احکام مندرج فقرهٔ (۲) مادهٔ بیستم این قانون فاقد شرایط خدمت شناخته نشده باشد، انتخاب می‌نماید.
انتصاب مجدد ناظر کل به این سمت مجاز است.
(۲) ناظر کل مسئول شعبهٔ بررسی دافغانستان بانک می باشد.
(۳) کارکنان شعبهٔ بررسی به اساس پیشنهاد ناظر کل و منظوری رئیس کل د افغانستان بانک مقرر یا سبکدوش می‌گردند.
(۴) ناظر کل و شعبه بررسی دارای وظایف ذیل می‌باشند:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- وضع و حفظ طرزالعمل‌ها و نگهداری اسناد مناسب جهت جلوگیری از خطرات احتمالی مالی دافغانستان بانک و نظارت بر تطبیق آنها.
۲- بررسی متداوم اداره و فعالیت‌های د افغانستان بانک جهت نظارت بر رعایت قوانین و مقررات نافذهٔ د افغانستان بانک.
۳- انجام بررسی و تقدیم گزارش‌ها و مشاورت‌ها به شورای عالی در بارهٔ حساب‌ها و ریکاردها و همچنین طرزالعمل‌ها و کنترول‌های حسابداری و بودجه دافغانستان بانک.
۴- بررسی منظم و رسیدگی به صورت حساب‌های مالی و سایر اسناد مربوطهٔ د افغانستان بانک و صدور تصدیق نامه در صورت صحت بودن آن.
۵- نظارت از اجراء و تطبیق سالم تصامیم شورای عالی و رئیس کل د افغانستان بانک.
۶- انجام سایر وظایف و مکلفیت‌هایی‌که از جانب شورای عالی و رئیس کل سپرده می‌شود.

کارکنان

مادهٔ بیست و دوم:

(۱) مسئولین و کارکنان د افغانستان بانک تا زمانی‌که در دافغانستان بانک ایفای وظیفه می‌نمایند، نمی‌توانند توسط بانک یا مؤسسهٔ مالی دیگری‌که نظارت آن بدوش د افغانستان بانک است، استخدام یا کریدت دریافت نمایند، مگر این‌که دافغانستان بانک تصمیم دیگری اتخاذ نماید.
(۲) به منظور تنظیم بهتر شرایط کار و استخدام کارکنان، شورای عالی دافغانستان بانک مقررات وضع می‌نماید.

کارکنان و نمایندگان

مادهٔ بیست و سوم:

(۱) هیئت عامل مطابق اسناد تقنینی مربوط، کارکنان و نمایندگان دافغانستان بانک را مقرر و معزول می‌نمایند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) معاش، دستمزد، حق الزحمه و سایر حقوق و امتیازاتی‌که توسط دافغانستان بانک به کار کنان و نمایندگان آن پرداخت می‌شود، به حساب منفعت خالص یا درآمدهای دیگر د افغانستان بانک، قابل محاسبه نمی‌باشد.

امتناع

مادۀ بیست و چهارم:

هرگاه موضوع مندرج مادۀ هفدهم این قانون در شورای عالی یا هیئت عامل تحت بحث قرار گیرد، عضو مکلف است منافع خود را در ابتداء آشکار نماید، در این صورت وی در بحث و تصمیم گیری اشتراک ننموده و حضور وی جهت تکمیل نصاب لازم نمی‌باشد.

تضاد منافع

مادۀ بیست و پنجم:

(۱) رئیس، معاونان و ناظر کل دافغانستان بانک تمام توان مسلکی خود را مصرف خدمات در د افغانستان بانک می‌نمایند و هیچ منصب یا پست دیگری اعم از استخدام با معاش یا بی معاش خارج از بانک را پذیرفته نمی‌توانند، مگر این‌که به‌عنوان نامزد یا نمایندۀ د افغانستان بانک در آن ایفای وظیفه نمایند.

(۲) رئیس، معاون یا ناظر کل اسبق الی مدت یک سال بعد از کناره گیری از خدمت در دافغانستان بانک بدون موافقت کتبی قبلی شورای عالی در مؤسسۀ مالی دیگر شامل وظیفه شده نمی‌تواند.

(۳) کارکن د افغانستان بانک نمی‌تواند بدون موافقۀ کتبی قبلی د افغانستان بانک در ادارۀ دیگر با معاش و یا بی معاش استخدام گردد.

(۴) رئیس کل، معاون، مامور عالی رتبه یا سایر کارکنان دافغانستان بانک نمی‌توانند تحفه یا قرضه‌ئی را در صورتی‌که در انجام بی‌طرفانۀ وظایف شان اثر نا مساعد بگذارد، برای خود یا به نماینده‌گی از شخص دیگر که منسوب به او بوده و یا با او رابطۀ تجارتی، مالی یا فامیلی دارد، بپذیرند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حفظ اسرار

مادهٔ بیست و ششم:

شخصی‌که به حیث عضو شورای عالی، هیئت عامل، رئیس کل، مامور عالی رتبـه، کارکن یا نمایندهٔ دافغانستان بانک ایفای وظیفه نمـوده یـا مـی‌نمایـد مکلـف بـه رعایت مراتب آتی می‌باشد:

۱- عدم اجازهٔ دسترسی یا افشاء و یا انتشار اطلاعات محرم کـه در جریـان انجـام وظایف رسمی خود به‌دست آورده است، مگر به اثـر حکـم محکمـه یـا قـانون یـا تقاضای محکمه و یا در نتیجهٔ مقاولهٔ همکاری با ناظم خارجی.

۲- عدم استفادهٔ معلومات مندرج جزء (۱) این ماده بـه نفـع شخـصی یـا اعطـای اجازهٔ استفاده آن به شخص دیگر.

فصل سوم

امور مــالی

سرمایه

مادهٔ بیست و هفتم:

(۱) سرمایهٔ مجاز د افغانستان بانک هشت میلیارد افغانی، یا مبلغی‌که بـه موجـب مادهٔ یکصد و سی ام این قانون توسط بررسی مستقل از دارایی‌ها و بدیهی‌هـای د افغانستان بانک و یا مبلغ بیشتری‌که در نتیجهٔ انتقا ل منافع خـالص طبـق مـادهٔ بیست و نهم این قانـون بـه عمل می‌آید، تعیین می‌گردد.

(۲) سرمایهٔ د افغانستان بانک مربوط به دولت بوده و قابل انتـــقال یـا تـابع حـق حبس یا رهن نمی‌باشد.

محاسبهٔ منفعت یا ضرر خالص

مادهٔ بیست و هشتم:

برای هر سـال مالی منافع یا اضـرار خـالص د افغانـستان بانـک طبـق معیارهـای حـسابداری بین المللی به عنوان جمع عواید یا ضرر خـالص عملیـات بـه شـمول

(c) ketabton.com: The Digital Library

عواید و ضررهای خالص تحقق یافته و منفعت یا ضرر ارزش یـابی تحقـق نیافتـه بعد از پرداخت به حساب های ذخیره یی یا احتیـاطی ذیل محاسبه می‌گردد:

۱- برای قروض غیر قابل حصول یا مشکوک، استهلاک سرمایه و پرداخت سهمیه به صندوق تقاعد کارکنان.

۲- بعد از تائید وزیر مـالیه برای سایر مقاصدی‌که د افغانستان بانک لازم بداند.

تخصیص منافع خالص

مادهٔ بیست و نهم:

(۱) د افغانستان بانک در هر سـال مـالی در صورت موجودیت منـــفعت خـــالص به تـرتیب تقدم در موارد آتـی آن‌را اختصاص می‌دهد:

۱- به حساب سرمایهٔ د افغانستان بانک تا حدی‌که سرمایهٔ مجاز دافغانستان بانک معادل (پنج) فیصد مجموع مبلغ بدیهی‌های پولی که در بیلانس شیت یا ترازنامهٔ د افغانستان بانک در پایان آن سـال مالی منعکس شده است، افزایش یابد.

۲- برای باز خرید اسناد بهادار که از طرف دولت طبق مادهٔ سی و یکم این قانون به د افغانستان بانک صادر شـــده و به تصرف آن قرار داده می‌شود.

۳- برای ذخیرهٔ عمومی د افغانستان بانک تا حدی‌که میزان ذخیرهٔ عمومی معادل سرمایهٔ مجاز د افغانستان بانک گردد.

ذخیرهٔ عمومی صرف برای جبران ضررهای د افغانستان بانک مصرف می‌شود.

۴- بعد از تائید وزیر مالیه برای سایر ذخایر جهـت تـأمین مقاصـد خاصـی کـه د افغانستان بانک لازم بداند.

۵- مبالغ باقیمانده از منفعت خالص پس از وضع تخصیصات منـدرج اجـزای (۱-۴) فقرهٔ (۱) این ماده تحت شرایط آتی انتـقال داده می‌شود:

- مبالغ اختصاص داده شده منـدرج اجـزای (۱-۴) فقـرهٔ (۱) ایـن مـاده طـوری محاسبه می‌شوند مانند این‌که از مجـرای عوایـد خـالص عملیـات بـانکی صـورت گرفته باشد. در صورتی‌که هیچ مبلغ از عواید عملیات‌ها در منفعت خالص بدسـت نیامده و یا بعد از تخصیصات قبلی عواید عملیات‌ها که شامل منفعت خالص بوده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلاً مصرف شده باشد، چنین تخصیصات طوری محاسبه می‌شوند مانند این‌که از مدرک منفعت خالص ارزش یابی تحقق نیافته صورت می‌گیرد.

- باقیماندهٔ عواید خالص عملیاتی در ظرف چهار ماه بعد از اتمام سال مالی به دولت انتقال می‌گردد و باقیمانده منفعت‌های خالص ارزش یابی تحقق نیافته (در صورت موجودیت) به حساب ذخیرهٔ ارزش یابی که در بیلانس شیت د افغانستان بانک منعکس شده است، تخصیص داده می‌شود.

(۲) با در نظر داشت احکام این قانون، مجموع بدیهی‌های پولی دافغانستان بانک عبارت از مبالغ آتی می‌باشد:

۱- تمام بانکنوت‌ها، مسکوکات فلزی در حال دوران (چلند) و اوراق بهادار قرضه صادر شده از طرف د افغانستان بانک که جمع آوری نشده اند.

۲- مبالغ موجود در تمام حساب‌ها که در دفاتر د افغانستان بانک به‌وسیلهٔ حسابداران تحویل داده شده است.

تخصیص اضرار خالص

مادهٔ سی ام:

در صورتی‌که د افغانستان بانک در هر سال مالی متحمل ضرر خالص شود، این ضرر به ترتیب آتی اختصاص داده می‌شود:

۱- در صورتی‌که ضرر خالص مرکب از مجموع ضرر خالص عملیات یا فعالیت‌های بانک و ضرر خالص ارزش یابی تحقق نیافته باشد، مبلغ ضرر خالص عملیاتی بالترتیب به‌حساب ذخیرهٔ عمومی یا سرمایه گذاشته می‌شود و ضرر خالص ارزش یابی تحقق نیافته به‌حساب ذخیرهٔ ارزش یابی منتقل می‌گردد و یا در صورتی حساب ذخیره ارزش یابی در نتیجهٔ اختصاص این ضرر منفی شده باشد، ضرر خالص بالترتیب به حساب ذخیرهٔ عمومی یا سرمایه منتقل می‌گردد.

۲- در صورتی‌که ضرر خالص قسماً در اثر عواید عملیاتی و قسمت اعظم آن در اثر ضرر خالص ارزش یابی تحقق نیافته به میان آمده باشد، ضرر خالص به حساب ذخیرهٔ ارزش یابی اختصاص می‌یابد و در صورتی‌که حساب ذخیرهٔ ارزش

(c) ketabton.com: The Digital Library

یابی در نتیجهٔ این اختصاص منفی شده باشد بالترتیب به حساب ذخیرهٔ عمـومی یا سرمایه انتـقال می‌گردد.

۳- در صورتی که منفعت خالص ارزش یابی تحقق نیافتـه کمتـر از ضـرر خـالص عملیات باشد، ضرر خالص بالترتیب به‌حساب ذخیرهٔ عمومی یـا سـرمایه انتـــقال می‌گردد.

جبران کاهش در سرمایه

مادهٔ سی و یکم:

(۱) جبران کاهش سرمایه زمانی قابل تطبیق می‌باشد کـه دافغانـستان بانـک بـه یکی از موارد آتی مواجه گردد:

۱- در صورتی‌که پروفورمهٔ بیلانس شیت ماهانه که طبق مادهٔ هفتاد و چهارم این قانون تهیه می‌گردد، ارزش دارائی‌ها پایین تر از مجموع بدیهی‌ها و سرمایهٔ دست نخوردهٔ مجاز سقوط کند.

۲- در صورتی‌که منفعت خالص دافغانستان بانک در پایان هـر سـال مـالی بـرای افزایش سرمایهٔ مجاز به میزان معادل پنج در صد مجموع مبلغ بدیهی‌های مندرج جزء (۱) فقرهٔ (۱) و فقرهٔ (۲) مادهٔ بیست و نهـم ایـن قـانون در حـسابات آن در پایان سـال مالی نشان داده می‌شود، کافی نباشد.

(۲) در صورت تحقق حـالات مندرج اجزای (۱ و ۲) فقرهٔ (۱) این مـاده اجـراآت آتی صورت می‌گیرد:

۱- در صورتی‌که میزان آخرین سنجـش رسمی تـورم سـالانه ۳ الـی ۲۰ فیـصد باشد، وزیر مالیه در خلال یک ماه پس از دریافـت بـیلانس شـیت، اسـناد بهـادار قرضهٔ قابل معامله به پول افغانی و نرخ تکتانهٔ بـازار کـه از طـرف دولـت بـه نـشر رسیده، بـه‌هـر مبلغـی کـه بـرای جبـران ایـن کمبـود کـافی باشـد، در اختیـار دافغانستـان بانک قرار می‌دهد. این حدود تورم هر سه سال یک بار مورد تجدید نظر قرار می‌گیرد.

۲- در صورتی‌که میزان آخرین سنجش رسمی تـورم ســالانه ۳ الـی ۲۰ فیـصد نباشد، وزیر مالیه ابتداء تخصیصی را از طریق پروسهٔ تخصیص بودجوی حکومـت

(c) ketabton.com: The Digital Library

فراهم می‌نماید. اگر چنین تخصیص منظور نگردد، وزیر مـالیه در خلا ل یک مـاه بعد از دریافت بیلانس شیت، اسناد بهادار قرضهٔ قابل معامله به پول افغانی، با نرخ تکتانهٔ بازار که از طرف دولت به نشر رسیده، به‌هر مبلغی کـه بـرای جبـران ایـن کمبود کافی باشد، در اختیار د افغـانستان بانک قرار می‌دهد.

(۳) در صورت تحقق یکی از حالات منـدرج فقـرهٔ (۱) ایـن مـاده، شـورای ملـی کمیسیون تحقیقاتی مشتمل بر متخصصین داخلی و بین المللی را جهت بررسـی عوامل تعیین و حسب الزوم پیشنهادات لازمه را ارایه می‌نماید.

د افغانستان بانک مکلف به همکاری همه جانبه با کمیسیون می‌باشد، در صـورت عدم همکاری، حکم مندرج جزء (۸) فقـرهٔ (۱) مـادهٔ دوازدهـم ایـن قـانون قابـل تطبیق می‌باشد.

قیود در تخصیص منفعت خالص

مادهٔ سی و دوم:

انتـقال یابازخرید و یا پرداخت مطابق حکم مادهٔ بیست و نهم ایـن قـانون کـه در نتیجهٔ آن دارایی‌های د افغانستان بانک از بـدیهی‌هـا و سـرمایهٔ دسـت نخـورده و ذخیرهٔ آن کمتر گردد، صورت گرفته نمی‌تواند.

فصل چهارم

قسمت اول

پول

پول رایج و واحد پولی

مادهٔ سی و سوم:

پول رایج و واحد پولی افغانستان "افغانی" بوده و علامه آن "AF" می‌باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشر بانکنوت و سکه

مادهٔ سی و چهارم:

(۱) د افغانستان بانک دارای حق انحصاری نشر بانکنوت و سکه به منظـور دوران در کشور می‌باشد.
(۲) بانکنوت‌های که مطابق احکام این ماده نشر می‌شوند، مقدم‌تـرین بـدیهی در دارائی‌های د افغانستان بانک شمرده می‌شوند.
(۳) د افغانـستان بانک به منظـور نـشر بـانکنوت‌هـا و سـکه‌هـای خـود در دفتـر مرکزی، دفاتر نمایندگی و فروع خود در کشور ترتیبات مناسب اتخاذ و بانکنوت-ها و سکه‌ها را حسب الزوم جهت دوران عرضه می‌کند.
(۴) بانکنوت‌ها و سکه‌هائی که توسط دافغانستان بانک جهت دوران در کشور نشر می‌شوند، شامل نوت‌های تعهدی، حجت، برات یا انواع دیگر اسناد تجارتی مندرج قانون تجارت نمی‌باشد.
د افغانستان بانک در رابطه با آن‌ها صرف مطابق احکام این قانون دارای مکلفیـت می‌باشد.

پول رایج و قانونی

مادهٔ سی و پنجم:

(۱) وسیله پرداخت پول در صورتی پول قانونی و رایج کشور شمرده می‌شـود کـه توسط بانکنوت و سکه انجام گیرد.
بانکنوت‌ها و سکه‌ها برای پرداخت کلیه قروض دولتـی و خـصوصی در کـشور بـه ارزش اسمی آن‌ها به پول رایج کشور صورت گرفته می‌تواند.
(۲) د افغانستان بانک صلاحیت دارد مبلغی را که توسط بانکنوت و سکه پرداخت می‌شود محدود نموده و ارزش اسمی بانکنوت‌ها و سکه‌هائی را که پرداخت توسط آنها صورت می‌گیرد، به مبالغ مشخص، محدود کند.
(۳) منظور از بانکنوت‌ها یا سکه‌ها، بانکنوت‌ها و سکه‌هائی است که جهـت دوران در کشور توسط د افغانستان بانک به موجب احکام مواد مربـوط ایـن فـصل نـشر گردیده و از دوران خارج نشده باشند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشخصات پول رایج

مادهٔ سی وششم:

پول رایج عبارت از بانکنوت‌ها و سکه‌هائی اند که جهت دوران در کشور توسط دافغانستان بانک مطابق احکام این قانون نشر می‌گردد.

(۲) ارزش اسمی، اندازه، شکل، جنس، محتوی، وزن، دیزاین و سایر مشخصات بانکنوت‌ها و سکه‌ها از طرف د افغانستان بانک در مقررات مربوط مشخص می‌گردد. بانکنوت‌ها حاوی امضای وزیر مالیه و رئیس کل د افغانستان بانک می‌باشد.

تولید و محافظت از پول رایج

مادهٔ سی و هفتم:

د افغانستان بانک مکلف است غرض چاپ بانکنوت‌ها و ضرب سکه‌ها، امنیت و محافظت از بانکنوت‌ها و سکه‌های به دوران نیفتاده و در صورت ضرورت جهت از بین بردن کلیشه‌ها، سرسکه‌های بانکنوت‌ها و سکه‌های از جریان خارج شده، تدابیر لازم را اتخاذ نماید.

تبادلهٔ پول رایج

مادهٔ سی و هشتم:

د افغانستان بانک در صورت درخواست، بانکنوت‌ها و سکه‌ها را به مبلغ معادل بدون مزد و حق العمل تبادله می‌کند.

پول رایج نامناسب

مادهٔ سی و نهم:

(۱) بانکنوت‌ها یا سکه‌های نامناسب عبارت از بانکنوت‌ها و سکه‌های اند که پاره پاره یا از شکل انداخته شده باشند و سکه ای که خم، ناقص یا از شکل انداخته شده و وزن آن به علل غیر از فرسایش ناشی از استفاده معمول کاهش یافته باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) بانکنوت‌ها یا سکه‌های رایج نامناسب از دوران یا چلند بیرون کشیده می-شوند. د افغانستان بانک به استثنای شرایط مندرج فقرهٔ (۳) این ماده بانکنوت یا سکهٔ نامناسبی را که دریافت می‌نماید، از جریان بیرون کشیده و از بین می‌برد و آن‌را با بانکنوت‌ها و سکه‌هائی مشخص که معادل آن می‌باشند، تعویض می-نماید.

(۳) د افغانستان بانک می‌تواند از تعویض بانکنوت‌ها و سکه‌های که دیزاین آن‌ها مشهود نبوده، بد شکل یا سوراخ شده اند یا بیشتر از چهل فیصد از سطح آنها ضایع یا مفقود گردیده است، خود داری کند. چنین پول بدون پرداخت معاوضه به صاحب آن از جریان خارج شده و محو می‌شود، د افغانستان بانک می‌تواند در موارد خاص به معاوضه کلی یا جزئی بپردازد.

(۴) د افغانستان بانک می‌تواند بدون معاوضه، بانکنوتی را که از نظر ظاهری تغییر یافته است، مصادره کند، به‌خصوص بانکنوت‌های را که رویشان چیزی نوشته شده، نقاشی شده، دیزاین و محتویات آن مکرراً طبع شده، مهر خورده یا سوراخ تسلسلی دارند و یا مادهٔ چسپدار رویشان به‌کار رفته باشد.

(۵) مسئولین جمع آوری عواید مکلف‌اند بانکنوت‌ها یا سکه های نامناسب یا جعلی را که به‌دست می‌آورند، به د افغانستان بانک بفرستند.

موجودی پول رایج و پلان نشر

مادهٔ چهلم:

د افغانستان بانک مکلف است مستقیماً موجودی ذخیرهٔ پول رایج را اداره و پلان نشر را ترتیب و از عرضهٔ کافی بانکنوت‌ها و سکه ها جهت تأمین نیازهای پولی اقتصاد افغانستان اطمینان حاصل نماید.

طرز العمل حسابداری پول نشر شده

مادهٔ چهل و یکم:

بانکنوت‌ها و سکه‌های تحت دوران در حسابات د افغانستان بانک به عنوان بدیهی آن معامله می‌گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بانکنوت‌ها و سکه‌های ذخیره شده در خزانهٔ د افغانستان بانک شامل ایـن بـدیهی ها نمی باشد.

جمع آوری پول رایج

مادهٔ چهل و دوم:

(۱) د افغانستان بانک مـی‌توانـد در مـورد جمـع آوری و از دوران خـارج نمـودن بانکنوت یا سکه با صدور بانکنوت‌ها یا سکه‌های معادل آن‌ها تصمیم اتخاذ نمایـد. این تصمیم طبق طرزالعمل که از طرف د افغانستان بانک وضع می‌شـود و در آن محل، تاریخ و ساعاتی که بانکنوت‌ها و سکه‌هـا جهـت تعـویض ارائـه مـی‌شـوند، مشخص گردیده و موضوعات مربوط به طرزالعمل مبادله را ترتیب و تنظیم مـی-نماید. همچنان قواعد و شرایط در مورد شناسائی اشخاصی که بانکنوت‌ها و سکه-ها را برای مبادله ارائه می‌کنند و اسناد و مدارک مربـوط بـه معـاملات مبادلـه را تعیین و طرز برخورد نسبت به پول جعلی را که برای مبادلـه ارائـه شـود، معـین می‌نماید.

(۲) در پایان دورهٔ مبادلهٔ مندرج فقرهٔ (۱) این ماده یا زمـان دیگـری کـه مطـابق طرزالعمل، مشخص می‌شود، بانکنوتها و سکه های تعویض شـده، از دوران خـارج و اعتبار قانونی آن ساقط می‌گردد.

(۳) تصمیم مندرج فقرهٔ (۱) این ماده جهت تطبیق قانون به منظور نـام و تغییـر ارزش اسمی پول رایج در کشور یا برای مقاصد دیگر اتخاذ شده می‌تواند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قسمت دوم

پول مورد محاسبه و پرداخت

حسابات دولتی و پرداخت‌های الزامی

مادهٔ چهل و سوم:

(۱) بودجهٔ دولتی، سوابق مالی و حساب‌های که به اساس قوانین نافذهٔ کشور الزامی پنداشته شده و در افغانستان ایجاد یا نگهداری می‌شوند، به پول رایج کشور بوده یا به اساس آن ارزیابی می‌گردند. تادیه پول در صورت ایجاب در مسایل جزائی یا سایر اقدامات قضائی به استثنای اجرای مکلفیت‌های تأدیات به اسعار، به پول رایج کشور صورت می‌گیرد.

(۲) پرداخت‌های الزامی به افغانی ارزیابی و تأدیه می‌گردد.

"پرداخت الزامی" عبارت از پرداختی است که به دولت و یا از طرف دولت صورت می‌گیرد، به استثنای پرداخت‌های که از اثر قرار داد یا معاملهٔ داوطلبانهٔ دیگر انجام می‌گیرد، پرداخت‌های الزامی شامل پرداخت مالیات (مستقیم وغیر مستقیم)، عوارض گمرکی، فیس‌ها، حق الزحمه‌ها، مصارف و جریمه‌ها و هر نوع پرداخت برای خدمات رفاه عامه بالا ثر حکم محکمه یا مطابق حکم قانون می‌باشند.

مبالغ ذکر شده در اسناد تقنینی، ارزشگذاری و تعویض

مادهٔ چهل و چهارم:

(۱) مبلغ ذکر شده در اسناد تقنینی، عبارت از پول رایج کشور می‌باشد مگر این‌که طوری دیگری پیشبینی شده باشد.

(۲) هرگاه در اسناد تقنینی، کنوانسیون، قرارداد یا موافقتنامهٔ منعقده از طرف افغانستان از طرز تبدیل اسعار به پول رایج کشور تذکر به عمل نیامده باشد، د افغانستان بانک می‌تواند طبق مقررات مربوط وسیله یا روش تعیین یا محاسبه ارزش معادل به افغانی اسعار متذکره را مشخص نماید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳) د افغانستان بانک می‌تواند به منظور اداره، اجراآت و تطبیق قوانین مربوط به گمرکات و مکلفیت‌های مالیاتی یا سایر پرداخت‌ها، طبق مقررات، ارزش معادل پول رائج سایر کشورها و وسیله یا روش تسعیر یا محاسبهٔ آن را برای یک روز یا مدت طولا نی‌تر یا به‌شکل دوامدار مشخص نماید.

(۴) در صورتی‌که تصمیم تغییر ارزش اسمی پول رایج کشور مطابق احکام این قانون اتخاذ گردد، ارزش‌های اسمی در کلیه سوابق، حسابات، مکلفیت‌های تأدیاتی، بدیهی‌ها، آفرگیری‌ها (داوطلبیها) و سایر اسناد تقنینی طبق نرخ مبادلهٔ ارزش اسمی تغییر یافته، مدار اعتبار می‌باشد.

قراردادها

مادهٔ چهل و پنجم:

در رابطه به قرارداد، فروش، پرداخت، برات، سند یا اسناد بهادار، عمل، معامله و سایر مواردی که مربوط به پول، پرداخت پول یا مکلفیت پرداخت پول باشد، به پول رایج کشور صورت می‌گیرد. موارد مندرج مادهٔ چهل و ششم این قانون از این حکم مستثنی است.

آزادی در رابطه با پول رایج

مادهٔ چهل و ششم:

(۱) طرفین قرارداد یا سایر معاملات داوطلبانهٔ دیگر (برات، حجت، سند یا سند بهادار) می‌توانند در مورد پرداخت مکلفیت‌های تأدیاتی خویش به هر سعری موافقه کنند.

(۲) طرفین می‌توانند موافقت نامهٔ خویش‌را بر اساس شرایط محیطی (عرف تجارت، مسیر معامله و اجرای معامله) طور صریح یا ضمنی عقد نمایند.

تنفیذ مکلفیت تأدیاتی اسعاری

مادهٔ چهل و هفتم:

(۱) مکلفیت تأدیاتی اسعاری طبق شرایط آن تنفیذ می‌گردد. در صورتی‌که شخص حکمی مکلف به تأدیه اسعار گردد و بر اساس حکم ایجاب نماید که

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرداخت به پول رایج کشور که برای خرید مکلفیت تأدیاتی به اسعار کافی باشد، صورت گیرد، مبلغ مذکور به اساس نرخ افغانی اعلام شده توسط یکی از بانک-های کشور در پایان نخستین روز کاری قبل از روزی‌که پرداخت آن توسط داین دریافت می‌گردد، محاسبه می‌شود. فقره های (۳) و (۴) این ماده از این حکم مستثنی اند.

(۲) سایر پرداخت‌هایی‌که مطابق فقرۀ (۱) این ماده صورت می‌گیرد، در رابطه به نرخ مبادله، حکم مندرج فقره متذکره قابل تطبیق می‌باشد.

(۳) در صورتی‌که در جریان اجراآت مربوط به تنفیذ مکلفیت تأدیات اسعاری، محکمه دریابد که تبدیل مبلغ قرضه به پول رایج کشور، مطابق فقرۀ (۱) این ماده برای هر دو طرف غیر عادلانه است، می‌تواند حکم پرداخت مبلغی به پول رایج کشور که برای مکلفیت تأدیۀ اسعار کافی باشد، به اساس نرخ افغانی معین شده توسط یکی از بانک‌های کشور در روز دیگری که محکمه آن‌را عادلا نه بداند، صادر نماید. محکمه مکلف است نرخ تبادله‌ای را دستور دهد که حق داین تأمین شود و از فیصله به نفع مدیون که مکلفیت تأدیبی خود را به تعویق انداخته، اجتناب ورزد. فقرۀ (۴) این ماده از این حکم مستثنی است.

(۴) در صورتی‌که مکلفیت تأدیاتی قابل تنفیذ در کشور نحوۀ مبادلۀ یک سعر به پول رایج افغانی را معین نموده باشد، محکمه همان نحوۀ مبادله را مرعی الاجراء قرار می‌دهد.

قسمت سوم

جرائم

پول جعلی

مادۀ چهل و هشتم:

پول جعلی شامل اقلام ذیل می‌باشد:

۱- سکه یا بانکنوت جعلی که شبیه سکه یا بانکنوت رایج باشد، یا به عوض آن‌ها گرفته شود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- بانکنوت جعلی منقش یا سفید، چه کامل باشد یا نباشد.
۳- سکه یا بانکنوت واقعی طوری دستکاری شده یا تغییر یافته باشد که شبیه سکه یا بانکنوت رایجی که ارزش اسمی بالاتر دارد، گردد یا عوض آن گرفته شود.
۴- سکه رایج که زنجیرۀ آن توسط سوهانکاری یا بریدن لبه ها، برداشته شده و زنجیره روی آن عوض شده که ظاهر آن را اعاده کند.
۵- سکه‌ای که پوشش طلا، نقره یا نیکل داده شده باشد، تا شبیه سکه رایج طلا، نقره یا نیکل گردد و یا عوض آنها گرفته شود.
۶- سکه یا قطعۀ فلز یا مخلوط از فلزات که شکل ظاهری طلا، نقره یا نیکل را داشته یا آب فلز داده شده یا رنگ شده باشد تا شبیه سکه رایج طلا، نقره یا نیکل گردد و یا به‌جای آنها گرفته شود.
۷- "توکن (نشانه) قیمت دار جعلی" عبارت از مهر جعلی مالیاتی، تکت جعلی پستی یا شهادتنامه جعلی حاوی ارزش که توسط اسم فنی، مبتذل، یا فریب آمیزی دیزاین شده باشد. این حکم شامل سکه یا پول‌های کاغذی واقعی که ارزشی به عنوان پول ندارد، نیز می‌گردد.

جعل پول

مادۀ چهل و نهم:

شخصی‌که پول جعلی را بسازد یا اقدام به ساختن آن نماید، مرتکب جرم شناخته شدۀ از طرف محکمۀ ذیصلاح به حبس طویل محکوم می‌گردد.

داشتن پول جعلی

مادۀ پنجاهم:

شخصی‌که بدون داشتن عذر قانونی که اثبات آن به عهده خود او می‌باشد، مرتکب یکی از اعمال ذیل گردد، مجرم شناخته شده به حبس طویل محکوم می‌گردد:
۱- در صورتی که پول جعلی را خریداری یا دریافت نموده یا پیشنهاد جهت خرید و فروش آن را بدهد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- در صورتی‌که پول جعلی را تحت حیازت یا مـالکیت خود داشته باشد.
۳- در صورتی‌که پول جعلی را به داخل کشور وارد نماید.
(۲) شخصی‌که بدون عذر قانونی که اثبات آن بر عهدهٔ خود او می‌باشد، بـراده، برش، یا استوانه طلا یا نقره یا آن‌را به صورت گرد، محلول یا شـکل دیگـر تحـت حیازت یا مالکیت خود داشته باشد که توسط معیوب کردن، تقلیل دادن یا سبک کردن سکه رایج طلا یا نقره تولید شده یـا بـه‌دسـت آمـده باشـد، مرتکـب جـرم شناخته شده حسب احوال به حبس که از ۵ سال تجاوز ننماید، محکوم می‌گردد.

ذوب سکه‌ها

مادهٔ پنجاه و یکم:

(۱) هیچ شخص نمی‌تواند سکهٔ رایج و قانونی کشور را ذوب نماید، بشکند یـا بـه عنوان دیگر به جز از پول رایـج استعمـــال نمایـد، مگـر ایـن‌کـه جـواز آن‌را از د افغانستان بانک کسب نموده باشد.
(۲) شخصی که حکم فقرهٔ (۱) این ماده یا شـرایط منـدرج جـواز را نقـض کنـد، مرتکب جرم شناخته شده، به حبسی کـه از یکـسـال تجـاوز ننمایـد یـا جریمـهٔ نقدیی‌که از بیست و پنج‌هزار افغانی بیشتر نباشد یا هر دو محکوم بـه جـزا مـی-گردد. محکمه می‌تواند به مصادره وسایل که جرم توسط یا در رابطـــه بـا آن‌هـا صورت گرفته نیز حکم نماید.

به جریان گذاشتن

مادهٔ پنجاه و دوم:

(۱) شخصی‌که بدون داشتن عذر قانونی که اثبات آن بر عهده خـود او مـی‌باشـد یکی از اعما ل ذیل را انجام دهد، مرتکب جرم شـناخته شـده، از طـرف محکمـهٔ ذیصلاح به حبس طویل محکوم می‌گردد:
۱- در صورتی‌که پول جعلی را به دوران گذاشته یا جهت به دوران گذاشتن، آن‌را ارائه نماید یا پول جعلی را مانند پول واقعی استعمال نماید.
۲- در صورتی‌که پول جعلی را از افغانستان خارج کند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) شخصی که به منظور فریب مردم و به‌طور آگاهانه سکهٔ غیر قانونی، قطعهٔ فلز یا مخلوطی از فلزات را که از نظر اندازه، شکل یا رنگ شبیه یک سکهٔ رایج باشد و عوض سکه‌های رایج به جریان بگذارد، به حبسی‌که از دو سال تجاوز ننماید محکوم می‌گردد.

توته‌های فلزی و توکن‌ها

مادهٔ پنجاه و سوم:

شخصی که بدون عذر قانونی که اثبات آن بر عهدهٔ خود او می‌باشد، اشیایی را بسازد، تولید کند، بفروشد یا در حیازت خود داشته باشد که هدف آن به صورت فریب آمیز، استعمال به‌جای سکه یا توکن های قیمت داری باشد که ماشین‌ها و وسایل به‌وسیله آنها فعال می‌گردد، مرتکب جرم شناخته شده به حبسی‌که از شش ماه تجاوز ننماید یا جریمهٔ نقدی که از دوازده هزار افغانی بیشتر نباشد و یا هر دو محکوم به جزاء می‌گردد.

از شکل انداختن یا معیوب کردن

مادهٔ پنجاه و چهارم:

(۱) شخصی که اعمال آتی را انجام دهد، مرتکب جرم شناخته شده و به حبس طویل محکوم به جزاء می‌گردد:

۱- در صورتی‌که سکهٔ رایج طلا یا نقره را به این منظور که به‌جای سکهٔ طلا یا نقرهٔ رایج گرفته شود، معیوب کند، تقلیل دهد یا سبک نماید.

۲- سکه مندرج فقرهٔ (۱) این ماده را آگاهانه به جریان بگذارد.

(۲) شخصی که یکی از اعمال آتی را انجام دهد، مرتکب جرم شناخته شده، به حبسی که از شش ماه تجاوز ننماید یا به جریمه نقدی که از دوازده هزار افغانی بیشتر نباشد و یا هر دو محکوم به جزاء می‌گردد:

۱- در صورتی‌که سکهٔ رایج را از شکل بیندازد.

۲- در صورتی‌که سکه رایج را که از شکل افتاده است، در دوران بگذارد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳- در صورتی‌که بدون استیذان دافغانستان بانک، بانکنوتی را بەوسیلهٔ طبع کردن، مهر زدن، چسپاندن کلمات یا وسایل مشابه خطوط و تصاویر بالای آنها را از شکل بیندازد.
۴- در صورتی‌که بانکنوت رایج را که طبق جزء "۳" فقرهٔ (۲) این ماده از شکل انداخته شده است، به دوران بگذارد.

شبیه سازی بانکنوت‌ها

مادهٔ پنجاه و پنجم:

(۱) هیچکس نمی‌تواند به کمک وسائل الکترونیکی یا کامپیوتر یا به نحوی دیگری اشیایی را بسازد، منتشر، چاپ، اجراء، صادر و یا در جریان بیندازد که مشابه یکی از اقلام آتی باشد:
۱- بانکنوت رایج.
۲- سند بهادار قرضه یا اسناد بهادار دولت یا مؤسسهٔ مالی دیگر.
(۲) اشخاص آتی از حکم مندرج فقرهٔ (۱) این ماده مستثنی می‌باشند:
۱- د افغانستان بانک یا کارکنان آن حین اجرای وظیفه.
۲- پولیس حین اجرای وظیفه.
۳- شخصی که به اساس قرار داد یا جواز از جانب د افغانستان بانک یا پولیس عمل می‌نماید.
(۳) شخصی که حکم مندرج فقرهٔ (۱) این ماده را نقض کند، مرتکب جرم شناخته شده به حبسی‌که از شش ماه تجاوز ننماید یا جریمه نقدی که از دوازده هزار افغانی بیشتر نباشد و یا هر دو محکوم به جزاء می‌گردد.
(۴) هیچ شخص در رابطه به چاپ همانند بانکنوتی‌که توسط د افغانستان بانک صادر شده است، در موارد آتی مطابق فقرهٔ (۳) این ماده محکوم به مجازات نمی‌گردد در صورتی‌که معلوم گردد، که طول یا عرض آن بانکنوت مشابه کمتر از سه چهارم یا بیشتر از یک و نیم برابر طول و یا عرض بانکنوت جاری باشد:
۱- شکل مربوطه صرفاً سیاه و سفید باشد.
۲- تشابه صرف در یک روی بانکنوت همانند، ظاهر شده باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وسائل یا مواد

مادۀ پنجاه و ششم:

شخصی‌که بدون داشتن عذر قانونی که اثبات آن بر عهدۀ خود او می‌باشد، در رابطه به ماشین، انجمن، ابزار، وسایل، مواد یا اشیای را که می‌داند برای ساختن پول جعلی، توکن‌های جعلی قیمت دار به‌کار می‌رود یا بداند که برای چنین استفاده‌ای تهیه شده و آن‌را بسازد، ترمیم نماید یا اقدام به ساختن یا ترمیم آن نماید یا خرید و فروش نماید و یا در حیازت خود داشته باشد، مرتکب جرم شناخته شده، به حبس طویل محکوم می‌گردد.

انتقال وسائل سکه زدن از ضرابخانه

مادۀ پنجاه و هفتم:

شخصی که بدون داشتن عذر قانونی که اثبات آن بر عهدۀ خود او می‌باشد، به‌-طور آگاهانه یکی از اشیای آتی را از ضرابخانه دارای جواز فعالیت قانونی خارج نماید، مرتکب جرم شناخته شده، به حبس طویل محکوم می‌گردد:

۱- ماشین، انجن، ابزار، وسایل، مواد یا اشیایی را که در رابطه با ساختن سکه استفاده می‌شود یا به‌کار می‌رود.

۲- جز قابل استفاده در اشیای مندرج فقرۀ (۱) این ماده.

۳- سکه، استوانۀ فلز یا مخلوطی از فلزات.

اعلان، تجارت

مادۀ پنجاه و هشتم:

(۱) شخصی‌که یکی از اعمال آتی را انجام دهد، مرتکب جرم شناخته شده، حسب احوال به حبسی که از پنج سال تجاوز ننماید، محکوم می‌گردد:

۱- اعلان یا پخش هر نوع اشتهار مبنی بر پیشنهاد فروش، فراهم کردن یا انتقال پول یا توکن‌های جعلی قیمت دار یا اطلاعات در رابطه با طرز استفاده یا وسائلی که توسط آنها پول یا توکن‌های جعلی قیمت دار فروش، فراهم یا انتقال گردیده می‌تواند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- خریداری، بدست آوردن، مذاکره یا پیشنهاد مذاکره نمودن در مورد خریداری یا بدست آوردن توکن های قیمت دار جعلی یا به شکل دیگری در رابطه بـه آنهـا ارتباط گرفتن.

(۲) هیچ کس مطابق حکم فقرهٔ (۱) این ماده در رابطه به سکه یا بانکنوت واقعی که ارزشی به‌عنوان پول ندارد، محکوم به ارتکاب جرم نمی‌گردد، مگر این‌که بداند که سکه یا بانکنوت‌های متذکره ارزشی به عنوان پول ندارد و در رابطه بـه آن‌هـا خدعه و فریب وجود داشته است.

احکام اختصاصی در مورد اثبات

مادهٔ پنجاه و نهم:

(۱) جعل کاری در رابطه به پول یا توکن‌های قیمت دار با وجـود عـدم مـشابهت، انقضای مدت و تبادلهٔ آنها، جرم کامل پنداشته می‌شود.

(۲) امضای شخص مؤظف دافغانستان بانک در رابطه به اثبات مبنی بر جعلـی یـا واقعی بودن و رایج یا عدم رایج بودن پول یا توکن‌های قیمت‌دار در افغانستان یـا کشورهای دیگـر در امـر تحقیـق جعـل کـاری کـافی بـوده، ضـرورت بـه اثبـات مشخصات رسمی شخص امضاء کننده نمی‌باشد.

(۳) طرفی که تصدیقنامهٔ مندرج فقرهٔ (۲) این ماده علیه وی ارائـه شـده اسـت، می‌تواند به اجـازهٔ محکمـه بـه منظـور تحقیـق متقابـل، حـضور تحقیـق کننـدهٔ جعلکاری را تقاضاء نماید.

(۴) تصدیقنامهٔ مندرج فقرهٔ (۲) این ماده منحیث مدرک پذیرفته نمی‌شود، مگـر این‌که طرفی که قصد ارائهٔ آن را دارد، قبل از جریـان محاکمـه، طـرف مقابـل را مطلع و یک نسخه از تصدیقنامه را به وی ارسـال نموده باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشر غیر مجاز بانکنوت، سکه، اسناد و نشانه‌ها (توکن‌ها)

مادۀ شصتم:

شخصی‌که بانکنوت یا سکه‌ای را در تناقض با حکم مندرج فقرۀ (۱) مادۀ سی و چهارم این قانون یا سایر اسناد یا توکن‌ها را که در افغانستان به منظور نشر مورد استفاده قرار می‌گیرد، نشر نماید، به حبس طویل محکوم می‌گردد.

مصادره

مادۀ شصت و یکم:

بانکنوت‌ها، سکه‌ها، اسناد و نشانه‌ها یا توکن‌های قیمت دار جعلی و وسایلی که برای ساختن مورد استفاده قرار می‌گیرد یا به این منظور تهیه شده باشد، مصادره می‌گردد.

(۲) پولیس می‌تواند اشیای آتی را ضبط و نگهداری نماید:

۱- پول جعلی.

۲- نشانه‌های قیمت دار جعلی.

۳- ماشین‌ها، انجن‌ها، ابراز، وسایل، مواد یا اشیایی که برای ساختن پول یا توکن‌های قیمت دار جعلی به‌کار رفته اند یا برای استفادۀ آنها اختصاص داده شده و یا به مقصد تولید آنها ساخته شده‌اند.

(۳) اشیای ضبط شدۀ مندرج فقرۀ (۲) این ماده غرض امحاء یا به منظور دیگری که مقامات ذیصلاح لازم بداند، به د افغانستان بانک فرستاده می‌شود. اشیائی‌که نگهداشت آن منحیث مدرک اثاثیۀ جرم ضروری پنداشته شود از این حکم مستثنی است.

(۴) بانکنوت، سکه، سند یا سایر نشانه ها در تناقض با فقرۀ (۱) این ماده که منحیث پول برای دوران در دافغانستان بانک در نظر گرفته شده باشد، جعلی پنداشته می‌شود.

مواردی که مطابق احکام این فصل مجاز دانسته شده از این حکم مستثنی می-باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فصل پنجم
وظایف و فعالیت‌های پولی

سیاست پولی

مادۀ شصت و دوم:

د افغانستان بانک مسئول طرح، اتخاذ و اجرای سیاست پولی کشور می‌باشد.

عملیات بازار آزاد

مادۀ شصت و سوم:

د افغانستان بانک در اجرای سیاست پولی خود می‌تواند از طریق بازار آزاد در خرید و فروش قطعی (فوری یا پیش خرید) و یا به موجب قرار دادهای باز خرید، اسعار خارجی قابل تبادله، اسناد بهادار قرضه منتشر شده از جانب دولت، از طرف خود اقدام نماید. در این مورد از سایر اسعار و اسناد بهادار استفاده به عمل آمده نمی‌تواند.

ذخایر الزامی بانک‌ها

مادۀ شصت و چهارم:

(۱) د افغانستان بانک در اجرای سیاست پولی خود می‌تواند بانک‌ها را مکلف نماید، سپرده‌هایی (ذخایر الزامی) در د افغانستان بانک بگذارند. میزان حد اقل این سپرده‌ها به اساس مقدار، نوع یا سررسید سپرده‌ها، وجوه قرضه دریافت شده و سایر بدیهی‌های بانک‌ها که د افغانستان بانک لازم بداند، طبق مقررات مربوط تعیین می‌نماید. میزان ذخایر الزامی در برابر بدیهی‌ها برای همه بانک‌ها یکسان می‌باشد.

(۲) د افغانستان بانک می‌تواند میزان سپرده‌های نقدی یا سایر سپرده‌های پولی بانک‌ها را که به‌حیث ذخایر الزامی در د افغانستان بانک دارند و مدت زمانی که اوسط بیلانس‌های روزانه جهت تعیین میزان ذخایر الزامی موجوده تثبیت می‌گردد، طبق مقررات مربوط تعیین نماید.

د افغانستان بانک می‌تواند برای ذخایر الزامی مفاد تعیین نماید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳) در مقررات مندرج فقرهٔ (۲) این ماده که به‌موجب آن ذخایر الزامی معین می‌شوند یا تغییراتی در آن رونما می گردد، تاریخی که بانک‌ها ذخایر جدید یا میزان آن‌را رعایت نمایند نیز معین می‌گردد.

تخلف از تأمین ذخایر الزامی

مادهٔ شصت و پنجم:

در صورتی‌که بانک‌ها از تأمین حد اقل ذخایر الزامی مندرج مادهٔ شصت و چهارم این قانون خود داری ورزند، د افغانستان بانک می‌تواند الی جبران کاهش، جریمه را که مقدار آن طبق مقررات د افغانستان بانک تعیین می‌گردد، اعمال نماید.

عملیات تنزیل

مادهٔ شصت و ششم:

(۱) د افغانستان بانک می‌تواند صرف اسناد عرضه شدهٔ آتی بانکی را که نزد د افغانستان بانک حساب داشته باشد، تنزیل دهد:

۱- برات و حجت که واحد پول آنها افغانی و قابل پرداخت در کشور بوده و دارای امضای حد اقل سه طرف که قابلیت پرداخت دیون شان را داشته و حد اقل یک طرف از آنها بانک باشد و میعاد سررسید آنها مدت سه ماه از تاریخ دریافت آن توسط د افغانستان بانک بیشتر نباشد.

۲- در موارد استثنایی د افغانستان بانک می‌تواند اسناد مندرج جزء (۱) این فقره را در صورتی‌که حد اقل دارای امضاء دو طرف که قابلیت پرداخت دیون شان را داشته و از جمله یک طرف آن بانک باشد و میعاد سررسید آنها بیش از سه ماه الی شش ماه از تاریخ دریافت آنها توسط د افغانستان بانک نباشد.

۳- اسناد بهادار قرضه که توسط دولت یا د افغانستان بانک صادر یا ضمانت گردیده، جزء اسناد بهادار قرضه عرضه شده به عموم جهت فروش و در قلمرو افغانستان قابل پرداخت بوده و واحد پولی آن افغانی و میعاد سررسید آنها مدت سه ماه از تاریخ اخذ آن توسط د افغانستان بانک باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) عملیات تنزیل مندرج فقرهٔ (۱) این ماده تابع سـایر شـرایط و مقـررات (بـه-شمول نرخ تنزیل) که از طرف د افغانستان بانک وضع می‌گردد، می‌باشد.
(۳) د افغانستان بانک می‌تواند از تنزیل هر یک از اسناد مندرج فقره‌هـای (۱) و (۲) این ماده خود داری نماید.

اعطای قروض

مادهٔ شصت و هفتم:

(۱) د افغانستان بانک می‌تواند طبق شرایط و مقررات مربوط برای مدت الی سـه ماه به سایر بانک‌ها قرضه اعطاء نماید، مـشروط بـراین‌کـه در د افغانـستان بانـک حساب داشته و توسط یکی از دارائی‌های آتی آن‌ها تضمین شود:
۱- ذخایر اسعاری مندرج مادهٔ هفتاد و دوم این قانون.
۲- سایر اسناد بهادار قرضه که توسط دولت صادر و یا ضمانت شده و جزء اسـناد بهادار قرضهٔ عرضه شده به عموم در کشور قابل پرداخت به پول افغانی باشد.
۳- رسیدهای گدام امـوال، اسنـاد مـالکیت کـالاها یا مواد اولیه یـا سایر اجنـاس که در مقابل خطر نابودی و ضرر بیمه شده باشند.
۴- سپرده‌های موجود نزد دافغانستان بانک یا سپرده گیرنده‌هـــای قابـل قبـول برای د افغانستان بانک مرکب از انواع دارایی‌هـایی‌کـه دافغانـستان بانـک مطـابق احکام این قانون مجاز به خرید و فروش یا معامله آنها می‌باشد، به شـمول طـلا و سایر فلزات و احجار کریمهٔ گرانبها.
(۲) قرضه بانک‌هائی‌که نزد د افغانستان بانک حساب دارند صرف به دفاتر مرکزی آنها در افغانستان اعطاء می‌گردد.

نرخ های تنزیل و قرضه

مادهٔ شصت و هشتم:

نرخ‌های تنزیل و قرضهٔ دافغانستان بانک مطابق مقرراتی‌که دافغانستان بانک وضع می‌نماید، تعیین می‌گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فصل ششم
سیاست نرخ و کنترول اسعار

سیاست های کلی

مادۀ شصت و نهم:

(۱) د افغانستان بانک مسئول طرح، اتخاذ، تنظیم و اجرای سیاست نرخ اسعار کشور بوده، مکلف است قبل از اتخاذ تصمیم در این زمینه با وزارت مالیه مشوره نماید.

(۲) د افغانستان بانک منحیث نمایندۀ افغانستان در رابطه به کنترول اسعار در مطابقت با احکام قوانین نافذۀ مربوط، عمل می‌نماید.

گزارش‌های رسیده، صورت حسابات یا اطلاعاتی که لازمی پنداشته می‌شود، توسط د افغانستان بانک ارائه می‌گردد.

مکلفیت‌ها

مادۀ هفتادم:

د افغانستان بانک دارای مکلفیت‌های آتی می‌باشد:

۱- وضع مقررات، لوایح، دستورالعمل‌ها یا رهنمودهای لازم غرض اجرای سیاست نرخ اسعار و فعالیت‌های بازار اسعار درکشور.

۲- ثبت و صدور جواز و نظارت و تنظیم امور مربوط به صرافان، بانک‌ها و سایر مؤسسات مالی مطابق مادۀ هفتاد و هفتم این قانون.

۳- تعیین حدود راجع به وضعیت اسعار، صرافان و بانک‌ها.

۴- سازمان دهی و تدویر مجالس لیلام اسعار.

۵- اداره و نگهداری ذخایر بین المللی افغانستان.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قرار دادهای تصفیه و پرداخت‌های بین المللی

مادهٔ هفتاد و یکم:

د افغانستان بانک می‌تواند برای خود و یا به نمایندگی دولت با مؤسسات دولتی و خصوصی تصفیوی مقیم خارج، موافقتنامه‌های تصفیوی و پرداختی یا سایر قرار دادها را عقد نماید.

ذخایر اسعاری

مادهٔ هفتاد و دوم:

(۱) د افغانستان بانک ذخایر اسعاری کشور را که متشکل از تمام یا قسمتی از دارایی‌های ذیل می‌باشد، ایجاد و نگهداری می‌نماید:

۱- طلا، احجار کریمه و سایر فلزات قیمتی.

۲- بانک نوت‌ها و سکه‌های اسعار قابل تبادلهٔ آزاد.

۳- مبالغ موجود در حسابات دافغانستان بانک که به‌صورت اسعار قابل تبادلهٔ آزاد در دفاتر بانک‌های مرکزی خارجی یا سایر مؤسسات مالی نگهداری می‌گردند.

۴- مجموع مبلغ حق برداشت مخصوص از صندوق بین المللی پول که به‌وسیلهٔ دولت نگهداری می‌شود.

۵- برات، حجت، نوت‌های تعهدی، اسناد سپرده، اسناد قرضه و سایر اسناد بهادار قرضه که به اسعار قابل تبادله، قابل پرداخت باشد.

۶- قرارداد پیش خرید یا خرید دوباره، قرار داد معاوضهٔ اسعار دافغانستان بانک که توسط بانک‌های مرکزی خارجی یا سازمان‌های مالی بین المللی انجام یافته یا ضمانت شده، قرارداد مستقبلی و اختیار و سایر قراردادهای که به دافغانستان بانک حق دریافت اسعار قابل تبادلهٔ خارجی را می‌دهد.

(۲) د افغانستان بانک مکلف است ذخیرهٔ بین المللی‌اش را به میزانی نگهدارد که برای اجرای سیاست‌های پولی و نرخ اسعاری و تسویه عندالمطالبه معاملات بین المللی افغانستان کفایت نماید.

(۳) درصورتی‌که ذخیرهٔ بین المللی مندرج فقرهٔ (۲) این ماده طوری تقلیل یابد یا در حال خطر سقوط باشد که سیاست‌های پولی یا اسعاری یا تسویه

(c) ketabton.com: The Digital Library

عندالمطالبه معاملات بین المللی کشور را تکافو ننماید، د افغانستان بانک تـدابیر اصلاحی را در نظر گرفـته و گزارش موضوع را همراه با پیشنهاد راه حل‌های مؤثر بهبـود وضـع به شـورای وزیران ارائه می‌نماید.

(۴) د افغانستان بانک مکلف است الی رفع وضعیت مندرج فقـرهٔ (۳) ایـن مـاده به اقدامات اصلاحی ادامه داده، گزارشات و پیـشنهادات لازمه را ارایه نماید.

دریافت، نگهداری و انتـقال ذخایر اسعاری بین المللی

مادهٔ هفتاد و سوم:

د افغانستان بانک مطابق احکـام مندرج قانون بانکداری می‌تواند اقـدامات لازم را غرض دریافت، نگهداری و انتقال ذخایر اسعاری بین‌المللی مندرج فقرهٔ (۱) مـادهٔ هفتاد و دوم این قانون انجام داده و مطابق بهترین معیارهای شناخته شـدهٔ بـین المللی آن‌را اداره نماید.

محدودیت بر بدیهی های اسعاری

مادهٔ هفتاد و چهارم:

د افغانستان بانک نمی‌تواند افزایـش بدیهی‌های خود را که به اسعار قابل پرداخت می‌باشـند، در صورتی‌که در نتیجهٔ آن مجموع این بدیهی‌ها معادل بیش از پنجاه فیصد مجموع مبلغ سرمایهٔ دست نخورده و ذخایر اسعاری‌اش بالغ گـردد، اجـازه بدهد.

صرافان اسعار

مادهٔ هفتاد و پنجم:

(۱) صرافان اسعار مکلف اند جواز فعالیت را از د افغانستان بانک اخذ نمایند.

(۲) طرز اعطاء، ثبت، رد و لغو جواز طبق مقررات مربوط تنظیم می‌گردد.

(۳) اشخاص آتی از حکم مندرج فقرهٔ (۱) این ماده مستثنی می‌باشند:

۱- د افغانستان بانک.

۲- بانک‌ها

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳- اشخاص معین بنابر دلیل طبیعت، اندازه و موقعیت داد و ستد یا نوع مشتریان شان.

(۴) معافیت‌هایی که به اشخاص مندرج جزء (۳) فقرهٔ (۳) این ماده اعطاء می‌گردد، مشروط یا از نظر زمانی محدود یا قسمی بوده و خدماتی که توسط آنها انجام می‌گردد یا نمی‌گردد، از طرف د افغانستان بانک فهرست می‌شود.

(۵) صرافان اسعار مکلف اند قوانین، مقررات، قواعد و طرزالعمل‌های دافغانستان بانک را کلاً و به طور اخص در موارد آتی رعایت نمایند:

۱- ارائهٔ معلومات به شعبه یا ادارهٔ مربوطه در مورد معاملاتی که ارزش آن از حد اقل مبلغ تعیین شده مندرج مقررات د افغانستان بانک تجاوز نماید.

۲- جمع آوری معلومات در مورد مشتریان و ثبت و نگهداری آن در دوسیه‌های مربوط.

۳- ارایهٔ معلومات مطلوبه راجع به مشتریان، اداره، داد و ستد و وضعیت مالی خود، مطابق شرایط پیشبینی شده مقررات مربوط دافغانستان بانک.

(۶) د افغانستان بانک می‌تواند جواز فعالیت و ثبت صرافان اسعار را در صورتی‌که از احکام این قانون یا سایر مقررات د افغانستان بانک تخلف ورزد یا مرتکب جرم گردد، لغو نماید.

فصل هفتم

روابط د افغانستان بانک با دولت

بانکدار، مشاور و نمایندهٔ مالی

مادهٔ هفتاد و ششم:

(۱) د افغانستان بانک مکلف است به حیث بانکدار، مشاور و نمایندهٔ مالی دولت و ادارات و مؤسسات دولتی‌ای‌که وزیر مالیه تعیین می‌نماید، عمل کند. د افغانستان بانک نمی‌تواند به منظور کمک مالی یا جهت تأمین منافع دولت یا یکی از ادارات و مؤسسات دولتی افغانستان معامله را انجام دهد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) د افغانستان بانک پیشنهادات مبنی بر اهداف یا سایر امور شامل ساحۀ تخصص و صلاحیت خود را قبل از ارائۀ آن به شورای ملی با وزیر مالیه مشوره می‌نماید.

(۳) وزیر مالیه هر سال حین تهیۀ بودجۀ سال آیندۀ دولت با دافغانستان بانک مشوره می‌نماید. دافغانستان بانک مکلف است در بارۀ مسایل اقتصادی و مالی مربوط به بودجه، گزارش کتبی به وزیر مالیه ارائه نماید.

(۴) د افغانستان بانک بودجۀ سال بودجوی آینده را طبع و در اختیار وزیر مالیه قرار داده و تخصیص قابل انتقال به دولت را در سال آینده طور تخمینی تعیین می‌نماید.

مشوره و گزارش در مورد استقراض دولتی

مادۀ هفتاد و هفتم:

وزیر مالیه هر سال در باره پلان استقراض داخلی و خارجی دولتی در طول سال مالی آینده با د افغانستان بانک که شامل مبالغ مندرج در قرارداد، برنامه توزیع و سایر شرایط قرارداد می‌باشد، مشوره می‌نماید. دولت و سایر ادارات و مؤسسات دولتی مکلف اند گزارش معاملات استقراضی خود را طبق مقررات مربوط ارایه نماید.

امین و خزانه دار دولت

مادۀ هفتاد و هشتم:

(۱) د افغانستان بانک می‌تواند دیپاریت‌های دولت و ادارات و مؤسسات دولتی را بنابر تجویز وزارت مالیه بپذیرد و به حیث امین دولت، حسابات را نگهداری، پول را دریافت و پرداخت و سایر خدمات مالی مربوط را فراهم و به میزان مبالغ سپرده شده در حساب‌های مربوط عندالمطالبه پول پرداخت نموده، موافقت کند که در مقابل این سپرده ها تکتانه بپردازد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) د افغانستان بانک می‌تواند به سایر مؤسسات مـالی صلاحیت دریافت سـپرده هایی مندرج فقرهٔ (۱) این ماده را مطابق به شرایطی که تجویز مـی‌نمایـد، اعطـاء کند.

فعالیت نمایندگی مالی

مادهٔ هفتاد و نهم:

د افغانستان بانک می‌تواند به حیث نماینـدهٔ مـالی بـه موافقـهٔ وزیـر مالیـه بـرای حسابات دولت و سایر ادارات و مؤسسات دولتی فعالیت‌های ذیل را انجام دهد:

۱- بازار یابی برای اسناد بهادار، قرضـه صـادره توسـط مراجـع مربـوط، ثبـــت و انتـقال آن‌ها.

۲- پـرداخت اصل پول، تکتانه، حق العمل و سایر مصارف اسناد بهادار.

۳- اجرای معاملات پرداختـی در مــورد حـسابات مراجـع فـوق الـذکـر نـزد د افغانستان بانک.

۴- اجرای سایر اموری‌که با اهداف و وظایف اصلی د افغانستان بانک موافق باشد.

معلومات مطلوبه

مادهٔ هشتادم:

د افغانستان بانک می‌تواند اطلاعات و اسناد مالی و اقتصادی را کـه جهـت انجـام وظایفش با ارایهٔ دلایل از دولت تقاضا می‌کند، دریافت نماید.

قروض د افغانستان بانک به دولت

مادهٔ هشتاد و یکم:

د افغانستان بانک نمی‌توانـد هیچگونـه مـساعدت مـالی را بـه دولـت یـا ادارات و مؤسسات دولتی فراهم نماید. مادهٔ هشتاد و دوم این قانون ازیـن حکـم مـستثنی است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خرید اسناد بهادار قرضه دولت

مادهٔ هشتاد و دوم:

د افغانستان بانک نمی‌تواند اسـناد بهادار قرضهٔ صادر شدهٔ دولت را به‌حیث قرضهٔ د افغانستان بانک به دولت، خریداری نماید.

خریداری‌های که با اهداف سیاست پولی د افغانستان بانک مطابقت داشته یا برای سرمایه گذاری دارایی های دافغانستان بانک لا زم باشـد و آن‌هـم فقـط در بـازار دست دوم صورت گیرد، از این حکم مستثنی است.

فصل هشتم

روابط د افغانستان بانک با سایر بانک‌ها

صدور جواز، نظارت و تنظیم بانک‌ها

مادهٔ هشتاد و سوم:

د افغـــانستان بانک مسئول صدور جواز، نظارت و تنظیم امور بانک‌ها می‌باشد.

همکاری با مقامات نظارتی بانکهای خارجی

مادهٔ هشتاد و چهارم:

(۱) د افغانستان بانک با مراجع نظارتی بانک‌های خارجی بر اسـاس روابط متقابل مربوط به نظارت بانـک‌هـای کـه در حـوزهٔ صـلاحیت یکـدیگر عمـل مـی‌کننـد، همـکاری نزدیک می‌نماید. این همکاری به‌صورت موافقتنامـه بـین دافغـانـستان بانک و مراجع نظارتی بانکی خارجی صورت گرفته می‌تواند.

(۲) همکاری مندرج فقره (۱) این ماده شـامـل تبادل اطلاعات در بارهٔ هر بـانکی که در حوزهٔ صلاحیت هر دو، فعالیت می‌کند، شده می‌تواند، مشروط بر ایـن‌کـه اصل سری بودن را رعایت نماید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حسابات بانکی در دفاتر

مادۀ هشتاد و پنجم:

د افغانستان بانک می‌تواند تحت شرایط و حدودی که در موافقتنامۀ مربوط به حساب بانکی تذکر می‌یابد، در دفاتر خود برای بانک‌ها، صرافان اسعار، عرضه کنندگان خدمات اسناد بهادار، مجریان سیستم پرداخت و سایر اشخاصی‌که طبق قانون تحت نظارت د افغانستان بانک قرار دارند، حسابات بانکی افتتاح و نگهداری نموده و سپرده‌های آنها را بپذیرد.

آخرین قرضه دهنده

مادۀ هشتاد و ششم:

د افغانستان بانک می‌تواند مطابق شرایط معینه به حیث آخرین منبع قرضه دهنده برای مؤسسات مالی داخلی و خارجی دارندۀ حساب در د افغانستان بانک، از طریق اعطای کمک مالی به آنها یا در جهت تأمین منافع برای مدتی که بیشتر از سه ماه نباشد طور قرضه، معاوضه، باز خرید و تعهد مشروط قرضه را با تضمین دارایی‌های مندرج مادۀ شصت و نهم این قانون اعطاء کند، مگر این‌که د افغانستان بانک تصمیم بگیرد که در حالات استثنایی اعطای قروض تضمین نشده، مؤجه می‌باشد. قرضه یا تعهد توسط دافغانستان بانک تحت شرایط آتی صورت می‌گیرد:

۱- قرضه یا تعهد به‌منظور رعایت احکام مربوط به سیالیت دارنده حساب و منافع عامه باشد.

۲- وزیر مالیه به قرضه یا تعهد مندرج جزء (۱) این ماده ظرف (۲۴) ساعت بعد از وصول پیشنهاد مربوط، توسط د افغانستان بانک موافقه نموده باشد. میعاد قروض و تعهدات در صورتی تمدید شده می‌تواند که دارندۀ حساب، شرایط د افغانستان بانک در مورد سیالیت را رعایت نموده و مورد قناعت آن واقع گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فصل نهم
پرداخت، تصفیه و تسویه

سیستم‌های پرداخت و مجریان آن

مادهٔ هشتاد و هفتم:

(۱) د افغانستان بانک مکلف است سیستم‌های سالم و مؤثر پرداخت را تأسیس، نگهداری و توسعه دهد.

(۲) د افغانستان بانک مسئول ثبت، تنظیم و نظارت بر سیستم‌های پرداخت و مجریان آن می‌باشد.

(۳) د افغانستان بانک می‌تواند سیستم‌ها و مجریان سیستم‌های پرداخت را نظارت نموده و طبق مقررات مراتب آتی را وضع نماید:

۱- سیستم‌های پرداخت و مجریان آن‌را مکلف به اخذ جواز یا ثبت نماید.

۲- سیستم‌های پرداخت و مجریان آن‌را به رعایت مقررات احتیاطی بشمول مقرراتی که به‌منظور تسهیل نظارت د افغانستان بانک از سیستم‌های پرداخت و مجریان آن جهت نگهداری دارائی‌های عامه که در امانت آن‌ها قرار داده شده، مکلف نماید.

۳- ایجاد شرایط و مقررات، به‌شمول مقررات واجد شرایط بودن که مطابق آن مؤسسات مالی و عرضه کنندگان خدمات پولی بتواند در هر گونه سیستم پرداخت اشتراک ورزند.

۴- سیستم‌های پرداخت و مجریان آنرا به رعایت از سایر احکام مقرراتی‌که به موجب این فصل وضع می‌گردد، مکلف نماید.

(۴) شرایط و مقررات وضع شده به تأسی ازین ماده، به‌شمول آنهائی که در مورد صدور جواز و ثبت صراحت دارند، می‌تواند از یک صنف یا نوع سیستم پرداخت یا مجریان آنها تا صنف یا نوع دیگر آن متفاوت باشد.

(۵) د افغانستان بانک می‌تواند علاووه بر موارد آتی آنچه را که برای انجام وظایف مندرج فقرهٔ (۱) این ماده ضروری می‌پندارد، انجام دهد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- سازمان دهی، توسعه، اشتراک و اجراء سیستم پرداخت.
۲- حفظ و نگهداری حسابهای تسویه‌ئی برای مؤسسات مالی و مجریان سیستم پرداخت در دفاتر خود بر اساس شرایط و ضوابط مندرج مقررات یا موافقتنامه‌های مربوط.
۳- ایجاد تسهیلات جهت اعطای اضافه برداشت‌ها به حسابداران در بدل رهن کافی مطابق مقررات مربوط.
۴- ایجاد و اجرای شبکه‌های معلوماتی برای سیستم مالی کشور یا اشتراک در آن.
(۶) د افغانستان بانک می تواند در موارد آتی تسهیلات لازم را فراهم نماید:
۱- تأمین ارتباطات متقابل میان سیستم‌های پرداخت د افغانستان بانک با سایر سیستم های پرداخت.
۲- ایجاد و انکشاف روش‌های جدید تکنالوژی پیشرفته جهت اجرای پرداخت‌ها به پول رایج داخلی و اسعار.
۳- طرح و تطبیق منظم پلان‌های دوامدار در رابطه با رشد تدریجی سیستم پرداخت سراسری کشور.

سیاست سیستم پرداخت

مادهٔ هشتاد و هشتم:

(۱) د افغانستان بانک به منظور تأمین منافع مردم افغانستان با بهترین معیارهای بین المللی جهت تأمین ثبات سیستم مالی سیاست سیستم پرداخت را طرح، اتخاذ، اعلام و از تطبیق آن نظارت می‌نماید که نخستین هدف آن، تحکیم مصئونیت و مؤثریت سیستم پرداخت و جلوگیری و کنترول از خطرات احتمالی و خساره در سیستم پرداخت می‌باشد همچنان سایر جهات منافع عامه خاصتاً توسعهٔ رقابت برای سیستم خدمات پرداخت در بازار و تحفظ استفاده کنندگان از سیستم پرداخت را نیز تقویت و تأمین می‌نماید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) د افغانستان بانک مکلف است به منظور رشد و تقویه مصؤنیت و مؤثریت سیستم پرداخت، با مجریان سیستم پرداخت، بانک‌های مرکزی و سایر مقامات ذیربط داخلی و خارجی همکاری نماید.

خطرات داخلی سیستم و اطمینان در تسویه

مادهٔ هشتاد و نهم:

د افغانستان بانک می‌تواند جهت جلوگیری و کنترول از خطرات داخلی و نیل به تسویهٔ قابل اطمینان در سیستم پرداخت، مقررات و دستورالعمل‌های خاص را که حاوی نکات آتی می‌باشند، وضع نماید:

۱- اعتبار، قابلیت تطبیق، قطعیت تعهدات و موافقت نامه‌ها میان طرف‌ها و علیه تمام طرف‌های ثالث در قراردادهای دو جانبه و چندین جانبه تخلیص قواعد تسویهٔ حاکم بر معاملات مالی میان مؤسسات مالی و هر مبلغ نهائی و خالص شده‌ای‌که در مطابقت با مقررات و موافقت نامه‌های فوق الذکر تعیین می‌گردد.

۲- تقلیل و جلوگیری از خطرات ناشی از عدم رعایت مکلفیت‌های تأدیاتی حاصله از تصفیهٔ چند جانبه.

۳- قابلیت تطبیق احکام مادهٔ هفتاد و هفتم قانون بانکداری بالای طرف‌ها و علیه طرف‌های ثالث در مورد قطعیت و نهائی بودن تسویهٔ تمام فرمایشات انتقالی اشخاص به استثنای بانکها و حکم مادهٔ هشتاد و دوم قانون بانکداری در مورد تخلیص و متعادل کردن راجع به قراردادهای مالی میان اشخاص به استثنای بانک‌ها و عدم پیروی از سایر قوانین در زمینه.

۴- اعمال جریمه‌ها و تعزیرات در صورت تخلف از احکام مندرج اجزاء (۱،۲و۳) این ماده.

خدمات پولی

مادهٔ نودم:

(۱) د افغانستان بانک مسئول ثبت، صدور جواز، تنظیم و نظارت بر عرضه کنندگان خدمات پولی می‌باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) د افغانستان بانک صلاحیت دارد عرضه کنندگان خدمات پولی را نظارت نموده و مکلفیت‌های آتی را بر آن‌ها وضع نماید:
۱- اخذ جواز فعالیت و ثبت آن.
۲- مکلف ساختن به رعایت مقررات مربوط، مطابق احکام این فصل.
۳- داشتن شرایط و مقرراتی که به اساس آن خدمات پولی انجام پذیرفته، تسهیلات لازم را در امر نظارت د افغانستان بانک فراهم نموده و جهت حفظ و نگهداری دارائی‌های عامه که در امانت آنها می‌باشد، مساعدت نماید.
۴- ارائهٔ راپور معاملاتی که ارزش آن از حد اقل مبلغ تعیین شده تجاوز نماید، به شعبه یا اداره مسئول.

(۳) شرایط و مقررات به تأسی از این ماده به‌شمول شرایط صدور جواز و ثبت آن از یک صنف یا نوع خدمات پولی می‌تواند با صنف یا نوع دیگر آن متفاوت باشد.

(۴) د افغانستان بانک می‌تواند خدمات و سهولت‌هایی را که بوسیله مؤسسات مالی به‌شمول عرضه کنندگان خدمات پولی جهت ارسال، طی مراحل و دریافت فرمایشات پرداخت برای مشتریان شان به پول رایج کشور یا اسعار عرضه می‌شود، تنظیم و نظارت کند.

(۵) د افغانستان بانک می‌تواند مؤسسات مالی را در امر ایجاد اجراء و سازمان دهی خدمات و سهولت‌های مندرج فقرهٔ (۴) این ماده کمک نماید.

متفرقه

مادهٔ نود و یکم:

(۱) طرز ارائهٔ درخواست، اعطاء، ثبت، رد و لغو جواز مندرج مواد هشتاد و هفتم و نودم این قانون مطابق طرزالعمل مربوط صورت می‌گیرد.

(۲) اعطاء و ثبت جواز مندرج فقرهٔ یک این ماده حاوی مراحل آتی می‌باشد:
۱- درج معلومات در دفتر ثبت عامه.
۲- صدور جواز یا تصدیقنامهٔ ثبت توسط د افغانستان بانک.
۳- در مراحل مندرج اجزای (۱و۲) این فقره، سیستم و نوع خدمت و اشخاصی‌که برای آن‌ها جواز و تصدیق‌نامه صادر می‌گردد، مشخص می‌شود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳) اشخاص آتی الذکر از شرایط اخذ جواز و ثبت مندرج مواد هشتاد و هفتم و نودم این قانون معاف می‌باشند:

۱- د افغانستان بانک.

۲- بانک‌ها.

۳- سایر اشخاص بدلیل طبیعت، اندازه و موقعیت داد و ستد یا نوع مشتریان شان. این معافیت می‌تواند مشروط و از نظر زمانی محدود یا قسمی باشد. خدماتی که به‌وسیله چنین اشخاص تهیه می‌شود یا نمی‌شود، توسط د افغانستان بانک فهرست می‌گردد.

(۴) مجریان سیستم پرداخت و عرضه کنندگان خدمات پولی مکلف به رعایت احکام قوانین و مقررات دافغانستان بانک به طور اخص در موارد آتی می‌باشند:

۱- جمع آوری، ثبت و نگهداری معلومات راجع به مشتریان خود در دفاتر و دوسیه ها مطابق شرایط پیشبینی شده مربوط.

۲- ارائۀ معلومات مطلوبه راجع به مشتریان، اداره، داد و ستد و وضعیت مالی خود مطابق شرایط پیشبینی شدۀ مقررات مربوط دافغانستان بانک.

(۵) در صورتی‌که د افغانستان بانک تشخیص نماید که مجریان سیستم پرداخت یا عرضه کنندگان خدمات پولی یکی از احکام این قانون یا سایر مقررات را نقض کرده یا قادر به پرداخت دیون خویش نبوده یا مرتکب جرم گردیده و یا مدارکی در رابطه به تقویۀ اشتباه مبنی بر انجام فعالیت‌های جرمی وجود داشته باشد، جواز و ثبت آن‌ها لغو می‌گردد.

فصل دهم

خدمات اسناد بهادار و سیستم انتقال آن

ثبت خدمات اسناد بهادار

مادۀ نود و دوم:

(۱) شخصی‌که به‌صورت مستقیم یا غیر مستقیم در داد و ستد و عرضۀ خدمات آتی اسناد بهادار در افغانستان سهم بگیرد، مرتکب عمل غیر قانونی می‌گردد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- خدمات خرید، فروش، تبادله، اداره، حفاظت و نگهداری و حمل و نقل اسـناد بهادار.
۲- تهیهٔ خدمات جهت تخریب اسناد بهادار یا سایر اسناد مـالی.
۳- تهیهٔ خدمات برای اداره و عملیات بازار مـالی.
۴- تهیهٔ خدمات برای سرمایه گذاری در صندوق اسناد بهـادار کـه از پـول عامـه حصول شده باشد.
۵- سایر خدماتی که توسط شورای وزیران به حیث خدمات اسناد بهادار شناخته شده باشد.

(۲) شخصی که به‌حیث عرضه کنندهٔ خدمات اسناد بهـادار در دافغانـستان بانـک ثبت می‌شـود یا مطابق حکم مادهٔ نود و سوم این قانون از ثبت معاف می‌گردد، از این حکم مستثنی می‌باشد.

معافیت از مقررات ثبت

مادهٔ نود و سوم:

(۱) اشخاص آتی با نظر داشت احکام مادهٔ نود و دوم این قـانون از مقـررات ثبـت معاف می‌باشند:
۱- د افغانستان بانک.
۲- بانک‌ها.
۳- سایر اشخاص به دلایل طبیعت، اندازه و موقعیت داد و ستد یا نـوع مـشتریان شان.

(۲) اشخاص مندرج جزء (۳) فقرهٔ (۱) این ماده در صـورتی از معافیـت مـستفید می‌گردند که د افغانستان بانک از تطبیق احکام مندرج مادهٔ نود و نهم این قـانون اطـمینان حاصل نماید.

این معافیت می‌تواند مشروط یا از نظر زمانی محدود یا قسمی باشد.

(۳) خدمات اسناد بهادار که توسط اشخاص مندرج جزء (۳) فقرهٔ (۱) ایـن مـاده تهیه می‌شود یا نمی‌شود، توسط د افغانستان بانک فهرست می‌گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنظیم، نظارت و معیارهای احتیاطی

مادۀ نود و چهارم:

(۱) د افغانستان بانک با در نظر داشت اهداف مندرج مادۀ نود و نهم این قانون مسئول تنظیم و نظارت عرضه کنندگان خدمات اسناد بهادار می‌باشد.

(۲) د افغانستان بانک می‌تواند عرضه کنندگان خدمات اسناد بهادار را نظارت نموده و شرایط آتی را بالای آنها وضع نماید:

۱- رعایت مقررات احتیاطی که مطابق آن خدمات اسناد بهادار انجام می پذیرد، به‌شمول مقرراتی‌که برای تسهیل نظارت د افغانستان بانک از عرضه کنندگان خدمات اسناد بهادار و مجریان آن جهت حفظ و نگهداری از دارائی‌های عامه که در امانت این عرضه کنندگان می‌باشد.

۲- ارائۀ راپور معاملاتی را که ارزش آن از حد اقل مبلغ تعیین شده تجاوز نماید، به ادارۀ مربوطۀ دولت.

(۳) مبالغ و اسناد بهاداری‌که مقروضیت عرضه کنندۀ خدمات اسناد بهادار به مشتریان شان را تشکیل می‌دهد، از دارائی‌ها و اسناد بهادار که در حسابات سایر مشتریان کریدت می‌شود و طور مجزا نگهداری می‌گردد، از وجوه یا اسناد بهادار در تادیه بدیهی‌های سایر مشتریان یا بدیهی‌های خود آن عرضه کنندۀ خدمات اسناد بهادار، استفاده به عمل آمده نمی‌تواند.

بانک‌ها از این حکم مستثنی می‌باشند.

محدودیت در عرضۀ عام و فروش اسناد بهادار

مادۀ نود و پنجم:

(۱) هیچ شخص نمی‌تواند به صورت مستقیم یا غیر مستقیم در رابطه به خریداری و فروش اسناد بهادار یا در عرضۀ خدمات آن که در دفتر ثبت عام در دافغانستان بانک ثبت نشده باشد، فعالیت نماید. حالات و شرایط استثنایی طبق مقررات مربوط تنظیم می‌گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) د افغانستان بانک می‌تواند شرایطی را جهت حفظ و نگهداری ثبت مندرج فقرهٔ (۱) این ماده به‌شمول شرایط مربوط به ارایه معلومات به عموم راجع به اسناد بهادار و صادر کنندگان آن وضع نماید.

(۳) د افغانستان بانک می‌تواند ثبت سند بهادار را به‌حیث سند بهادار منظور شده، تحت شرایط آتی لغو نماید:

۱- در صورتی‌که صادر کنندهٔ سند بهادار به‌حیث شخصیت مستقل موجودیت خود را از دست داده یا از طرف محکمه از پرداخت دیون عاجز و ورشکسته اعلان شده باشد.

۲- در صورتی‌که ارزش بازاری سند بهادار کمتر از بیست افغانی باشد.

(۴) داد و ستد سند بهاداری‌که ثبت نشده باشد، باطل پنداشته می‌شود. در صورتی‌که داد و ستد تسویه شده باشد، خریدار می‌تواند سند بهادار را در بدل قیمت پرداخت شده به فروشندهٔ سند بدون آن‌که حق‌العمل، فیس و یا مصارف دیگران را دریافت کند، مسترد نماید.

سیستم‌های انتقال اسناد بهادار

مادهٔ نود و ششم:

(۱) د افغانستان بانک مکلف است سیستم‌های سالم و مؤثر اسناد بهادار را ایجاد، نگهداری و توسعه دهد.

(۲) اشخاصی‌که جواز فعالیت را از د افغانستان بانک دریافت نموده اند نمی‌توانند، در انتقال اسناد بهادار تشبث نمایند.

(۳) د افغانستان بانک مسئول صدور جواز، تنظیم و نظارت از سیستم‌های انتقال اسناد بهادار و مجریان آن می‌باشد.

(۴) د افغانستان بانک می‌تواند شرایط آتی را بالای سیستم‌های انتقال اسناد بهادار و مجریان آن وضع نماید:

۱- رعایت مقررات احتیاطی بشمول مقرراتی که به منظور فراهم آوری تسهیلات در امر نظارت دافغانستان بانک از سیستم‌های انتقال اسناد بهادار و مجریان آنها و حفظ و نگهداری دارائی‌های عامه که در امانت آن‌ها قرار داده شده است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- فراهم نمـودن زمینه برای تطبیق حکـم مادهٔ هفتاد و هفتم قـانون بانکـداری (میان طرف‌ها و علیه تمام طرف‌های ثالث) در مورد قطعیت و نهائی بودن تسویهٔ تمام فرمایشات انتقا ل اسناد بهادار اشخاص. بانک‌ها از این حکم مـستثنی مـی-باشند.

۳- داشتن شرایط جهت اشتراک در سیستم انتـقال اسناد بهادار.

(۵) شرایط و مقررات مندرج فقرهٔ (۴) این ماده از یـک طبقـه یـا نـوع سیـستم انتـقال اســناد بهادار یا عاملین اسناد بهادار با طبـقه یا نــوع دیگـر آن متفـاوت بوده می‌تواند.

(۶) د افغانستان بانک می‌تواند جهت انجام بهتر وظایف مندرج فقرهٔ (۱) این ماده اجراآت ذیل و سایر موارد که ضروری پنداشته می‌شود، انجام دهد:

۱- سازمان دهی، ارتقاء و اجرای سیستم‌های انـتقال اسناد بهـادار و اشـتراک در آن.

۲- حفظ و نگهداری حسابات تسویه‌ئی برای مجریان سیستم‌های انتــقال اسـناد بهادار و عرضه کنندگان خدمات اسناد بهادار در دفاتر خود طبق شرایط و ضوابط مقررات مربوط موافقتنامه‌ای‌که با دارندگان حساب به امضاء می‌رساند.

۳- ایجاد تسهیلات جهت اعطای اضافه برداشت به حسابداران در بدل رهن کافی مطابق مقررات مربوط.

(۷) د افغانستان بانک می‌تواند تسهیلات لازم را در رابطه بـه مـوارد آتـی فـراهم نماید:

۱- تأمین ارتباطات متقابل میان سیستم‌های تسویهٔ اســناد بهـادار د افغانــستان بـانک با سـایر سیستم‌های انتقال اسناد بهادار.

۲- ایجاد و انکشاف روش‌های جدید و تکنالوژی پیشرفته برای انتقال اسناد بهادار به پول داخلی و اسعار.

۳- طرح و تطبیق منظم پلان‌های دوامدار بـرای رشـد تـدریجی سیـستم انتقـال اسناد بهادار در کشور.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۸) د افغانستان بانک می‌تواند در مورد حفظ و نگهداری، دفتر داری و انتقال اسناد بهادار قرضه صادره توسط دولت یا د افغانستان بانک و تسویهٔ معاملات اسناد بهادار قرضه طرزالعمل لیلام آن و همچنان تنظیم امور مربوط به دلالان مقررات وضع نماید.

منع برنامه‌های هرمی

مادهٔ نود و هفتم:

هیچ شخص نمی‌تواند به صورت مستقیم یا غیر مستقیم در ایجاد، آفر دهی یا آفر گیری، اعلان، تطبیق، تمویل، اداره، نظارت و رهبری برنامه که مفاد اشتراک کنندگان آن عمدتاً وابسته به ازدیاد تعداد مشترکین در برنامه و حجم سهم گیری آنها باشد، سهم بگیرد.

متفرقه

مادهٔ نود و هشتم:

(۱) شرایط درخواست، اعطاء و رد جواز مندرج مواد نود و چهارم و نود و ششم این قانون و طرز ثبت یا لغو آن مطابق مقررات مربوط مشخص می گردد.

(۲) جوازها و ثبت شامل مراحل آتی می‌باشند:

۱- درج معلومات در دفتر ثبت عامهٔ دافغانستان بانک.

۲- صدور جواز یا تصدیق نامهٔ ثبت از طرف د افغانستان بانک.

۳- در مراحل مندرج اجزای (۱ و ۲) این فقره سیستم و نوع خدمت و اشخاصی- که به آن‌ها جواز و تصدیق نامه صادر می‌گردد، نیز شناسایی می‌گردند.

(۳) عرضه کنندگان خدمات اسناد بهادار مجریان سیستم انتقال اسناد بهادار علاووه بر رعایت احکام قوانین و مقررات مربوط، مکلف به انجام امور آتی نیز می‌باشند:

۱- جمع آوری و نگهداری معلومات راجع به مشتریان مطابق مقررات مربوط.

۲- ارائهٔ معلومات مطلوبه راجع به مشتریان، اداره، داد و ستد و وضعیت مالی مطابق مقررات مربوط.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴) د افغانستان بانک می‌تواند جواز و ثبت عرضه کنندهٔ خدمات اسناد بهادار یا مجری سیستم انتقال اسناد بهادار را که احکام این قانون و مقررات مربوط را نقض نماید یا عاجز از پرداخت دیون خود باشد و یا مرتکب جرم گردیده یا مدارکی مبنی بر تقویهٔ اشتباهات در رابطه به انجام فعالیت‌های جرمی موجود باشد، لغو نماید.

(۵) شخصی‌که به صورت مستقیم یا غیر مستقیم در رابطه به خدمت اسناد بهادار یا سیستم انتقال اسناد بهادار که ممنوع شده یا در تناقض با یکی از اهداف مندرج مادهٔ نود و نهم این قانون فعالیت نماید یا وجوه و اسناد بهادار حاصل شده از مشتریان را به نفع یا برای حساب آنها استعمال یا اجازهٔ استعمال آن‌را به طرف ثالث بدهد و یا اعمال فریب کارانه را انجام دهد، مرتکب جرم شناخته شده، به حبسی‌که از دو سال تجاوز ننماید یا جریمهٔ نقدی که از بیست و پنجهزار افغانی بیشتر نباشد و یا هر دو محکوم به جزاء می‌گردد.

اشیائی که در ارتکاب جرم از آنها استفاده به عمل آمده (به شمول پول نقد) مصادره می‌گردد.

وظایف

مادهٔ نود و نهم:

د افغانستان بانک مکلف است اهداف آتی را که به منظور پیشبرد وظایف مندرج این فصل به آن محول شده، بر آورده سازد:

۱- جلب و گسترش اعتماد و آشنائی مردم با خدمات اسناد بهادار، سیستم انتقال اسناد بهادار و بازار مالی.

۲- حفظ و نگهداری دارائی‌ها و سرمایه گذاری‌های سرمایه گذاران در اسناد بهادار.

۳- ممانعت اشخاص از انجام خدمات اسناد بهادار جهت بر آوردن هدف جرمی-ای‌که فریبکاری، خیانت و سؤ استفاده از اطلاعات مربوط به معامله اسناد بهادار یا عواید حاصله از آن‌را در برداشته باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فصل یازدهم

حساب‌ها، صورت حساب مالی، بررسی‌ها و گزارش‌ها

سـال مـالی

مادۀ صدم:

سال مالی د افغانستان بـانک سال هجری شمسی بوده که از روز اول مـاه حمـل آغاز و در روز آخر ماه حوت همان سال پایان می‌یابد.

روش حسابداری

مادۀ یکصد و یکم:

د افغانستان بانک مکلـف اسـت حـسابات و ریکـاردهـای خـود را در مطابقـت بـا معیارهای بین المللی حسابداری که فعالیت‌هـا و شـرایط مـالی آن‌را بـه صـورت دقیق منعکس سازد، حفظ و نگهداری نماید.

صورت حساب مالی

مادۀ یکصد و دوم:

د افغانستان بانک مکلف است صورت حساب مـالی هـر سـال مـالی خـود را کـه شامل بیلانس شیت، صورت حساب نفع و ضرر و سایر صورت حساب‌های مربوطه است، تهیه و ترتیب نماید.

بررسی حسابات

مادۀ یکصد و سوم:

حساب‌ها و ریکاردهای د افغانستان بانک مطابق معیارهـای بـین المللـی، توسـط بررس‌های مستقل خارج از بانک که از طرف شـورای وزیـران تعیـین مـی‌شـوند، بررسی می‌گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

طبع و انتشار صورت حسابها و راپورها

مادهٔ یکصد و چهارم:

(۱) د افغانستان بانک مکلف است در اخیر هر سال مالی طی مدت سه ماه مراتب آتی را به شورای ملی ارایه نماید:

۱- کاپی صورت حساب‌های مالی که توسط بـررس‌ها تصدیق شده باشد.

۲- کاپی راپور فعالیت‌ها و سایر امور مربوطه سـال مـالی.

۳- گزارش در مورد وضع اقتصادی.

(۲) د افغانستان بانک مکلــف اســت در اخیـر هـر مـاه طـی مـدت پـانزده روز، پروفورمهٔ صورت حساب‌های مالی خود را کـه حـاوی تغیـرات خـالص در ذخـایر اسعاری د افغانستان بانک در طول همان ماه می‌باشد، به وزیر مـالیه ارایه نماید.

(۳) د افغـانستان بانک بعد از ارایه پروفورمهٔ صـورت حـساب‌هـای مـالی و راپـور مندرج فقره های (۱و ۲) این ماده و سایر گزارش‌هـا و مطالعـات در بـارهٔ مـسائل مـالی و اقتصادی را حـسب لزوم دید نشر می‌نماید.

گزارش سیاست پولی

مادهٔ یکصد و پنجم:

(۱) هرگاه ذخیرهٔ خالص حسابات ذخـیروی د افغانستان بانک در ظرف هفت روز بیشتر از بیست فیصد سـقوط کنـد، د افغانـستان بانـک مکلـف اسـت مراتـب را تحریری به رئیـس جمهور و وزیر مالیه گزارش دهد.

(۲) د افغانستان بانک مکلف است بعد از هر شش ماه پلان اجراآت آیندهٔ خود که مراتب آتی را در بر داشته باشد، به شورای ملی ارائه نماید:

۱- تشریح و توضـیح دلایل اتخاذ سیاست پـولی کـه د افغانـستان بانـک آن‌را در طول شش ماه آینده تطبیق می‌نماید.

۲- تشـریح اصولی که د افغانستان بانک برای اتخاذ و اجرای سـیاست پولی خـود در دو سـال آینده یا مدت طولانی تری، تطبیق می‌نماید.

۳- تجدید نظر و ارزیابی از اتخاذ و اجرای سیاست پولی توسط دافغانستان بانـک در مدت زمانی که شرح آخرین شش ماه گذشتهٔ سـیاست پولی را در بر دارد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فصل دوازدهم
کمیسیون حل منازعات مالی

کمیسیون
مادۀ یک صد و ششم:

به منظور حل منازعات مالی مندرج این قانون کمیسیونی در د افغانستان بانک تأسیس می‌شود که قضایای مالی مورد منازعه را قبل از رسیدگی قضائی به صورت مصالحتی حل و فصل می‌نماید.

صلاحیت های کمیسیون
مادۀ یکصد و هفتم:

(۱) کمیسیون می‌تواند تصامیم و احکام آتی د افغانستان بانک را مورد تجدید نظر قرار دهد:

۱- تصمیمی‌که در مورد رد درخواست جواز بانکی، اجازه نامۀ بانکی یا ثبت درخواست دهنده اتخاذ می‌نماید.

۲- تصمیمی‌که در مورد وضع قیود یا محدودیت‌ها بر جواز بانکی یا اجازه نامۀ بانکی یا ثبت وضع می‌گردد.

۳- تصمیمی‌که در مورد الغای ثبت جواز بانکی یا اجازه نامۀ بانکی اتخاذ می‌شود.

۴- تصمیمی‌که در مورد جبران ضرر یا مجازات مالی صادر می‌گردد.

۵- احکام صادر شده علیه شخصی‌که بدون داشتن جواز یا اجازه نامۀ بانکی یا ثبت آن در دافغانستان بانک به فعالیتی بپردازد که مطابق احکام قانون به اخذ جواز یا اجازه نامه یا ثبت مکلف باشد.

۶- تصمیمی‌که در مورد تقرر یا تمدید دورۀ کار متولی اتخاذ می‌شود.

۷- سایر مواردی‌که مطابق احکام قانون به کمیسیون محول می‌گردد.

(۲) کمیسیون می‌تواند درخواست‌های را که جهت افتتاح یا ورشکستگی علیه بانک تقدیم می‌شود، بررسی و از آن نظارت نماید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳) کمیسیون می‌تواند منازعات مالی بین ادارات مـالی را بررسـی و رفـع نمایـد مشروط بر این‌که نظر به موافقت قبلی رفع منازعات صریحاً به آن محول گردیـده باشد.

ترکیب کمیسیون

مادهٔ یکصد و هشتم:

(۱) کمیسیون حل منازعات مـالی متشکل است از:

۱- سه نفر حقوقدان به پیـشنهاد رئـیس د افغانـستان بانـک و منظـوری رئـیس دولت.

۲- سـه نفر حسابدار مسلکی، مجرب و سـابقه دار امور مـالی بـه پیـشنهاد وزیـر مـالیه و منظوری رئیس دولت.

۳- مامورین اداری و کارمندان حسب ضرورت.

۴- رئیس کمیسیون از بین اعضای حقوقدانان به پیشنهاد رئیس دافغانستان بانک و منظـــوری رئیس دولـــت تعیین می‌گردد.

(۲) اعضای مسلکی کمیسیون واجد شرایط ذیل می‌باشند:

۱- تابعیت افغانستان را دارا باشند.

۲- دارای شهرت نیک بوده، به جرم خیانت در امانت محکوم نگردیده باشند.

۳- به حرمان از حقوق سیاسی و مدنی محکوم نگردیده باشد.

۴- در جریان وظیفه به وظایف رسمی دیگر مشغول نباشند.

۵- در هیچ یک از بانک‌ها عضویت شورای عالی و هیئت عامـل را نداشـته یـا بـه حیث ناظر و یا کارمند دافغانستان بانک ایفای وظیفه ننمایند.

۶- سن آنها هنگام تقرر از (۳۵) سـال کمتر نباشد.

(۳) اعضای مسلکی کمیسیون بعد از تقرر، از عهدهٔ خویش سبکدوش شده نمـی-توانند، مگر این‌که یکی از شرایط مندرج فقرهٔ (۲) ایـن مـاده را از دسـت داده یـا بالاثر ارتکاب جرم خیانت از طـرف محکمهٔ باصلاحیت به انفـصال یـا حرمـان یـا طرد از ماموریت محکوم گردند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴) عضو مسلکی با اکمال سن (۷۰) سالگی متقاعد می‌گردد و قبل از آن می-تواند با درخواست کتبی نظر به معاذیر شخصی از وظیفه استعفی بدهد.
اندازۀ معاش، حقوق تقاعد و سایر امتیازات مالی اعضای مسلکی به پیشنهاد دافغانستان بانک و تصویب شورای وزیران تعیین می‌گردد.

ثبت دارائی و عدم اشتراک در حل و فصل منازعه

مادۀ یکصد و نهم:

(۱) عضو مسلکی مکلف است هنگام تقرر، دارائی خود را درج فورمه ثبت دارائی نماید.
(۲) فورمۀ ثبت دارائی در اخیر هر سال توسط هیئت که از طرف د افغانستان بانک، وزیر مالیه و شورای وزیران تعیین می‌گردد، بررسی می‌شود نماینده شورای وزیران رئیس هیئت بررسی می‌باشد.
(۳) هرگاه عضو مسلکی در قضیه‌ای‌که غرض حل و فصل به کمیسیون راجع گردیده است، اشتراک منافع داشته باشد، از شرکت در هیئت بررسی قضیه کتباً معذرت خواسته و از رسیدگی در زمینه اجتناب می ورزد، در چنین حالت، قضیه توسط سایر اعضاء حل و فصل می‌شود، در غیر آن فیصله کمیسیون باطل پنداشته می‌شود.
(۴) هیچ یک از اعضای مسلکی یا کارمندان اداری کمیسیون نمی‌تواند تحفه یا قرضه‌ای را از جانب یکی از طرفین منازعه به نام خود یا شخصی‌که با او رابطۀ خویشاوندی تا درجه چهارم یا شرکت مالی دارند، بپذیرند.

مکلفیت های اعضای مسلکی کمیسیون

مادۀ یکصد و دهم:

اعضای مسلکی کمیسیون به رعایت مراتب آتی مکلف می‌باشند:
۱- عدم افشای معلومات راجع به اسرار وظیفه یا اطلاعاتی‌که ناشی از اجراء آن راجع به سایر اشخاص بدست آورده اند، مگر به حکم قانون یا امر محکمۀ ذیصلاح حسب ضرورت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- عدم استفاده از معلومات و اطـــلاعات بدست آمده بـه نفـع خـویش یـا سـایر اشخاص یا اعطای اجازهٔ استفاده به دیگران یا فراهم ساختن زمینهٔ استفاده از آن.

طرز العمل و لایحه کمیسیون

ماده یکصد و یازدهم:

کمیسیون مکلف است در مدت یک‌ماه بعد از تشکیل، طرزالعمل و لایحهٔ وظـایف خویش را تدوین و غرض تصویب به شورای عالی د افغانستان بانک ارایه نماید.

احضار اشخاص به کمیسیون

مادهٔ یکصد و دوازدهم:

کمیسیون می‌تواند اشخاص را در رابطه به قضیه‌ای که غرض حل و فـصل بـه آن راجع گردیده، احضار و ایشان را به ارایهٔ اسـناد و مـدارک مـورد ضـرورت مکلـف گردانند. متخلف مورد مجازات قرار می‌گیرد.

فیصلهٔ کمیسیون

ماده یکصد و سیزدهم:

(۱) کمیسیون حین اتخاذ تصمیم مراتب آتی را در نظر می‌گیرد:

۱- تصمیم کمیسیون به اکثریت ارای اعضاء اتخاذ می‌شود.

۲- تصمیم، مستند به دلایل و مدارک و مطابق احکام قانون صادر می‌گردد.

۳- تصمیم را اعضای شرکت کننده امضاء نموده و ثبت می‌گردد.

۴- یک نقل از تصمیم اتخاذ شده بعد از صدور رسماً به طرفین قضیه ارسال می‌گردد.

(۲) طرفین می‌توانـند در خلال پانزده روز از تاریخ اطلاع رسمی، بر فیصله صادرهٔ کمیسیون اعتراض و غرض حل و فصل منازعه به مراجع قضائی مراجعه نمایند.

(۳) در صورتی‌که تصمیم کمیسیون مورد اعتراض یکـی از طـرفین قـرار نگیـرد، مانند قرارهای قضائی تطبیق می‌گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعتراض بر تصامیم و احکام

مادۀ یکصد و چهاردهم:

(۱) رسیدگی به اعتراض شامل مراتب آتی می‌باشد:

۱- اعتراض علیه تصامیم و احکام دافغانستان بانک در خلا ل مدت شش ماه از تاریخ اتخاذ یا صدور آن طور تحریری از طرف شخصی‌که در تصمیم یا حکم از وی نامبرده شده، به کمیسیون ارایه می‌گردد.

۲- اعتراض حاوی توضیح دلایل مشخص مبنی بر ابطا ل یا تعدیل تصمیم یا حکم صادر شده، می باشد.

۳- مسئول اداری کمیسیون، اعتراض وارده را به رئیس کمیسیون ارائه و تاریخ انعقاد جلسه را به طرفین کتباً ابلاغ و یک نسخۀ آنرا به د افغانستان بانک می فرستد.

۴- کمیسیون در احوال آتی تصمیم یا حکم اتخاذ شده را باطل یا تعدیل می-نماید:

- در صورتی‌که د افغانستان بانک در اتخاذ تصمیم یا صدور حکم از حدود صلاحیت‌های قانونی خویش تجاوز نموده باشد.

- در صورتی‌که د افغانستان بانک در اجراآت خویش مبنی بر اتخاذ تصمیم یا صدور حکم مقررات و طرزالعمل‌های مربوط را رعایت ننموده باشد.

۵- کمیسیون حین اتخاذ تصمیم مبنی بر ابطال یا تعدیل تصامیم یا احکام دافغانستان بانک، مراتب آتی را رعایت می‌نماید:

- تصریح دلایل مندرج جزء (۴) این ماده و طرق اصلاح آن.

- تعیین تاریخ نهائی به منظور تعمیل تصمیم اتخاذ شدۀ کمیسیون.

در صورتی‌که د افغانستان بانک حسب تصمیم کمیسیون اجراآت ننماید، تصمیم اتخاذ شده عملی می‌گردد.

(۲) تصامیم اتخاذ شده و احکام صادرۀ د افغانستان بانک تا زمانی نافذ می‌باشد که از طرف کمیسیون، حکم مبنی بر ابطال یا تعدیل آن صادر نشده یا مدت اعتبار آن منقضی نگردیده باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳) تصمیم یا حکم د افغانستان بانک در مورد قضیه‌ای که مطابق تصمیم کمیسیون مبنی بر ابطال یا تعدیل، مجدداً اتخاذ یا صادر می‌شود، دو باره مورد اعتراض قرار گرفته می‌تواند.

فصل سیزدهم
احکام متفرقه

حق تقدم

مادۀ یکصد و پانزدهم:

(۱) د افغانستان بانک به‌منظور حصول طلبات خود اعم از پول نقد و سایر دارائی‌های که در حساب خود یا مدیون مربوطه نگهداری می‌نماید، حق تقدم دارد، این دارائی‌ها می تواند به‌صورت رهن برای تضمین طلبات د افغانستان بانک باشد، در صورتی‌که طلبات بسر رسیده و قابل پرداخت باشند د افغانستان بانک از آن در مجرائی و حصول طلبات خود استفاده می‌نماید. دارائی‌های بانک‌ها که منحیث ذخایر الزامی از طرف د افغانستان بانک نگهداری می‌شوند، از این حکم مستثنی می‌باشد.

(۲) د افغانستان بانک می‌تواند از حق تقدم خویش صرف با برداشت وجوه نقدی و فروش سایر دارائی‌های مدیونین در بدل قیمت مناسب و مجرایی ما حصل فروش آن بعد از کسر مصارف مربوط، در طلبات استفاده نماید.

طلب رقابتی بشمول طلب مالکیت یا سایر حقوق اکتسابی قبلی، نمی‌تواند مانع حق تقدم د افغانستان بانک گردد، مگر این‌که ثابت گردد که مامورین دافغانستان بانک می‌دانستند که این دارائی‌ها متعلق به مدیون مربوطه نمی‌باشد.

فعالیت‌های ممنوعه

مادۀ یکصد و شانزدهم:

د افغانستان بانک به استثنای مواردی که این قانون برایش تفویض صلاحیت نموده است، نمی‌تواند فعالیت‌های آتی را انجام دهد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- اعطـــای کمک مـالی به‌شکل قرضهٔ مستقیم، کمک بلاعـوض تعهد مـشروط، یا خرید قرضه، مشارکت در قرضه یا سند دیگر بدهکاری یا به‌شکل قبول قرضه یا بدهی مشروط یا سایر اشـکال و یا اشتراک در سایر فعالیـت‌هـای بـانکی منـدرج قانون بانکداری.

۲- اشتراک در تجارت و خریداری سهام شرکت سهامی به‌شمول سـهام مؤسـسهٔ مالی یا به‌صورت دیگری که منافع مـالکیت در هر گونـه تـشبث مـالی، تجـارتی، زراعتی، صنعتی یا سایر تعهدات داشته باشد.

۳- دستیابی از طریق خریداری، اجاره یا نحو دیگر به حق مـالکیت در اموال غیـر منقول. مگر این‌که به‌منظور اجرای وظایف اداری و فعالیت‌هـای خـود و یـا بـرای اسکان کارکنان مربوط یا کمک به سایر نیازمندی های مشابه مطابق احکـام ایـن قانون صورت گرفته باشد.

(۲) د افغانستان بانک می‌تواند فعالیت‌های آتی را انجام دهد:

۱- اعطای قرضه یا اجازه داشتن سهم مالکیت یا اشتراک به سازمانی که در امـور مربوط به وظایف و مکلفیت‌های د افغانستان بانک فعالیت می‌نماید.

۲- حصول تکتانه یا حقوقی که در جریان قرضه، قابل پرداخـت بـه د افغانـستان بانک باشد مشروط بر این‌که تکتانه‌ها یا حقوق، قابل فـروش بـوده و یـا بـه نحـو دیگری مصرف شده بتواند.

۳- تأسیس صندوق تقاعد یا موارد مشابه برای منفعـت یـا مـصؤنیت کارکنـان د افغانستان بانک، وابستگان و یا نمایندگان آنها و پرداخت تمام و یا قسمتی از ایـن مصارف طبق شرایط معینه.

۴- ایجاد پروگرام قرضه برای کارکنان مربوط به منظـور تهیـهٔ مـسکن، صـحت و تعلیم و تربیه آنها و اعضای خانواده‌های شان.

جمع آوری اطلاعات احصائیوی

مادهٔ یکصد و هفدهم:

(۱) د افغانستان بانک مکلف است بـه‌منظـور پـیش بـرد اهـداف و وظـایف خـود اطلاعات احصائیوی لازم را از مراجع ذیصلاح کشور و یـا مـستقیماً از نماینـدگان

(c) ketabton.com: The Digital Library

اقتصادی به دست آورده و در این زمینه با مراجع ذیصلاح سایر کشورها یا سازمان‌های بین المللی همکاری نماید.

(۲) د افغانستان بانک مکلف است به منظور هماهنگ نمودن و تنظیم لوائح و اسلوب‌های مربوط به جمع آوری، تدوین و پخش احصائیه‌ها در ساحات تخصص خویش سهم بگیرد.

(۳) د افغانستان بانک اطلاعات احصائیوی، نحوۀ تهیه، اشخاص تهیه کنندۀ این اطلاعات و سیستم محرمانۀ اطلاعات احصائیوی تهیه شده برای دافغانستان بانک را طبق مقررات تعیین می‌نماید.

(۴) د افغانسان بانک می‌تواند بانک‌هایی را که در کشور فعالیت می‌نماید مکلف به ارایۀ راپورهای سالانه، ربع وار یا راپورهای با فاصله زمانی کمتر که در بر گیرندۀ احصائیه‌های پولی، راپور عواید و مصارف، قرضه‌های صعب الحصول، خسارات ناشی از قرضه‌ها و تدارکات، بیلانس خالص اسعار و نرخ تکتانه و سایر راپورهای فعالیت‌های خود، نماید. د افغانستان بانک مکلف است احصائیه‌ها را در مطابقت با معیارها و روش‌های بین المللی تدوین نماید.

(۵) د افغانستان بانک می‌تواند مؤسسات مالی غیربانکی و نمایندگان آنها را که در کشور فعالیت می‌نمایند، به تهیه و ارایۀ راپورهای سلانه، ربع وار یا راپورهای احصائیوی با فواصل زمانی کمتر مکلف نماید.

(۶) د افغانستان بانک مکلف است ارقام احصائیوی جمع آوری شده از بانک‌ها و دیگر ادارات پولی را مطابق نیازهای سیاست گذاری به منظور آگاهی عامه و انجام مسئولیت‌هایش در قبال ادارات بین المللی تهیه و ترتیب نماید.

(۷) د افغانستان بانک می‌تواند به منظور پیشبرد وظایف و مسئولیت‌های نظارتی، سیاست گذاری و احصائیوی خویش بانک‌ها، نماینده‌گان و سایر ادارات پولی را به تهیه و ارایۀ معلومات در مورد معاملات خاص افراد یا شرکت‌های شان مکلف نماید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۸) د افغانستان بانک مکلف است قبل از انـتشار معلومات احصائیوی کـه در اثـر آن روابط تجارتی اشخاص و تشبثات، به عامه مردم افشاء می‌شود موافقـۀ کتبـی آنها را اخذ نماید.

(۹) د افغانستان بانک می‌تواند راجع به محرمیت ریکاردهای بانکی و پـولی بـرای نظارت کننده گان و سایر مراجع ذیصلاح جهت انجـام وظـایف رسـمی شـان، در مورد معاملات، افراد و شرکت‌های خاص، معلومات تهیه نماید.

(۱۰) د افغانستان بانک می‌تواند علیه بانک‌ها، ادارات پولی و نمایندگان (ایجنـت-ها) و ادارۀ آنها در صورت تهیه معلومات نا مکمل، تـأخیر در راپـور دهـی، عـدم راپوردهی، راپور دهی غیر مؤثق از طرف آنها، تعزیرات وضع نماید.

(۱۱) شخصی‌که به موجب حکم این ماده مؤظف به تهیۀ معلومات احصـائیوی به د افغانستان بانک می‌گردد، مکلف به تهیه و ارایۀ اطلاعات مطابق شرایط مقررات مربوط می‌باشد. اهمال از تهیۀ اطلاعات احصائیوی جرم شناخته شده مرتکـب آن به حبسی که از شـش ماه تجاوز ننماید یا جریمۀ نقدی که از دوازده هزار افغـانی بیشتر نباشد و یا هر دو محکوم به جزاء می‌گردد.

مصئونیت‌ها

مادۀ یکصد و هجدهم:

(۱) اعضـای شورای عالی، رئیس کل، معاون، نـاظر کـل، کـارکن یـا نماینـدۀ د افغانستان بانک یا متولی و مدیر تصفیه کـه طبـق احکـام ایـن قـانون یـا قـانون بانکداری مقرر می‌گردند، مسئول جبران خسارۀ ناشـی از عمـل یـا اشـتباه شـان حین اجرای وظیفه نمی‌باشند مگر این‌که اعمـال شان ناشی از سؤ نیت باشد.

(۲) د افغانستان بانک از پرداخت مالیات و محصولات ذیل معاف می‌باشد:

۱- مالیات بر عایدات یا منافع.

۲- مالیات املاک شخصی بر دارایی‌ها.

۳- مالیات بر انتـقال وجوه یا سایر معاملات مالی.

۴- مالیاتی که به شکل صکوک بر صدور اسناد بهادار و بانکنوت‌ها وضع می‌گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- محصولات گمرکی، محصولات وارداتی، مالیات فروش، مالیات بر ارزش اضافه شده برتورید طلا، بانکنوت‌ها و سکه‌های‌که به دافغانستان بانک انتقال داده می-شوند.

۶- مالیات فروش بر ذخایر داخلی طلا، بانکنوت‌ها و سکه‌ها.

(۳) د افغانستان بانک در رابطه به پرداخت مالیات بر دارائی‌های منقول تابع احکام قوانین نافذه بالای سایر وزارت‌ها و ادارات می‌باشد.

(۴) د افغانستان بانک مکلف به پرداخت سایر مالیات و محصولات می‌باشد، مگر این‌که قانون طور دیگر حکم نموده باشد.

معیارهای ادارهٔ شایسته

مادهٔ یکصد و نزدهم:

(۱) د افغانستان بانک مکلف است، اهداف محوله را مطابق احکام قانون بر آورده سازد.

(۲) د افغانستان بانک مکلف است، تصامیم خویش را مطابق احکام قانون طور بی‌طرفانه اتخاذ نماید.

(۳) د افغانستان بانک مکلف است حین وضع محدودیت‌ها در انجام فعالیت و تهیهٔ خدمت، تناسب منافع را در نظر داشته باشد.

حسابات امانی

مادهٔ یکصد و بیستم:

د افغانستان بانک می‌تواند به منظور اداره و نگهداری مبالغ اعطاء شدهٔ خارجی به دولت یا سایر ادارات و مؤسسات دولتی، مطابق شرایط موافقت نامه حسابات امانی را در دفاتر خود افتتاح نماید. دارائی‌های ثبت شدهٔ این حسابات به عوض بدیهی‌های ثبت شده آن قابل استفاده بوده یا مطابق شرایط موافقتنامه در این زمینه اجراآت صورت می‌گیرد. سایر دارائی‌ها به عوض بدیهی‌ها قابل استفاده نمی‌باشد.

د افغانستان بانک می‌تواند در مقابل ادارهٔ این حساب‌ها حق الزحمه اخذ نماید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشخاص فاقد جواز و ثبت

مادۀ یکصد و بیست و یکم:

(۱) د افغانستان بانک می‌تواند به منظور تفتیش و بازرسی حساب‌ها، دفاتر و سایر ریکاردهای ثبت، در صورت ضرورت جبراً وارد دفاتر اشخاصی‌که بدون جواز و ثبت فعالیت می‌نمایند، گردد. در این صورت مراجع امنیتی مربوط مکلف اند با د افغانستان بانک همکاری نمایند.

(۲) در صورتی‌که شخص یا مؤسسه بدون داشتن جواز و ثبت فعالیت نماید، د افغانستان بانک به‌منظور توقف این فعالیت‌ها در طی یک هفته، برای وی دستور می‌دهد. در صورت تخلف دافغانستان بانک موضوع را به کمیسیون حل منازعات مالی محول می‌نماید.

کمیسیون می‌تواند امر ضبط دارائی‌ها، دفاتر و اسناد متخلف توسط دافغانستان بانک، را صادر نماید. کمیسیون مکلف است طی مدت یک هفته از طرف‌های ذیربط، غرض اشتراک در جلسۀ رسیدگی، دعوت به‌عمل آورد.

در ختم رسیدگی کمیسیون می‌تواند مطابق احکام قانون بانکداری امر به لیلام دارائی‌های شخص داده و یا ضبط را لغو نموده و د افغانستان بانک را مکلف به جبران خساره نماید.

در صورت انحلال، عایدات حاصله جهت پرداخت مصارف کمیسیون و سایر مصارف د افغانستان بانک و دایع امانت گذاران به ترتیب ترجیح توزیع می‌گردد. سایر دارائی‌ها به مالکین مسترد یا ضبط می‌گردد.

تخلفات

مادۀ یکصد و بیست و دوم:

هر تخلف ازین قانون که جزای آن به‌طور دیگری مشخص نگردیده باشد، در مطابقت با مادۀ پنجصد و بیستم قانون جزاء به حیث جرم قباحت و در صورت عدم موجودیت چنین مقررات به مثابه تخلف از مادۀ چهار صد و هفتاد و هشت قانون جزأ تلقی گردید، قابل تعقیب عدلی می‌باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وضع مقررات

مادۀ یکصد و بیست و سوم:

د افغانستان بانک می‌تواند به‌منظور تطبیق بهتر احکام این قانون مقررات وضع نماید.

فصل چهاردهم
احکام انتقالی

مرعی الاجراء بودن قراردادها و معاملات

مادۀ یکصد و بیست و چهارم:

قرارداد، فروش، برات، حجت، سند یا سند بهادار، معامله، موضوع یا چیزی که مربوط به پول یا شامل پرداخت یا مکلفیت پرداخت به پول باشد، در صورتی‌که قبل از انفاذ این قانون شروع یا تحقق پذیرفته باشد، مرعی الاجراء پنداشته می‌شود.

خدمات بانکداری تجارتی

مادۀ یکصد و بیست و پنجم:

در صورتی‌که در سایر نقاط کشور خدمات بانکی تجارتی توسط بانکها ممکن نباشد، د افغانستان بانک می‌تواند این خدمات را برای مدت دو سال برای دارندگان حساب‌های تجارتی در دفاتر خود که مشغول داد و ستدهای تجارتی فعال می‌باشند، عرضه نماید.

در صورتی‌که بانک قادر به انجام خدمات بانکی تجارتی در یک منطقه گردد، د افغانستان بانک می تواند با اطلاع کتبی به مشتریان به عرضۀ این خدمات بانکی تجارتی خاتمه داده و حساب‌های آن را مسدود نماید. عرضه یا عدم عرضه خدمات بانکی تجارتی مطابق این ماده نمی‌تواند تأثیری بر اعتبار موافقتنامه‌های تکمیل شده توسط د افغانستان بانک جهت عرضۀ این خدمات داشته باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمیتهٔ مستقل بررسی

مادهٔ یکصد و بیست و ششم:

در خلال مدت یک‌ماه بعد از تاریخ انفاذ این قانون یک کمیته مستقل مرکب از متخصصین داخلی و بین المللی به‌شمول بررسها، متخصصین بانکداری مرکزی و عنداللزوم سایر متخصصین تشکیل می‌گردد تا تمام دارایی‌ها و بدیهی‌های دافغانستان بانک به‌شمول دارائی‌ها و بدیهی‌های مشروط، سهام د افغانستان بانک در تصدی‌های دولتی و دارائی‌های د افغانستان بانک به‌شمول وجوه نقدی و طلای موجود در حسابات خارجی آن را تعیین و ارزیابی نماید و یک بیلانس شیت را که در مطابقت با معیارهای بین المللی حساب رسی توسط بررس‌های مستقل بیرونی بررسی گردیده باشد، تصویب نماید.

در خلال پنج ماه از تاریخ تأسیس آن، کمیته به اساس این معلومات در موارد ذیل پیشنهادات خود را ارایه می‌نماید:

۱- میزان سرمایهٔ مجاز د افغانستان بانک.

۲- میکانیزم تخصیص وجوه به حساب‌های ذخیره‌یی د افغانستان بانک.

۳- پروسهٔ به فروش رسانیدن یا رها کردن سهام د افغانستان بانک در تصدی‌های دولتی و ردیابی سایر دارایی‌های غیر مرتبط.

۴- مقروضیت‌های حکومات گذشته از د افغانستان بانک.

حساب‌های اسعاری برای تصدی‌ها

مادهٔ یکصد و بیست و هفتم:

د افغانستان بانک مکلف است در خلال مدت شش ماه بعد از انفاذ این قانون به صورت یک جانبه تمام حسابات را که به نمایندگی از تصدی‌های داخلی در مؤسسات مالی خارجی افتتاح نموده و نگهداری می‌شوند، مسدود و منحل ساخته و تمام موافقتنامه‌های قابل تطبیق بر این حساب‌ها فسخ و مجموع خالص دارائی-های باقیمانده این حساب‌ها را به دولت باز گرداند، محاسبهٔ مبلغ مجموع خالص این دارائی‌ها عبارت از جمع کل دارائی‌های تمام این حساب‌ها بعد از وضع نمودن مبلغ مجموع بدیهی‌های این تصدی‌ها در رابطه با این حساب‌ها از د افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

بانک به افغانی می‌باشد. جهت محاسبه مبلغ مجموعی خـالص دارائـی‌هـای یـک حساب فقط نرخ مبادلهٔ داده شدهٔ همان روز مدار اعتبار می‌باشد.

در صورتی که مبلغ مجموعی خالص دارائی‌ها منفی باشد، دولت ایـن مبلـغ را در خـلال شش ماه پس از دریافت اطلاعیهٔ دافغانستان بانک پرداخت می‌نماید.

تجدید جواز

مادهٔ یکصد و بیست و هشتم:

اشخاص مکـلف اند بعد از انفاذ این قانون در ظرف شش ماه جهت تجدیـد جـواز به دافغانستان بانک در خواست دهند.

در صورت رد درخواست جواز قبلی لغو می‌گردد.

معرفی یک عضو شورای عالی توسط وزیر مالیه

مادهٔ یکصد و بیست و نهم:

در جریان سه سال اول بعد از انفاذ این قانون تقرر یکی از اعضای شورای عـالی د افغانستان بانک (به استثنای رئیس کل و معاون اول). بـه اسـاس پیـشنهاد وزیـر مـالیه، صورت می‌گیرد.

تعلیق اصل تابعیت

مادهٔ یکصد و سی ام:

در خـلال دو سال اول بعد از انفاذ این قانون، ضرورت داشتن تابعیـت افغانـستان به‌منظور عضویت در شورای عالی و هیـئت عامل به حالت تعلیق قرار می‌گیرد.

تأخیر نفاذ مواد متعلق به فعالیت‌های سیاسی

مادهٔ یکصد و سی و یکم:

احکام فقرهٔ (۵) مادهٔ چهـارم و جـزء (۸) فقـرهٔ (۱) مـادهٔ دوازدهـم در رابطـه بـه فعالیت‌های سیاسی در اولـین روز اداره‌ای کـه جانـشین دولـت انتقـالی اسـلامی افغانستان می‌گردد، نافذ می‌گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تطبیق تدریجی مقررات احتیاطی

مادهٔ یکصد و سی و دوم:

(۱) د افغانستان بانک مکلف است تدابیر احتیاطی که به موجب این قانون و قانون بانکداری ضروری پنداشته می‌شود، مقررات وضع و آنرا طی مدت سه سال بعد از انفاذ این قانون تدریجاً تطبیق نماید.

(۲) در صورتی‌که د افغانستان بانک قادر به انجام وظایف نظارتی خود نباشد، می‌تواند صرافان اسعار، مجریان سیستم پرداخت، تهیه کننده‌گان خدمات پولی و اسناد بهادار و سایر اشخاصی‌که به موجب این قانون و قانون بانکداری د افغانستان بانک صلاحیت نظارت بر آنها را دارد، از حکم فقرهٔ (۱) این ماده معاف نماید.

حکم در مورد تقرر اعضای شورای عالی

مادهٔ یکصد و سی و سوم:

در صورت عدم موجودیت شورای ملی، اعضای شورای عالی دافغانستان بانک توسط رئیس جمهور افغانستان مقرر می‌شوند.

انفاذ

مادهٔ یکصد و سی وچهارم:

این قانون از تاریخ توشیح نافذ و در جریدهٔ رسمی نشر گردد و با انفاذ آن قانون پول و بانکداری منتشرهٔ جریدهٔ رسمی شماره (۷۷۰) مؤرخ ۱۳۷۷/۸/۱۶ و سایر اسناد تقنینی مربوط و احکام مغایر ملغی پنداشته می‌شود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعدیل ماده هفتم قانون د افغانستان بانک

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرمان
رئیس جمهوری اسلامی افغانستان در مورد توشیح حذف و تعدیل در مادهٔ هفتم قانون د افغانستان بانک

شماره: (۴۲)

تاریخ : ۲۷ /۱۳۸۸/۱۱

مادهٔ اول :

به تأسی ازحکم مندرج مادهٔ هفتادونهم قانون اساسی افغانستان، حذف و تعدیل در مادهٔ هفتم قانون د افغانستان بانک که به اساس مصوبهٔ شماره (۳۲) مؤرخ ۱۳۸۸/۸/۱۱شورای وزیران به داخل دو ماده تأیید گردیده، توشیح می‌دارم.

مادهٔ دوم:

وزیر عدلیه و وزیر دولت در امور پارلمانی مؤظف اند، این فرمان را در خلال (۳۰) روز از تاریخ انعقاد نخستین جلسهٔ شورای ملی به آن شوری تقدیم نمایند.

مادهٔ سوم :

این فرمان از تاریخ توشیح نافذ و همراه با حذف و تعدیل مذکور در جریدهٔ رسمی نشر گردد.

حامد کرزی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

مصوبهٔ شورای وزیران جمهوری اسلامی افغانستان
در مورد حذف وتعدیل در مادهٔ هفتم قانون د افغانستان بانک

شماره (۳۲)

تاریخ : ۱۳۸۸/۸/۱۱

شورای وزیران جمهوری اسلامی افغانستان در جلسهٔ مؤرخ ۱۳۸۸/۸/۱۱ خویش حذف وتعدیل در مادهٔ هفتم قانون دافغانستان بانک منتشرهٔ جریدهٔ شماره (۸۱۹) مؤرخ ۱۳۸۲/۱۱/۳۰ را تصویب نموده است، منظور می‌دارم.

حامد کرزی
رئیس جمهوری
اسلامی افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

حذف وتعدیل در مادهٔ هفتم قانون دافغانستان بانک

مادهٔ اول :

فقرهٔ (۲) مادهٔ هفتم قانون دافغانستان بانک منتشرهٔ جریدهٔ رسمی شماره (۸۱۹) مؤرخ ۱۳۸۲/۱۱/۳۰ حذف و متن مندرج فقرهٔ (۳) این ماده به حیث فقرهٔ (۲) تعدیل گردد :

مادهٔ دوم :

این حذف و تعدیل ازتاریخ توشیح نافذ ودرجریدهٔ رسمی نشر گردد.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library